För erhållande av boklån fordras:

att vara minst 15 år gammal och bosatt i Mariestad;

att aktsamt hantera till låns erhållna böcker, samt återställa dem inom stadgad tid, **14 dagar;**

att erlägga avgift av 5 öre pr band och vecka;

att ställa av biblioteksföreståndaren godkänd borgen, om sådan av honom fordras;

att ersätta skadade eller förkomna böcker med deras fulla värde, även om de skadats eller förstörts genom olyckshändelse. Som skada, vilken medför ersättningsskyldighet, räknas även understrykningar och anteckningar samt vikning av blad.

Den som icke i rätt tid återställer till låns erhållen bok eller förnyar lånet, om sådant tillåtes, erlägger en avgift för tredje och följande veckor med 10 öre pr band och vecka;

att ersätta kostnader för eventuell påminnelse o. hämtning av lånad bok;

att icke, vid risk att förlora lånerätten, utlåna åt annan person till låns erhållna böcker;

att, om smittosam sjukdom skulle uppstå i låntagarens bostad, icke låna böcker under den tid denna pågår, och att därest någon bok redan skulle vara lånad, ofördröjligen återlämna densamma med uppgift om orsaken.

100

INGEBORG DAHLLÖF

ZÄTTERBLOMS OCH ANNAT HYGGLIGT FOLK

ZÄTTERBLOMS
OCH ANNAT HYGGLIGT FOLK

AF

INGEBORG DAHLLÖF

GÖTEBORG 1912
FÖRLAGSAKTIEBOLAGET VÄSTRA SVERIGE

GÖTEBORG 1912
ELANDERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG

TIDNINGSNOTISEN.

Hr Zätterblom uppenbarade sig på redaktionen och slog sig bekvämt till ro i den bästa stolen, lade det ena benet öfver det andra, putsade sin pincenez, såg efter att glasen voro rena, hostade lätt och kastade en belåten blick på sin vippande, i blanklädersko inneslutna högra fot och sade i en lätt kåserande ton:

»För en intelligent och fantasifull människa bör det vara icke blott en angenäm sysselsättning utan äfven en mycket lätt uppgift att fylla en tidning med intressant, värdefullt, välskrifvet och lättläst innehåll.»

Han gjorde ett ögonblicks uppehåll, kastade en pröfvande blick på sina välvårdade naglar och fortfor:

»Det händer ju dagligen och stundligen något, den ena tilldragelsen följes i snabbaste tempo af en annan tilldragelse. Låt vara att allt icke är af så uppseendeväckande natur. Den geniala människan förstår dock alltid att gifva glans och spiritualitet åt äfven det i sig själf oväsentliga.»

»Är det fråga om en notis?» frågade en af journalisterna mildt.

»Tja!» hostade hr Zätterblom skarpt, obehagligt berörd af att blifva så där tvärt afbruten. »En notis, rätt och slätt en notis för en person med torftig fantasi, men en rikare utrustad natur bör af ämnet kunna få ut en liten fin artikel. Jag skulle kunna det.»

»Om grosshandlarn dikterar, så skall jag stenografera,» sade journalisten artigt.

»Tack, det var just, hvad jag tänkte föreslå,» sade hr Zätterblom och vägde belåtet fram och tillbaka i stolen. »Då börja vi.»

»Det var en härlig dag —»

»När?»

»Härom dagen! Solen sken — vi kunna säga bedårande. Fru Beata Zätterblom, som tillsammans med sin make, grosshandlare Zätterblom, ännu dröjer kvar i naturens sköte — det är ännu grönt där ute — i den täcka Zätterblomska villan, tog sig en promenad utefter älfven. Hon är krokig och förtjusande pittoresk, går i bukter, än stilla och lugnt, än ömt famnande stenarne, som ligga i hennes väg, än görande ystra hopp utför stupen —»

»Fru Zätterblom?» frågade journalisten tveksamt. »Är hon kanske inte riktigt frisk?»

»Det är *älfven*, jag talar om,» sade hr Zätterblom skarpt. »Plötsligt ryckte hon till och blef stående orörlig stilla som mäjslad i marmor —»

»Älfven?» frågade journalisten intresserad.

»Fru Zätterblom är det jag talar om,» sade hr Zätterblom mörkt. »Ni får försöka samla tankarne litet bättre. Nåväl, det var, som om ett dödsjukt hundkreatur utstött ett hjärtslitande klagoskri. I nästa sekund visade det sig bakom några buskar —»

»Det hjärtslitande klagoskriet?» undrade journalisten och tittade upp från sitt papper.

»*Hundkreaturet*, förstår ni väl,» flåsade hr Zätterblom röd och ursinnig. »Fru Zätterblom såg, att det var vår grannes hynda. Hon fick för några dagar sedan ungar, som dränktes, och har sedan varit besynnerlig —»

»Fru Zätter —»

»Nej, för tusan! *Hyndan!* Fru Zätterblom blef rädd. Fradgan stod henne om munnen, ögonen voro rödsprängda —»

»Talar grosshandlarn om fru Zätterblom?» frågade journalisten uppmärksamt. »Det var förfärligt, hvad hon tog hårdt vid sig.»

»*Hyndan!!!* Fru Zätterblom förstod, att hyndan var farlig. Hon utstötte klagande tjut, rullade rundt med sina glödande ögon, öppnade käftarne, visade sina hvita, skarpa tänder —»

»Fru Zätterblom gjorde väl allt det därför att skrämma bort hyndan?» frågade journalisten med fundersamt rynkad panna.

»För sju hundra hakar,» röt grosshandlare Zätterblom, »det är *hyndan*, jag talar om. Fru Zätterblom gjorde en förtviflad ansats att klättra upp i ett träd, men föll till marken just som hyndan kom fram. Nu var ställningen förtviflad och faran öfverhängande. Hon kastade sig öfver henne och bet henne ursinnigt i benet —»

»Det var modigt gjort,» sade journalisten, »det var riktigt duktigt gjordt af fru Zätterblom, men jag förstår inte, hvarför hon just skulle bita djuret i benet. Ett slag öfver nosen hade väl varit lika effektivt?»

»Herre,» sade grosshandlaren Zätterblom med rösten skälfvande af raseri, »på er intelligens har jag inte ett ögonblick trott, men nu tviflar jag också på ert sunda förnuft, så ni hör det! Det var *icke* min hustru, som bet hyndan, utan, som ni borde kunna inse, var det hon som bet henne. Nåväl, för att få slut på det här, så rusade hon under vilda och fullkomligt vansinniga åtbörder från stället bort till Zätterblomska villan, där grosshandlare Zätterblom, utlockad af oväsendet, kommit ut på trappan med sitt laddade jaktgevär och nu

med ett välriktadt skott oskadliggjorde henne för alltid.»

»Och hur gick det med hyndan?» frågade journalisten nyfiket.

»*Hyndan?*» upprepade grosshandlarn stelt. »Det var ju henne jag sköt.»

»Kors, var det det!??» utbrast journalisten gladt öfverraskad. »Jag fick den uppfattningen, att det var fru Zätterblom.»

»Det får vara med notisen,» sade grosshandlare Zätterblom svagt, när han druckit ett par glas vatten och fått kragen uppknäppt. »Jag bryr mig inte om notisen. Jag vill bli hängd och dömd till lifstids halshuggning om —»

»Var lugn, grosshandlarn,» sade journalisten vänligt, »vi skola inte göra en notis af det, utan en liten artikel, det skola vi visst det.»

FASTEDAGEN.

Dagen förut hade varit en synnerligen glad, angenäm och fästlig dag, och detta i förening med den kroniska magkatarren gjorde, att hr Zätterbloms tillstånd var förfärligt. Det svartnade för hans ögon och kändes som jordbäfning i hans inre bara tanken så mycket som snuddade vid något mataktigt.

»Det är för otäckt så mycket man äter och sätter i sig,» sade han med bittert själfförakt. »Man belastar sin kropp med ett öfvermått af näring, grundlägger den svåraste ohälsa och förkortar ett dyrbart lif —.»

»Ack, kära lilla snälla rara Jakob!» sade fru Zätterblom mildt.

»Skulle jag kunna få behålla ordet en tusendels sekund?» frågade hr Zätterblom mörkt, och då fru Zätterblom endast svarade med en suck, fortfor han:

»Jag har läst i någon tidning, att man lär bota allehanda sjukdomar genom en eller annan dags fasta. Det ligger visdom i det där. Man svälter, man hungrar och kroppen tvingas att förbruka den upplagrade näringen. Vi ha onsdag i dag — på söndagen tar jag min första fastedag. Jag längtar efter att slippa all denna förfärliga mat.»

»Du går aldrig i lifvet i land med det, söta Jakob,» sade fru Zätterblom kärleksfullt. »Du med din aptit!»

»Du menar, att jag inte vet, hvad jag vill,» sade hr Zätterblom skarpt. »Att jag är en schajas, som pratar

hit och dit, rakt i vädret? Att jag säger ett ord och gör ett annat? Att jag är en hållningslös och föraktlig person —?»

»O, Jakob, du vet att det inte finns någon, jag sätter så högt —»

»Det gör detsamma,» sade hr Zätterblom stelt och tryckte handen mot mellangärdet, där fasansfulla händelser tycktes tilldraga sig. »På söndagen *vill* jag fasta! Icke en matsmula, icke en vattendroppe från söndagens till måndagens morgon! Så du hör, hvad jag sade!»

— — —

Dagen därpå var hr Zätterblom betydligt kryare, på fredagen ägnade han sig med ifver och glädje åt bordets njutningar, och på lördagen hade han totalt förgätit onsdagens lilla opasslighet.

Det blef söndag f. m., och hr Zätterblom, som vaknat sent, kom ut i matsalen för att få litet att äta.

Vid bordet satt fru Zätterblom och inmundigade med välbehag en som vanligt ytterst delikat frukost.

»Ja, käre Jakob,» sade hon vänligt, »jag började äta, för du skall ju ändå ingenting ha? Det är din fastedag i dag.»

»Hvafför något??? Min f-a-s-t-e-d-a-g?!» upprepade hr Zätterblom svagt och stödde sig mattsvett och bleknande mot en stol.

»Eller du kanske ångrar dig??» frågade fru Zätterblom med ett halft leende.

»Ångrar??!» skrattade hr Zätterblom skarpt och nervöst. »Gud vete, hvar du får dina snillrika tankar om min person ifrån? Det är min fastedag! Hvad är det mer med det?? Ät du och belasta dig. Jag fastar ett dygn. Denna själfbehärskning är en småsak för en man med min viljekraft.»

Och hr Zätterblom gick in i salongen, sjönk ner i en bekväm länstol, snurrade sorgset tummarne om hvarandra, stirrade med matta ögon ut i rymden och undrade, om den invärtes oron och våndan skulle kunna stillas genom en hårdt åtdragen svältrem.

Längre fram på dagen var herrskapet Zätterblom ute och spatserade. Utanför alla hushållsaffärer stannade hr Zätterblom och försjönk i girigt betraktande af butiksfönstren.

»Se Beata,» sade han ifrigt, »se så aptitliga brödkakorna ligga där och hur vackert korfven kröker på sig och hur härligt flottigt den rökta guldgula sillen glänser —»

Och när de af ödet fördes i närheten af ett enklare näringsställe, från hvilket en stark lukt af biff trängde ut, tog sig hr Zätterbloms förtjusning så starka uttryck, att fru Zätterblom måste med mildt våld draga honom med sig och föra hem honom i automobil.

Fru Zätterblom intog sin middag i köket för att inte plåga hr Zätterblom med åsynen af mat, och hr Zätterblom rusade som ett vildt och utsvultet vilddjur omkring i sitt arbetsrum undrande om inte radérgummi, skosulor och papperstussar i nödfall kunde användas i st. för vanlig föda.

Under eftermiddagens lopp tilltog hr Zätterbloms upphetsning, han talade oafbrutet och med lidelsefullt intresse om mat och dryck, läste med raseri i husets alla kokböcker och kastade så hungrande begärliga blickar på den frodiga fru Zätterblom, att denna blef smått kuslig till mods.

Ut på kvällen lugnade han sig. Han bjöd jungfrurna på teatern och tvingade fru Zätterblom att omedelbart efter kvällsmaten gå till sängs. Själf skulle han

sitta uppe i sitt rum och stöka undan en del viktiga arbeten. Han ville vara alldeles ostörd.

När fru Zätterblom sofvit en kvart, for hon förskräckt upp ur sömnen. Hon hade glömt att låsa köksskåpet, där syltet och godsakerna förvarades!

Hon flög upp ur sängen, svepte nattrocken omkring sig, for in i tofflorna och smög sig ut i matsalen. Genom nyckelhålet såg hon, att lampan brann inne i hr Zätterbloms rum. Hon gled förbi dörren, fortsatte ljudlöst genom korridoren och bort till köket.

Plötsligt hörde hon ett buller i köket, en tändsticka sprakade till där ute och genom den på glänt stående dörren, såg hon i det flämtande skenet från tändstickan en karl stå i skafferiet.

En tjuf?

Ett ögonblick funderade hon på att ge till ett förfärligt nödrop och tillkalla hjälp, men besinnade sig. Jungfrurna voro inte hemma och hr Zätterblom, hur skulle han med sin klena kroppsbyggnad kunna kämpa med en bandit?!

I stället tryckte hon försiktigt igen köksdörren, reglade den, ilade bort i korridoren till telefonen och ringde upp den jättestarka portvakten, meddelade honom hviskande, att en tjuf brutit sig in i köket och bad honom ögonblickligen komma upp stora vägen.

Ett par minuter senare släppte fru Zätterblom genom tamburdörren in den med en präktig knölpåk beväpnade portvakten.

Efter en kort och hviskande öfverläggning gledo båda bortåt korridoren, fru Zätterblom lade handen på köksdörren och öppnade den på vid gafvel.

Ett stearinljus lyste svagt och flämtande ute i köket och en karl skymtade i skafferiet. Han fumlade efter skafferidörren för att stänga den, men i samma

ögonblick rusade med ett vildt stridsrop portvakten på honom, högg honom i strupen och slog honom i golfvet —

Och fru Zätterblom, som fruktade, att portvakten icke ensam skulle rå med banditen, galopperade in för att allarmera hr Zätterblom — *han fanns inte i sitt arbetsrum!* En förfärlig misstanke vaknade till lif i hennes själ, och hon rusade tillbaka ut i köpet.

I dörren mötte hon portvakten, som såg ledsen och betryckt ut.

»Det var ingen tjuf,» sade han förläget. »Det var hr Zätterblom. — Frun får reda upp det, så inte jag kommer på fästning.»

Och sorgsen till mods trefvade han sig bort genom den mörka korridoren och ut genom tamburdörren.

En halftimme senare låg hr Zätterblom i sin säng. Det ena ögat var igensvullet, näsan satt som en stor blåröd klump i ansiktet, två tänder voro utslagna, på bakhufvudet hade han en kompress och ena handen var förbunden.

»Det gör ingenting, Beata,» sade han mildt till fru Zätterblom, som satt vid sängen, upplöst i tårar. »Jag fick i alla fall äta mig mätt. Matsedeln var kanske litet konstig, men jag har aldrig i mitt lif känt ansjovis, ingefärspäron, kaviar, saltgurka, råa potatis och såpa smaka så innerligt välsignadt godt.»

I SPARSAMHETENS TECKEN.

När hr Zätterblom vid tiotiden steg in på sitt kontor, möttes han af den obehagliga underrättelsen, att en firma ute i landsorten varit organnlaga nog att stupa öfverända, innan den gjort upp sitt mellanhafvande med Zätterblom & Co, Göteborg.

Tusen kronor som kastade i sjön! Vräkta bort! Hr Zätterblom blef både varm och kall vid den tanken, vreden kokade och sjöd inom honom, och tillvaron syntes förmörkad, dyster och uppefter väggarne rasande galen — —.

Ehuru hr Zätterblom under hela förmiddagen gjorde sitt allra bästa för att utösa sin vrede öfver kontorspersonalen, hade han vid hemkomsten på middagen kvar ett rätt stort förråd af dåligt humör, som ifrigt åstundade att få luft.

Så fort han kom in i tamburen utbrast han:

»Hvilken infernalisk hetta! Här i huset sparas det inte på bränslet, lika litet som på något annat! För sjuhundrahakar, en kamin skall väl inte rödglödgas? Och spjället på vid gafvel! Man eldar för kråkorna och låter *mig* betala antraciten!»

Han slängde den nya eleganta pälsen upp på en krok, sparkade igen dragluckan på kaminen, smällde igen spjället och stegade ut i köket, där han stormgrälade på köksan för de blindt befängdt höga gasräkningarne, samt vred till alla kranarne på gasspisen. Sedan åter-

vände han in i matsalen, gaf fru Zätterblom en ond och förebrående blick, samt satte sig till bords med minen af en till döds hetsad människa.

»Lax?!» sade han och vände på bitarne med gaffeln. »Laaaax??!!! Hvarför få vi inte sill? Det är god mat och särdeles passande i sådana här dåliga tider, då förlusterna störta öfver en som laviner. Det fångades femtio tusen hektoliter utanför Vinga i lördags. Men du har naturligtvis inte kunnat komma öfver så mycket som ett enda litet fattigt halftjog, hva'? Sillen är billig och det är väl därför du hatar, föraktar och förbannar den??? Lax! — jo, det är just tider att äta lax i!!! Nu är det emellertid min önskan, min allvarliga vilja, att det för framtiden här i huset sparas på alla upptänkliga sätt!»

Fru Zätterblom, som tämligen oberörd förtärde sin lax, förklarade, att hennes högsta åstundan i detta bekymmersamma lif just vore att göra hr Zätterblom till viljes, hvarpå hr Zätterblom under det han med frisk aptit inmundigade soppan och efterrätten svarade, att det visst vore möjligt att fru Zätterblom besjälades af en sådan rimlig önskan, men att hon i fråga om dess omsättande i handling hittills alltid grundligt misslyckats och troligen för all framtid skulle fortsätta att göra så.

Efter den delikata middagen njöt hr Zätterblom af en utsökt cigarr och en dito kopp kaffe, och när han sedan kom tillbaka till kontoret låg där en opåräknad och synnerligen förmånlig order och väntade på honom — alltnog det inträdde i hans sinnesstämning ett omslag, och inom ett par minuter befann han sig i sitt vanliga älskvärda humör.

Kl. 6 ringde han på hemmet och meddelade, att brukspatron Andersson kommit till staden, och att

han, Zätterblom, bjudit honom hem till kvällen, eftersom gubben inte tyckte om att äta ute. Det skulle vara mycket vänligt om fru Zätterblom ville styra om en liten god fästsupé.

När hr Zätterblom vid åttatiden på kvällen kom hem med sin gäst, tog fru Zätterblom emot dem artigt men reserveradt. Hon var blek, såg lidande ut och var mycket tyst. Hon förklarade det på det sättet, att hon haft förskräcklig hufvudvärk, därför att kaminen osat halft ihjäl henne — spjället hade af oaktsamhet blifvit tillstängdt — och så hade hennes katt, Cyrano, blifvit ihjälbiten af hunden i våningen näst intill. Hon hade tyckt så mycket om det lilla djuret.

Hr Zätterblom lofvade henne skämtsamt ett dussin kattor i stället, dunkade henne vänligt i ryggen, pussade hennes stela ansikte och gjorde därefter en hastig afstickare ut i köket för att se, hvad som förbereddes till kvällen.

Köksan gaf honom en ond blick, som tack för uppträdet på middagen, och när han lyfte på locket till stekgrytan fnittrade hon tilll:

»Det är — hi — hi — *hare!*»

Och borta från fönstret instämde husan i fnittret.

Hr Zätterblom var glad och uppriktigt tacksam, för att hans lilla gumma anskaffat hans älsklingsrätt, hare, till kvällen. Hon kunde ju i stället hafva fattat humör öfver hans förhastade ord i middags och ställt till något spektakel med dålig mat eller något sådant.

Han var vid briljant humör, ända tills de satte sig till bords och fatet med harsteken bjöds omkring.

En afgrundstanke — han visste inte hvarifrån den kom — flög igenom hans hjärna.

Hare! Hvarför just *hare!!* Var det verkligen hare???

Hvarför hade jungfrurna flinat, och hvarför hade katten just i dag blifvit ihjälbiten???

Han dref med våld den vanvettiga misstanken ifrån sig, men den återkom med förnyad styrka i samma ögonblick han fick den första biten af haren i munnen. Hr Zätterblom var finsmakare och han kunde våga hufvudet på, att det icke var hare han åt. Det var faktiskt ett slags stek, som han aldrig förr i sitt lif smakat.

Svettpärlorna trängde fram på hans panna och han kastade en hastig blick på de andra. Brukspatron Andersson, glad och säll efter tre whiskytoddar, åt med frisk och våldsam aptit, men fru Zätterblom bara petade i maten med gaffeln och åt litet eller intet.

Hr Zätterblom ville kväfvas. Kunde verkligen en kvinna vara en sådan afgrundsande, att hon, för att hämnas en liden oförrätt, toge lifvet af husets katt, flådde den, anrättade den som hare och satte fram den på bordet att ätas af människor????

Han försökte fånga fru Zätterbloms blick för att läsa i hennes diaboliska inre, men hon stirrade ner på tallriken eller såg åt sidan. Hälst hade han velat med vedervilja skjuta tallriken ifrån sig, rusa upp, slå handen i bordet och ställa den förfärliga kvinnan till räkenskap, men gästens närvaro förbjöd ju allt detta. Han kunde inte ens låta bli att äta ohyggligheten, som låg på hans tallrik, ty hvad skulle brukspatron Andersson i så fall tänka och tro?

Det dansade svarta fläckar för hr Zätterbloms ögon, och han trodde sig vansinnet nära —

Så till sist var måltiden slut, brukspatron Andersson hade gått in i salongen för att tända en cigarr, och med ett språng stod hr Zätterblom bredvid sin hustru och hväste in i hennes öra.

»Människa — odjur — det var inte hare vi fick!»

»Nej, det var det inte,» sade fru Zätterblom lugnt. »Det var inte *hare.*»

Hr Zätterblom slog sig med handen för pannan och stönade.

»O himmel, var det verkligen vår gamla katt!!!»

»Du är galen,» sade fru Zätterblom med kyligt lugn. Du befallde mig att spara på alla håll och kanter och därför köpte jag inte en dyr hare utan en billig kanin. Det är *den* vi ha ätit.»

KOKOSNÖTEN.

Det har kommit ut i staden, att Zätterbloms skola skiljas, och fru Rosendelund har för detta sitt uppseendeväckande påstående framlagt sådana bevis, att man knappast kan tvifla på, att det verkligen förhåller sig på detta sorgliga sätt.

Härom eftermiddagen skulle fru Rosendelund gå och hälsa på sin kära vän, fru Beata Zätterblom. Redan utanför det Zätterblomska huset hörde hon stoj och oväsen, hvilket, när hon kom ett stycke upp i trappan, urartade till ett så öronbedöfvande larm, att fru Rosendelund började känna sig öfvertygad om, att det var fråga om jordbäfning, exploderande bomber eller världens undergång.

Med bevingade steg sprang hon uppför trappan och tryckte den Zätterblomska ringknappen in i väggen. Efter en kvarts lika ursinniga som fåfänga ringningar och just som hon stod på vippen att flyga utför trappan efter polis, öppnades dörren och hon slapp in.

Fru Rosendelund framhåller, att Zätterbloms under den där kvarten naturligtvis gjort allt för att utplåna spåren efter det husliga uppträdet, men hur förfärligt såg det inte i alla fall ut där inne!!! En stor dyrbar väggspegel krossad, taklampan i spillror, fru Zätterblom afdånad i en stol med en väldig bulnad och ett ohyggligt blåmärke öfver ena ögat, möblerna kullvräkta, jungfrun gallskrikande, golfvet täckt af porslins-

skärfvor, Blomsterblads pojke gömd under en soffa och Zätterblom själf i skjortärmarna med uppsliten krage, håret på ända, ena ögat igensvullet, det andra rödsprängdt och elakt, vänstra handen ombunden med en blodig näsduk och i högra handen en förfärlig slaktyxa.

Fru Rosendelund är en behjärtad kvinna, men inför denna fasansfulla syn tog hon, fruktande att Zätterblom med yxan skulle klyfva hennes hufvud, till flykten, sprang ut och ner för trappan, alarmerade polisen och skyndade därefter omkring till Zätterbloms umgängesvänner för att på ett lifligt och målande sätt berätta, hvilka upprörande saker hon varit ett hjärtskrämdt vittne till.

Dagen därpå kom grosshandlare Zätterblom upp på en af stadens tidningsredaktioner med hufvudet ombundet och vänstra armen i band och bad, att det af fru Rosendelund utkolporterade ryktet om det Zätterblomska inbördeskriget godhetsfullt skulle dementeras.

Hr Zätterblom lämnade följande förklaring öfver den mystiska tilldragelsen:

Zätterbloms fingo härom dagen besök af fru Zätterbloms brorsbarn, den tioårige Pelle Blomsterblad.

På middagen, när Zätterblom gick hem från kontoret, gjorde han en afstickare in i en frukthandel för att, som fru Zätterblom bedt honom, köpa hem något godt till den lille älsklingen. Han ville sträcka sig så långt som till femtio öre, men icke en hårsmån längre. Allting var emellertid så fruktansvärdt dyrt. Päronen kostade nästan sin vikt i guld, drufvorna och äpplena likaså.

Den uttråkade butiksfröken föreslog till sist några knippen morötter och palsternackor, hvilka Zätter-

blom på grund af deras stora billighet först begärligt grep efter, men sedan sköt ifrån sig såsom just icke varande något godt för ett barn.

Nästan vanmäktig och med svag stämma nämnde då butiksfröken en kokosnöt.

Zätterblom spratt till af glädje, när han såg den stora tunga präktiga nöten med det stenhårda skalet och dess lustiga tre fläckar, som sågo ut som ögon och näsa. När han hörde, att denna härliga frukt kunde fås för 50 öre, kände han en varm tacksamhet mot den goda och ädla kvinnliga varelsen bakom disken.

Vid hemkomsten öfverlämnade han gladt leende nöten till Pelle Blomsterblad, som genast högg tänderna i skalet.

»Vi skola ta hål på det,» skrattade Zätterblom, när han såg Pelles grimas. »Det skall gå som en dans.»

Och han tog upp sin fina pennknif till kr. 6:50 och började skära i skalet.

Två minuter senare hade Zätterblom vänstra handen sönderskuren och den fina pennknifven hade alla sina blad borta. Nöten var lika hel som förut.

»Jag skall knäcka den tusan med klacken,» sade hr Zätterblom med en röst, som darrade af harmsen förvåning. »Jag är gammal fotbollsspelare och sparkar som en häst.»

Och han måttade en fruktansvärd stöt med högerklacken mot nöten, som låg på golfvet.

I nästa sekund hördes ett förfärligt brak. Nöten, som fortfarande var alldeles hel, hade glidit undan den Zätterblomska foten, tagit sats mot ett stolsben, flugit upp, splittrat väggspegeln och därifrån studsat tillbaka mot taklampan, som krossats i spillror.

När hr Zätterblom, som samtidigt satt en förfärlig rofva i golfvet och dunkat bakhufvudet i en stolsits,

kommit upp igen på sina skälfvande ben, var han vid ett fruktansvärdt humör.

Medan den skräckslagna fru Zätterblom vanmäktig sjönk ner i länstolen och den vettskrämde lille Pelle Blomsterblad dök under en soffa, stapplade hr Zätterblom efter kokosnöten, som med sina svarta fläckar till ögon låg och hånlog mot sin förföljare.

Hr Zätterblom vägde nöten i handen, tog sats och slungade den med hela sin kraft ut genom den öppna dörren och mot kaminen i tamburen.

Det blef en fruktansvärd träff. Kaminen af gjutgods rämnade, medan kokosnöten, hel och oskadad, gjorde ett hopp åt sidan rakt i famnen på jungfrun, som just passerade korridoren med middagsbrickan på armen.

Det hördes ett gällt nödrop, ett tungt fall, ett klirrande af krossadt porslin och en utvald samling af kraftiga svordomar.

»O, älskade Jakob,» kved fru Zätterblom svagt ur den stora länstolens djup, »låt den hemska nöten vara! Det slutar aldrig väl.»

Men hr Zätterbom, som klifvit öfver jungfruns liflösa kropp och sprungit ner i källaren efter vedyxan, var döf för alla böner.

Fnysande af vrede kastade han af sig rocken, slet upp kragen, vek upp skjortärmarna, spottade i näfvarna, högg tag om yxskaftet och måttade ett förfärligt dråpslag mot nöten på golfvet.

Nöten slank undan oskadad, flög som en blixt först mot en piedestal och därifrån mot fru Zätterbloms ena öga, hvilket den i en handvändning murade igen och målade rödt och blått. Yxeggen rände ett kvarter ner i parkettgolfvet och hr Zätterblom föll framstupa med ansiktet mot en stolskant.

Det var just i detta kritiska ögonblick som den till lifvet återvaknade jungfrun släppte in fru Rosendelund i det Zätterblomska hemmet.

Sådan är i alla händelser hr Zätterbloms förklaring. Vi öfverlämna åt den kloke läsaren att på egen hand afgöra, hvilken berättelse, fru Rosendelunds eller hr Zätterbloms, som är mäst trovärdig.

Hr Zätterblom afslutade sin berättelse med en kraftig försäkran, att unge Pelle Blomsterblad fått sig ett ordentligt kok stryk och att den unga damen i den där afgrunden till fruktbutik otvifvelaktigt är världens dåligaste och mäst ondskefulla kvinna.

NAMNSDAGSPRESENTEN.

Det var söndag och fru Zätterbloms namnsdag.

Hr Zätterblom gick småhvisslande omkring i våningen och såg glad och belåten ut vid tanken på den lilla vackra gåfva, han tänkte öfverraska sin gemål med.

Fru Zätterblom hade önskat sig ett par kanariefåglar, men då hr Zätterblom inte för sitt lif kunde tåla fågelpip, hade han i samråd med sin gode vän Johan Blomsterblad beslutat gifva fru Zätterblom en hund i stället. Det var ju också något lefvande. Blomsterblad, som hade bekanta ute på landet, lofvade att skaffa ett vackert djur.

»Jag frågar inte efter priset,» hade hr Zätterblom sagt. »Det skall vara ett djur, som tar sig bra ut och har en fin stamtafla.»

Blomsterblad meddelade i sinom tid, att hunden var funnen och skulle komma med middagståget på fru Zätterbloms namnsdag. Blomsterblads månadskarl skulle hämta honom vid stationen och leda hem honom till Zätterbloms.

Det var detta, hr Zätterblom med tillfredsställelse tänkte på, där han promenerade omkring i våningen och i smyg tittade på fru Zätterblom, som såg ledsen och förstämd ut, i tro att hr Zätterblom glömt bort hennes namnsdag och inte ämnade ge henne någon present.

Det blef middagstid, och man satte sig till bords. Det var surstek och hr Zätterblom rågade sin tallrik

med denna ädla rätt. Just då han skulle lyckliggöra sig med den första smakbiten, ringde det på tamburdörren. Jungfrun gick och öppnade, gaf till ett gallskrik och kom rusande tillbaka in i matsalen.

»Ihhh!» skrek hon gällt och förfäradt. »Det var en karl, som släppte in en hund och se'n gick han sin väg.»

Hr Zätterblom reste sig leende upp, bugade sig artigt för sin fru och sade:

»Det är min lilla namnsdagspresent till dig, älskling. Du kommer nog att tycka om den — det är ett extra fint och dyrbart djur.»

Och vändande sig till jungfrun tillade han:

»Vill Soffi vara snäll och locka in det lilla rara krypet —»

Orden fastnade i halsen på honom, och leendet gled bort från hans bleknande ansikte, när han i detsamma i dörröppningen fick se en väldig grå ulmerdogg, stor som en liten häst och med blackiga ögon, i hvilka hr Zätterblom trodde sig läsa bottenlös ondska.

Jungfrun gaf till ett illtjut och galopperade med svindlande fart ut i köket, hvars dörr hon med dånet af ett kanonskott smällde igen, och fru Zätterblom flög jämfota upp på stolen och svepte ängsligt kjolarna omkring sig.

»Ohhh!» snyftade hon. »Tänk om han bits! Eller om han har ra - a - a - bies! Kör ut honom i tamburen, Jakob! Eller är — är — är du rädd??»

»Rädd!» sade hr Zätterblom med skallrande tänder. »Rädd för en hund!»

»Hvarför kör du inte ut honom då?» frågade fru Zätterblom, som gjorde energiska men totalt misslyckade försök att klättra uppför kakelugnen.

»Man skall vara *vänlig* mot djuren, man vinner deras tillgifvenhet genom *godhet*,» förklarade Zätterblom, som

rest sig upp och placerat sig bakom stolen. Så-åh, ja, pojken — så-åhh, vackra lilla pojken!»

»Rädda stekfatet!» skrek fru Zätterblom, när ulmerdoggen stor och förfärlig stegade fram mot matbordet och lät sina lystna ögon glida öfver läckerheterna där.

»Se här, pojken,» sade hr Zätterblom med hes röst, i hvilken han sökte lägga ett helt haf af inställsam vänlighet, och kastade till hunden en köttskifva från sin tallrik. »Vi vill dig så väl så —»

Och när hunden gillande och uppmuntrande tittade på hr Zätterblom och menande öppnade sitt gap, slungade hr Zätterblom bit efter bit från sin tallrik ner i djupet. Därefter öfvergick han, trots fru Zätterbloms jämrande protester, till stekfatet, länsade det och tog sedan till det lilla förråd fru Zätterblom lagt upp på sin tallrik.

Fru Zätterblom grät hela floder i servietten.

»Men herre gud Jakob,» snyftade hon, »hela vår goda middag!»

»Skall inte djuret ha mat?» frågade hr Zätterblom stelt. »Skall det svälta ihjäl? Eller plågadt af hunger kasta sig öfver oss och slita oss i stycken?»

»Oh! Oh! Oh!» jämrade sig fru Zätterblom. »Alldeles säkert har han rabies».

»Ser du så'na hörntänder han har?» frågade hr Zätterblom. »Så — åh ja, pojken, här är litet potatis och syltlök och ett glas öl — Smakar det inte? — Hvad i all världen skall vi hitta på, Beata?»

Hr Zätterblom hade skjutit stolen mellan sig och hunden, som stod mol stilla och hungrigt smällde med käftarne.

»Behagas såskoppen»? frågade Zätterblom inställsamt. »Och här ha vi en skål med bakelser — så där ja, nu ha vi ingenting mer att bjuda på,» tillade han och

hans blodsprängda ögon flögo sökande rundt rummet, tills de stannade på fru Zätterblom.

»Du ämnar väl inte kasta också mig i gapet på vidundret?» frågade fru Zätterblom misstänksamt och nervöst.

»Djuret är hungrigt,» sade hr Zätterblom och sökte hålla ulmerdoggen från lifvet på sig med stolen. »Jag är så liten och mager, att jag i alla fall inte skulle förslå för en så glupande hunger, men du däremot — —»

Hr Zätterblom log på ett sätt, som talade om stilla vansinne.

Med ett förfärligt nödrop tog fru Zätterblom sats från stolen, där hon stod, och upp på buffeten, bland hvars dyrbarheter hon ställde till en fruktansvärd förödelse.

— — — — — — — — — — — —

När händelserna hunnit så långt i sin utveckling, ringde grossh. Johan Blomsterblad på den Zätterblomska tamburdörren för att komma och öfvertyga sig om, att den fromma ulmerdoggen fallit i smaken.

Han ringde en gång, två gånger, tre — ingen öppnade. Inifrån hördes underliga ljud. Han lade örat till dörrspringan, det lät som nödrop.

Hr Blomsterblad ryckte upp sin väldiga nyckelknippa, slungade den med full kraft mot glasrutan i dörren, stack in armen genom öppningen låste upp dörren och rusade in i matsalen.

Han såg sig förvånad omkring i rummet, klappade den fromme, med svansen vänligt viftande ulmerdoggen på det väldiga hufvudet, hjälpte därefter ner fru Zätterblom från hennes upphöjda plats på buffeten och vände sig sedan till hr Zätterblom för att få en förklaring.

Och hr Zätterblom förklarade sig, talade utförligt

och skämtsamt om fru Zätterbloms svaga nerver och hennes uppjagade fantasi, som tagit ett snällt och beskedligt hundkreatur för ett farligt vilddjur.

Fru Zätterblom var för medtagen för att kunna säga någonting. Hon bara snyftade.

Hr Zätterblom förklarade vidare, att han för sin del redan vore mycket fästad vid det ståtliga djuret, men af hänsyn till fru Zätterbloms dåliga nerver ville han afstå från det och med varm hand skänka det till vännen Blomsterblad.

Och hr Blomsterblad vandrade bort med fru Zätterbloms namnsdagspresent.

ATTENTATET.

Herrskapet Zätterblom satt vid det läckra frukostbordet och inmundigade i lugn och ro den sköna maten samt studerade den ankomna posten.

»Käre Jakob,» sade fru Zätterblom och såg med en ljusblå solig blick upp från brefvet, som hon läste. »Käre lille du, *gläd* dig! Du har alla utsikter att snart bli far igen —»

Hr Zätterbloms alltid missbelåtna och mulna ansikte höjde sig som ett hotande åskmoln öfver kanten på tidningen, som han studerade.

»Hvad sju hundra millioner rödhåriga???!!» blixtrade det till ur åskmolnet.

»Svärfar, förstår du väl,» skyndade sig fru Zätterblom att sticka lugnande emellan. »Lisen skrifver, att hon verkligen i den där småländska prästgården lyckats få fatt i en friare. Han är förfärligt ful och dum och landtlig och bortkommen —»

»Ett djur således??» morrade hr Zätterblom bakom tidningen.

»— men rik,» fortsatte fru Zätterblom och försökte sända en varm och kärleksfull blick genom hr Zätterbloms tidning, kolossalt rik, ägare till en stor landtgård med en massa hästar och får och drängar och pigor och andra nötkreatur.

»Det är ju trefligt för *honom* det,» bet Zätterblom af. »Och tösen skrifver, att vi kunna vänta honom hit

på besök när som hälst, och hon ber, att jag skall taga emot honom med hela min öfversvallande moderliga ömhet och kärleksfullhet — karlen har nämligen en vansinnig fruktan för att få en ondsint svärmor —»

»Jag skulle gärna vilja läsa min tidning,» suckade hr Zätterblom, »men det är naturligtvis alldeles för pretentiöst — prata du på, snälla Beata, så att du blir nöjd!»

»Ja, men käre lille Jakob, är du inte *glad*, för att du blir af med tösen och får henne försörjd? Hon har stora fordringar och rolig att ha hemma är hon inte — så svårt humör —»

»Det är mig totalt likgiltigt,» sade hr Zätterblom och kramade ihop tidningen i handen samt såg framför sig med dystert allvar. »Jag har inte långt igen.»

»O Gud — Jakob — har du ondt någonstans?» frågade fru Zätterblom ångestfullt. »En senapsdeg — doktorn — hjärtstyrkande droppar — våtvärmande omslag — ??»

»Nej! Nej!» sade hr Zätterblom och slog afvärjande med händerna framför sig. »Men det står här i tidningen, att socialisterna har en hemlig domstol, där de döma misshagliga personer till döden och sedan aflifva dem.»

Fru Zätterblom skrattade gladt och hjärtligt:

»O, så du skrämde mig!! Inte behöfver du vara rädd! Du är ju så god vän med arbetarne. Har du kanske inte kommit hem ibland med handen alldeles fördärfvad och svullen af alla handtryckningar, du växlat med dem, har du inte fått ha sublimatomslag och —»

»Dumheter?» fräste hr Zätterblom. »Det har ju varit vid valtillfällen, annars tar jag väl för sjutton ock inte en arbetare i hand, och den här sträjktiden har jag varit förbaskadt oförsiktig och sagdt beska saker om socialdemokraterna —»

»Hvarför säger du inte *sossar* som vanligt?» frågade fru Zätterblom. »Det låter så lustigt.»

»— *socialdemokrater*, sade jag,» upprepade hr Zätterblom med eftertryckligt allvar och höjde rösten för att höras af jungfru Soffi, som just stampade genom rummet. »Det är alldeles för ädelt och präktigt folk att skämta med, och jag beklagar på det allra lifligaste de dumheter, jag under strejken sagt om dem.»

»Äsch, lite sanning skadar väl inte?» tyckte fru Zätterblom på sitt lättsinniga och tanklösa sätt.

»Skadar det inte??» for hr Zätterblom ut. »Nu när det finns en socialistisk exekutionskommitté, som tar lifvet af misshagligt folk??? Men du frågar naturligtvis inte efter, om jag lefver eller dör, om jag en vacker dag blir hemburen med en kula i hjärtat eller söndermosad af en bomb? Du är alltid vid godt humör, du, och du tycker förstås att det är lika förbaskadt lifvadt och roligt ändå ????»

Och utan att invänta svar reste sig hr Zätterblom från bordet, kastade på sig rocken och smög sig ner för trappan och utefter husväggarne bort till kontoret.

Men fru Zätterblom satt kvar och grät strida tårar i sin serviett.

Plötsligt ringde det på tamburklockan. Fru Zätterblom flög med ett ångestskri upp från stolen och tryckte händerna mot bröstet, i hvars djup hjärtat skälfde som ett asplöf för storm.

O Gud — *tänk* om det var någon, som ville åt hennes Jakob!!!

Hon rusade till tamburdörren och kastade upp den på vid gafvel. Utanför stod en karl. Med af hat och misstro glödande ögon mönstrade fru Zätterblom honom. Han var klädd med en viss misslyckad elegans, hans ögon voro skygga, han såg ut som det onda sam-

vetet och hans händer voro grofva af arbete — allt tydde på en attentator.

Stammande och hostande under fru Zätterbloms förtärande blickar frågade han, om hr Zätterblom var hemma.

Med ett stelt och olycksbådande leende svarade fru Zätterblom ja. Hon bad karlen stiga in, trugade honom med sig genom hela våningen in i dess innersta rum, och hon reglade dörren efter sig och honom. Därefter grep hon eldgaffeln i kakelugnsvrån och närmade sig stor, ståtlig och imponerande främlingen, som darrade i knävecken och grönhvit i ansiktet af förskräckelse tryckte sig flat mot väggen.

»Kom inte med några undanflykter,» sade hon med af vrede skälfvande röst. »Jag genomskådar er, jag känner era afskyvärda planer, och jag är beredd att hindra dem, äfven om jag skulle behöfva taga ert eländiga lif.»

»Jag afstår,» stammade främlingen, »jag lofvar heligt och svär —»

»Det ligger en bibel på bordet där. Lägg handen på den och svär, att ni afstår från ert förehafvande för evigt, och att ni, om någon annan vill upptaga det i ert ställe, med lif och blod vill förhindra det.»

»Jag svär — jag svär,» försäkrade främlingen ifrigt med kväfd och darrande stämma. »Låt mig endast komma härifrån — o, var nådig och barmhärtig.»

»Gå, usling!» sade fru Zätterblom stolt och öppnade dörren. »Gå — !!» Och hon visade honom vägen med eldgaffeln.

Dagens timmar skredo och fru Zätterblom gick omkring i ett rus af glädje, sällhet och stolthet. Hade hon icke räddat sin Jakobs lif, hon den svaga, bräckliga kvinnan, den icke alltid värderade och tillbörligt upp-

skattade hustrun?? I spänning väntade hon på, att det skulle bli middag, hr Zätterblom komma hem, och hon få kasta sig till hans bröst, samt glädjestrålande berätta, hvad hon gjort för honom och mottaga hans beundran och ömma tack.

En timma tidigare än vanligt hörde hon hr Zätterblom storma uppför trappan och rycka upp tamburdörren.

I nästa ögonblick var han inne hos henne och kastade utan ett ord till hälsning ett telegram på bordet framför henne.

Fru Zätterblom grep papperet och läste:

»Min fästman i dag i Göteborg för att be pappa om min hand. Just nu telefonerat, att han träffat mamma, som rasat som en furie och misshandlat honom med eldgaffel. Förlofningen uppslagen.

Er olyckliga Lisen.»

Fru Zätterblom dånade.

FRU ZÄTTERBLOM MÅLAR.

Fru Zätterblom satt och smälte med välbehag en artikel, som hon läst i en kvinnotidning. Den hade varit mycket klok och innehållsrik. Först talades det om, att möblerna i ett hem böra hållas i ljusa, lätta, glada färger i stället för i den vanliga dystert fula brunpolerade. Och sedan talades det om, att den duktiga och sparsamma husmodern mycket lätt och billigt på egen hand kan måla hemmets möbler. En pensel för 45 öre och en burk färg för 1 kr. — se där allt hvad som behöfs!

»Ja, det är så rätt så,» sade fru Zätterblom allvarligt och redogjorde för sin man för artikelns innehåll. »En duktig husmoder kan göra förfärligt mycket för ett hems trefnad. Jag tror, jag skall ta och måla litet hos oss. Jag skall börja med köksmöbeln och måla den ljusgrön. Sedan kan jag ju fortsätta med de andra rummen. Tänk bara en pensel för 45 öre och en färgbruk för 1 kr.!»

»Jag tycker inte, att du skall jobba med sånt där,» sade hr Zätterblom vänligt. »Skicka smörjan till en målare. Du går inte i land med det.»

»Hvarför skulle just jag inte göra det?» frågade fru Zätterblom sårad. »Hvarför tror du, att jag är så förfärligt usel och dålig och enfaldig och oduglig och bedröflig och allt möjligt??»

Hr Zätterblom suckade, ryckte på axlarne, höjde på

ögonbrynen, suckade om igen och sade: »Måla på du! För all del måla! Måla på du och förstör så mycket vi ha? När en kvinna får sin vilja fram, så gråter hon inte.»

— — —

När grosshandlare Zätterblom efter slutadt kontorsarbete kom hem på kvällen fann han i sitt arbetsrum fru Zätterblom i färd med att grönmåla det dit inflyttade köksmöblemanget.

Fru Zätterblom såg en smula upphettad och nervös ut, där hon låg på knä framför en köksstol. Hon hade blodet uppe i hufvudet, kinderna glödde, ögonen voro något rödsprängda och hennes andhämtning föreföll besvärad.

»Jag är tvungen att arbeta härinne,» sade hon urskuldande. »Jungfrurna voro rädda att bli nersmetade, ser du. Akta dig för köksbordet — skifvan är målad.»

»För all del,» sade hr Zätterblom hjärtligt, »genera dig inte. Det är ju en skön och utsökt lukt och du tar dig förträffligt ut i den där bedjande ställningen. Gå på du! Men tror du färgen räcker? Din hand synes vara en smula slösaktig. Du har för minst 25 öre färg i ansiktet — ja — ja, det är ju bara klädsamt — och alla de där färgkladdarne på linoleumsmattan —??»

»Det kan inte undvikas,» sade fru Zätterblom skarpt. »Man får färg på handen, och så tar man sig i ansiktet, och så droppar det ibland från penseln — men det där är ju bara lapprisaker. Hufvudsaken är väl, att arbetet blir gjordt, att möblerna bli ljusa och hemmet färggladt?»

»Naturligtvis!» sade hr Zätterblom vänligt och satte sig tillrätta i sin bekväma arbetsstol samt tände en havanna för att sedan i lugn och ro iakttaga fru Zätter-

blom som låg i en hög på golfvet och lät penseln med rusinnig fart sno rundt benen på stolen.

»Det ser förfärligt trefligt och roligt ut,» sade hr Zätterblom intresseradt och satte sig ännu bekvämare upp i stolen.

»Ja, det är det också! *Gränslöst* roligt,» sade fru Zätterblom och strök med sin nersmetade hand undan hårtestarne som kröpo in i ögonen på henne. »Kanske du vill fortsätta en stund i mitt ställe»?»

»Och beröfva *dig* ditt kära nöje?» frågade hr Zätterblom i förebrående ton. Det kan du väl ändå inte tro om mig, Beata? Nej, håll du på, älskling, och roa dig af hjärtans lust, men tänk något på dina knän och lägg något mjukt under dem — du kan få vatten i dem annars — och så tycker jag inte du skall stryka fullt så mycket färg i ansiktet och i håret. Du skall inte tro, att jag talar af snålhet — om det går åt för en 10—15 kr. mera färg, det spelar guskelof ingen vidare roll för oss, men det kan vara *gift* i den — grön färg är vådligt lömsk — och så biter den sig fast så förfärligt hårdt — du får nog lägga dig i terpentin en fjorton dar, innan du blir ren igen —»

»Kan du inte hitta på något annat att sysselsätta dig med än mitt arbete?» frågade fru Zätterblom mörkt och stack hufvudet under stolsitsen för att med sina närsynta ögon se efter, om innersidan på benen ordentligt täckts af färgen.

»Nej, det är ett så utsökt nöje att se hur väl du målar,» svarade hr Zätterblom hjärtligt. »Du hoppar öfver en fläck här och en fläck där, så att den gamla färgen får titta fram — det blir liksom marmoreradt — mer omväxling i det hela — en riktigt målare målar så slätt och enformigt och banalt — det är en sådan graciös

och konstnärligt självsvåldig flykt öfver din pänsel, kära Beata.»

Fru Zätterblom iddes inte svara utan vred på stolen för att syna den rundt omkring.

»Det var då självvaste den — — —»

»Hvad för något! *Svor* du, Beata???»

Fru Zätterblom dunkade med förtviflan pänseln mot golfvet.

»Stolen är förhäxad,» sade hon svagt. »Jag har målat och målat, och ändå är han inte färdig. Han har tio sitsar o. femtio ryggstöd och tusen ben, tror jag. Jag önskade jag kunde slå ihjäl honom!»

Hon reste sig med svårighet, lade sin färgiga hand öfver pannan och kväfde med möda en snyftning.

»Min rygg värker, mina ben bära mig inte och det dansar svarta fläckar för ögonen. Jag får sätta mig en stund och hvila, innan jag fortsätter.»

Och så sjönk fru Zätterblom ner på en stol.

»Ohhh, hvad det var *skönt!*» sade hon och lutade sig bekvämt tillbaka. »Det var som att komma i himmelen.»

»Ja, det förstår jag så innerligt väl,» sade hr Zätterblom mildt, »men att du just satte dig på den *nymålade* stolen???»

Med ett förfärligt nödrop flög fru Zätterblom upp och vred hufvudet ur led för att kunna öfverskåda olyckan på ryggen.

»Hvarför sade du ingenting?» frågade hon häftigt och med gråt i rösten. »Hvarför hindrade du mig inte? Hela klädningen förstörd!»

Hr Zätterblom, som rest sig upp och gått ett par slag af och an på golfvet, satte sig på ett af de inflyttade köksborden, dinglade med benen och skrattade hjärtligt.

»Du får verkligen ursäkta, kära Beata,» sade han fryntligt, »men jag trodde du gjorde det med flit, att det hörde till ditt speciella sätt att måla och försköna hemmet, att du gjorde det af *princip*, förstår du, och med en viss bestämd och förnuftig afsikt. För så slö och fånig och idiotisk är väl ändå inte en människa, att det undgår hennes uppmärksamhet, att en sak är nymålad — — —»

Hr Zätterblom häjdade sig plötsligt, kröp först ihop som af smärta och flög sedan högt i vädret med ett gällt utdraget skri — han hade satt sig på det nymålade bordet!

DET MISSLYCKADES.

Grosshandlare Zätterblom och hans förr så synnerligen gode vän Fippe Vacker synas aldrig mera i hvarandras älskvärda sällskap. Orsaken härtill torde kunna sökas i följande sorgliga historia.

Det var i augusti och herrskapet Zätterblom bodde kvar i sin villa ute vid Billdal, ehuru storsträjken rasade som värst och långa rader af sträjkande ströfvade från storstaden utåt landsbygden, görande den till en rätt osäker vistelseort.

Fru Zätterblom var nervös.

Hvarenda kväll gjorde hon en rond i villan, fingrade misstänksamt på alla fönsterhakar, staplade upp stolar, bord och koffertar framför alla dörrar, trefvade med hjärtat i halsgropen igenom alla garderober, kastade ett ängsligt öga in i alla kakelugnar och läste, när hon gick till sängs, sin aftonbön med betydligt större andakt, än hon gjort på mången god kväll.

Men trots allt detta hade fru Zätterblom svårt för att sofva. Då och då föll hon i en lätt slummer med hemska drömmar, ur hvilka hon flög upp med ett kväfdt ångestskri. Sedan låg hon med vildt klappande hjärta och flygande puls och lyssnade ut i nattens hemska skräckinjagande mörker. Hon hörde tusende fasansfulla ljud. Det tassade folk utanför, det skrapade mot väggarne, det dyrkades upp låsar, trycktes in fönsterrutor, det tisslades och tasslades, det hördes smygande

steg i trappan, golfvet knarrade under främmande fötter, något rörde sig under sängen o. s. v., o. s. v. För hvarje sådant ljud väckte naturligtvis fru Zätterblom sin man och begärde att få veta hans åsikt om saken.

De första nätterna skrattade hr Zätterblom, sedan fräste han till retligt och ondt, därefter höll han långa och allt utom snälla föredrag öfver äktenskapets vidrigheter, blef sedan, alltefter som hans krafter på grund af bristande sömn aftogo, fåordigare och lågmäldare. Han magrade på kuppen, och om dagarne hängde han som en halfsofvande trasa öfver sitt arbetsbord, till hälften medvetslös af trötthet och sömnighet.

»Men, kära Beata,» sade han en dag och vände mot fru Zätterblom sitt af nattvak gråa och utmärglade ansikte, i hvilket de blå ögonen tittade fram som ett par matta, lidande talgklumpar och där näsan, smal och hvass, satt som ett skarpslipadt knifblad. »Kära Beata, hvarför kan du inte slå bort din dåraktiga oro för mördare och tjufvar och sofva lugnt och tryggt?? Du har ju *mig*, din försvarare, vid din sida??

Då grät fru Zätterblom.

»Det är just det som är det förfärligt tråkiga, att jag inte litar på ditt mod, Jakob.»

»*Mod!*» utbrast hr Zätterblom och sträckte på sin fem fot långa gängliga gestalt. »Tviflar du på mitt *mod*??? Tror du det finns ett läjon — —»

»Käre Jakob,» afbröt honom fru Zätterblom, »kommer du ihåg baggen, som ville stånga mig, och getingen, som ville sticka mig, och kommer du ihåg hur du sprang, hur du flög — —»

»Asch,» sade hr Zätterblom otåligt, »sådan där strunt! Det är väl inte vid sådana tillfällen en karl visar sitt mod. Men kom med en riktig fara, säger jag dig, en tjuf, en mördare med knif och yxa och revolver och dy-

namitbomb och mausergevär, kom med honom, säger jag dig, och jag skall kasta mig öfver honom och handtera honom så, att man skall få ta bort honom med sopskyffel och kvast —»

»Ack, Jakob,» utbrast fru Zätterblom och såg på honom med ögon, i hvilka tårar glittrade, »om jag bara kunde tro på ditt mod, hur lugn jag skulle vara och hur godt och fridfullt jag skulle sofva.»

Hr Zätterblom brydde sig inte om att svara utan reste sig från kaffebordet, där hans kopp ännu stod half, tog sin hatt och gick utåt landsvägen bortåt stationen till.

På vägen mötte han Fippe Vacker, och i samma stund sköt en glad liten tanke genom hans hjärna. Han skulle ge sin hustru ett ståtligt bevis på mod och kraft, och Fippe skulle, utan att ha en aning om det, hjälpa honom.

»Det var bra, gamle gosse, att jag träffade dig,» sade Zätterblom fryntligt. »Jag skulle gärna vilja ta ett glas med dig i kväll. Vete sjutton bara hur det skall gå till. Jag kan inte gå till dig, därför att min hustru inte vågar vara ensam efter mörkrets inbrott, och inte häller kan jag be dig komma hem till mig. Du vet ju, att min hustru har sina idéer och inte tycker om, att jag tar hem mina vänner. Men nu har jag tänkt ut ett sätt. Vid 10-tiden i kväll går du bort till min villa, öppnar matsalsfönstret, som jag skall ställa på glänt, och klättrar in. Du tänder ljus, plockar fram lite drickbart ur matsalsskänken, slår dig till ro och gör det trefligt för dig. Jag å min sida går upp och lägger mig, och så fort min hustru somnat, kastar jag på mig nattrocken och går ner till dig —»

»Ja, men tänk,» invände Fippe Vacker med en rysning, »tänk om gumman vaknar!!!»

»Gör aldrig ett dugg!» förklarade Zätterblom lugnt.

»Vaknar hon, säger jag bara, att det bullrar nere i matsalen, att det kanske är tjufvar, och att jag skall jaga bort dem. För rästen vaknar hon inte — hon har en fenomenal sömn. Kom du bara, gamle vän!»

— — —

Eftermiddagen gick, och hr Zätterblom vandrade omkring med ett ljust och gladt leende öfver sitt tärda anlete.

Det blef kväll och herrskapet Zätterblom gick till sängs. Två minuter därefter sof fru Zätterblom godt och djupt.

Strax efter kl. 10 hördes ett förfärligt oväsen nere i matsalen. Hr Zätterblom log ett diaboliskt löje, när han hörde det. Han hade ju med flit ställt en stol så att Fippe Vacker, när han klifvit in genom fönstret, måste ramla omkull öfver den och med bullret väcka fru Zätterblom.

Men fru Zätterblom sof för ovanlighetens skull som en trästock och hörde ingenting. Hr Zätterblom, som tändt ljuset, såg på henne först med förvåning, sedan med ovilja och till sist skakade han henne.

»Ja,» sade han med mildt allvar, när han ändtligen lyckats få henne vaken, »nu är det verkligen tjufvar i huset. Det bullrade nere i matsalen. Stanna lugnt kvar här uppe, älskling, och stäng dörren om dig. Jag skall gå ner och behandla de där uslingarne efter förtjänst.»

I samma ögonblick stod fru Zätterblom, stor och ståtlig, i sitt långa nattlinne midt på golfvet.

»Det sker inte!» sade hon lugnt och bestämdt. »Du får icke gå. Du är inte stark, och de skulle döda dig för mig. Det *får* inte hända! Jag går — jag är stark — tio gånger starkare än du och nu i farans stund känner jag inte ett spår af fruktan. Du får inte följa med!»

Och innan hr Zätterblom hunnit besinna sig, hade fru Zätterblom med eldgaffeln under armen försvunnit ut ur rummet och reglat dörren efter sig för att hindra hr Zätterblom att följa efter och utsätta sig för fara.

Tyst som en ande gled hon utför trappan och öppnade ljudlöst dörren till matrummet.

Det stod en karl nedhukad borta vid skänken. Han hade ett ljus i handen och trefvade bland buteljerna —

Fru Zätterblom sväfvade fram till honom och gaf honom bakifrån ett dråpslag öfver hjässan med eldgaffeln. Han föll på knä, tappade ljuset, som slocknade, rusade upp och flydde till fönstret, i mörkret snafvande öfver bord och stolar.

Fru Zätterblom följde honom och lät en skur af eldgaffelsrapp hagla öfver hans skuldror och hufvud, ända tills han nådde fram till fönstret och handlöst kastade sig ut därigenom.

När fru Zätterblom kom tillbaka upp i sängkammaren, satt hr Zätterblom i sängen med sammanknäppta händer, en bild af fasan.

»Det *var* en mördare och tjuf,» sade hon lugnt. »Jag såg honom bara bakifrån, men nacken och ryggen voro en bofs —

»Slog du *ihjäl* honom???» kved hr Zätterblom.

»Nästan!» sade fru Zätterblom stolt. »Och jag skulle gjort det riktigt, om icke den fege uslingen hoppat ut genom fönstret.»

Hr Zätterblom drog täcket öfver hufvudet och grät.

TAXAMETERN.

Fru Lundström i en af småstäderna hade skrifvit till sin gamla kära väninna fru Beata Zätterblom, att hon rysligt gärna ville komma ner till Göteborg på ett par dagar och undrat, om hon kunde få bo hos sina afhållna Zätterbloms.

Hr Zätterblom blef naturligtvis ifrån sig. Han tog himlen och dess motsats till vittne på, hvilken ovanligt plågad och hemsökt människa han var. Hvarför skulle hela världen hänga sig just på *honom*? Hvarför skulle den förfärliga varelsen fru Lundström ut och flaxa och hvarför skulle hon våldgästa just *hans* hem?

Fru Zätterblom, praktisk och resolut, spillde ingen dyrbar tid på onyttiga jeremiader, utan raspade raskt och beslutsamt ner ett bref till fru Lundström, i hvilket hon hjärtligt och trovärdigt förklarade, att det skulle varit henne oändligt kärt att i sitt hem ha fått taga emot henne, fru Lundström, men att det tyvärr vore alldeles omöjligt därför —

Fru Zätterblom lekte fundersamt med pännan.

»Om vi skulle säga att vi ha difteri i huset?» undrade hon, vänd till sin man. »För att afskräcka henne.»

»Säg *pästen*!» sade hr Zätterblom lifligt, skymtande en möjlighet till räddning. »Böldpästen från Kina. Vi ha fått den — fått den — låt mig se! — jo, genom téet. Och säg, att vi haft eldsvåda i våningen, att köksan fått utslag, som tyda på smittkoppor, att hunden är kon-

stig, alldeles som om han hade rabies i faggorna, att vår husläkare säger, att det är arsenik i tapeterna, och annat i den vägen, som du kan hitta på.»

Men fru Zätterblom var alltför klok och erfaren för att breda på så där otympligt och tjockt utan skref bara, att köksan låg i lindrig tyfus, husan hade rymt, att tre kakelugnar i våningen voro under rifning och att det enda beboeliga rummet var sängkammaren, där man ju emellertid inte kunde taga emot en gäst, om än aldrig så kär.

Fru Lundström skref tillbaka, att Göteborgsresan ville hon inte afstå från. Hon tänkte bo på hotell.

Och så kom hon.

»Nu tycker jag mina pängar skola få vingar,» sade hr Zätterblom dystert. »Konditoribesök, ut och in i stans alla affärer, på teatrar, konserter, föreläsningar, kafferep, supéer och allt annat rackartyg.»

Fru Zätterblom ransakade sin hjärna. Slöseri var fjärran från henne men hon ville gärna synas gentil och liberal. På något sätt måste hon visa sig uppmärksam mot fru Lundström. Bjuda henne hem behöfde hon inte tack vare köksans tyfus och de rifna kakelugnarna och inte på teatern eller andra världsliga nöjen eftersom fru Lundström var allvarligt sinnad.

Hon stannade vid beslutet att bjuda henne på en åktur rundt Danska vägen. Och i taxameterdroska för att vara säker på att inte blifva uppskörtad af en bedragare till kusk.

Innan hon steg upp i den eftertelefonerade droskan för att fara och hämta fru Lundström på hotellet, genomborrade hon kusken med en skarp blick och frågade hvar taxametern var.

»Där,» sade kusken och pekade på taflan. »Frun

kan se den inifrån vagnen och följa med, hur priset stiger allteftersom vi åka.»

»Människa,» utbrast fru Zätterblom strängt, »ni vill bedraga mig. Apparaten visar redan kr. 1:30, innan jag ens kommit upp i vagnen! Att ni inte blygs! Jag skall anmäla er, ni ohederliga varelse.»

»Var lugn, frun,» sade kusken. »Åkningen räknas från droskstationen och det har kostat 1:30 hit.»

Fru Zätterblom var blek, när hon steg in i droskan och när hon vid hotellet hämtat fru Lundström och sett att taxametern visade kr. 1.90 blef hon krithvit.

Men fru Lundström, som var glad och förtjust öfver att komma ut och åka, skämtade och skrattade. Fru Zätterblom rycktes med af hennes muntra svada, men midt i ett skratt afbröt hon sig med ett kväfdt stönande och flög med handen åt hjärtat. Genom vagnens framsida af glas hade hon fått sikte på taxametern, som nu visade kr. 2:50. Och man hade bara hunnit till backen i Redbergslid!

Hon gjorde en svag ansats att fly ur vagnen, skyllde på att hästarna bråkade, att de kunde falla i sken, och att det hela kunde sluta med en förfärlig olycka, en krossad vagn och söndersargade blodiga människokroppar. Och hon anförde en hel del sådana exempel ur lifvet.

Fru Lundström lade lugnande sin hand på hennes arm och försäkrade, att hästarna vore alltför ålderstigna för att kunna åstadkomma hastigare takt än en sakta lunk.

Det blixtrade till för fru Zätterbloms ögon och siffrorna 2:90 brände sig som eld in i hennes hjärna.

Hon kastade sig med vild energi öfver det gudomliga vädret. Undrade om de inte skulle lämna den kvafva, otäcka droskan för att i stället till fots lustvandra vägen framåt, omsusade af de ljufva vårvindarna och njutande af den härliga fågelsången.

Och då fru Lundström oförstående skakade på hufvudet och taxametern samtidigt pekade på kr. 3:50. började fru Zätterblom tala hälsolära som en bok. En rask promenad befordrade matsmältningen, satte fart i blodet, friskade upp sinnet och föryngrade människan. Om de skulle stiga ur och betala droskan och käckt tåga vägen framåt kanske med en munter liten trall?

Det stod tårar i fru Zätterbloms ögon, när hon föreslog det. Men fru Lundström var ohågad och sade lojt, att hennes 94 kg. absolut föredrogo att förflytta sig framåt i vagn.

Det var då fru Zätterblom blef desperat och började tala en hel hop förvirrade saker om, att hon mycket väl genomskådade fru Lundströms beräknande sinne, hennes hjärtlöshet, hennes skadeglädje och grufliga illvilja. De här hoppande siffrorna gjorde henne för rästen galen, kusken lurade henne bestämdt, en sådan baknacke som hans talade om den mäst inbitna skurkaktighet, lifvet var en börda, vänskapen en olycka, och nu stod hon, fru Zätterblom, inte ut längre utan ämnade kasta sig handlöst ut ur vagnen.

Fru Lundström, som hade styrka i förhållande till sina 94 kg., hindrade henne med våld och bad henne för allt i världen lugna sig. Hon förstod, att värmen slagit sig åt hufvudet på hennes stackars kära Beata —

I detsamma fick fru Zätterblom se, att taxametern visade kr. 4:80, gaf till ett ångestrop och ropade att hon partout ville ut för att slå ihjäl kusken. En bedragare var han, ett odjur med tukthuset som lämplig vistelseort. — — —

Fru Lundström slog resolut armarne kring fru Zätterblom och befallde kusken, som stuckit in hufvudet

genom dörren för att höra efter hvad det var för väsen, att i karriär köra till sjukhuset.

Hem kunde ju den stackars fru Zätterblom inte föras, eftersom alla rummen stodo under reparation och köksan låg sjuk.

Fru Zätterblom protesterade och gjorde vilda försök att förklara sig, att befria sig och att kasta sig ut ur vagnen, hvars fördömda taxameter under den svindlande färden markerade blixtsnabbt stigande summor. Först när vagnen hunnit strax i närheten af Änggården, taxametern skadegladt visade kr. 6:90 och fru Zätterblom talat och ropat sig hes som en korp, hade fru Lundström, hvars klena landsortsförstånd inte hade en aning om hvad en taxameter ville säga, fattat sammanhanget med det hela.

Det blef en tämligen tryckt stämning efteråt. Fru Zätterblom som bittert tyckte, att en tre fyra kr. mer eller mindre, när hon i alla fall var ruinerad, inte spelade någon roll, ansåg, att man kunde företaga återfärden till staden i taxameterdroskan, men fru Lundström förklarade stelt, att hon hällre ville dö och blifva osalig än taga emot något mera af fru Zätterbloms hand.

Så togo de spårvagnen vid Slottskogen och fru Lundström sköt demonstrativt undan fru Zätterbloms hand och klämde själf ner sin afgift i spårvagnsbössan.

SPORTEN I HEMMET.

La chronique scandaleuse har fått ett nytt kapitel. Hela världen har trott, att herrskapet Rosendelund lefvat i det solljusaste, lyckligaste och kärleksfullaste äktenskap, och man har litet hvar afundats dem denna sällsynta förmån. Men nu kommer emellertid fru Zätterblom och berättar, icke utan en viss rysning af hemlig tillfredsställelse, att det blodiga inbördeskriget är i full gång i det Rosendelundska paradiset, och som stöd för detta sitt djärfva påstående berättar hon följande:

Härom dagen hade fru Zätterblom varit hos sin sömmerska som har samma trappuppgång som den, hvilken leder upp till det Rosendelundska köket. Plötsligt och alldeles som om en högre makt ledt hennes steg föll det henne in, att hon i förbifarten gärna kunde hälsa på Malvina Rosendelund och gå in köksvägen till henne för att spara på fjäten.

Hon knackade på köksdörren och blef insläppt. Intelligent och skarpsynt, som hon är, förstod fru Zätterblom så fort hon kom in i köket, att något ledsamt tilldrog sig i Rosenlundska hemmet. Köksan låg totalt maktlös och kiknade af skratt framstupa öfver ett bord, och husan, som stod stödd mot väggen, slog sig på knäna, kippade efter andan, blundade med ögonen, drog mungiporna uppåt öronen och utstötte då och då ett litet vrålande af skratt.

När tjänstfolket har så gränslöst roligt, måste det stå mycket illa till med herrskapet, och fylld af onda aningar ilade fru Zätterblom med bevingade steg in i våningen fram till salongen, hvarifrån hördes ett infernaliskt larm.

Hon blef stående i den öppna dubbeldörren bakom portiérerna, fastnaglad af fasa, oförmögen att röra hand eller fot, med vettskrämda ögon stirrande på det ohyggliga skådespelet framför sig.

Kring väggarna lågo stolar och bord huller om buller och i de stora bokskåpen fanns inte en enda glasruta hel. Midt på golfvet stod fru Rosendelund blek och eländig att skåda. Hennes hår var tilltufsadt och hängde ner i ögonen, ena kinden var svullen, från en skråma på hakan sipprade blodet, hennes blus var en enda trasa och kjolen hade långa flängor. Hon stod med hufvudet hotfullt sänkt, händerna framsträckta och fingrarna utspärrade, som för att värja sig mot en väntad attack. Framför henne rörde sig hr Rosendelund af och an med smygande, listiga, vilddjurslika rörelser. Han hade kastat af sig rocken, skjortärmarna slängde i långa trasor omkring hans armar, kragen hängde ner på ryggen, håret reste sig kappraktpå hans hjässa, hans ögon voro blodsprängda, och mellan läpparna lyste de hvita tänderna som på ett rofdjur.

Plötsligt gaf han till ett rytande, tog sats och flög rakt på fru Rosendelund, som med mod och dödsförakt tog emot det ursinniga anfallet.

Under de närmaste ögonblicken såg fru Zätterblom endast ett dubbelhöfdadt mänskligt vidunder, som under de vildaste åtbörder rörde sig af och an i rummet, sparkade omkull möbler, törnade emot väggarna, plötsligt föll omkull och rullade rundt på golfvet som ett fullständigt kaos af fäktande armar och sparkande

ben, hvilket så småningom ordnade upp sig i två vildt kämpande mänskliga varelser.

Fru Rosendelund syntes till fru Zätterbloms stora glädje vara den som fått öfvertaget. Hon satt triumferande grensle öfver hr Rosendelund, som låg platt på golfvet med ansiktet nerborradt i den tjocka mattan.

När fru Rosendelund pustat ut ett ögonblick, makade hon sig försiktigt åt sidan, som i ett skrufstäd fasthållande sin makes arm och, efter hvad fru Zätterblom kunde förstå, fullt och fast besluten att vrida den ur led.

Men plötsligt gjorde hr Rosendelund en våldsam kraftansträngning, kastade sig åt sidan, ställde sig på hufvudet med fötterna sparkande bland salongskronans glasprismor och slungade sig därefter med en ny kraftansträngning öfver fru Rosendelund, som föll framstupa med ansiktet mot golfvet och blef liggande öfvervunnen och maktlös. Men icke nöjd med sin seger, började den förfärlige Rosendelund med knäna hårdt spända mot hennes olyckliga rygg rikta de våldsammaste armbågsstötar mot hennes nacke.

Fru Zätterblom, som förstod, att nu gällde det lifvet, löstes ur den förtrollning hon varit fången i, ryckte beslutsamt till sig eldgaffeln, som stod bredvid kaminen i tamburen, rusade in i salongen, bort till de stridande och lät eldgaffeln ursinnigt susa kring öronen på det odjuret till Rosendelund och hagla öfver hans axlar och rygg.

Fru Zätterblom slog vildt och hårdt, tills det lyste rödt för ögonen, hennes lungor voro utan luft och hennes armar utan kraft — då svimmade hon.

När hon sent omsider kom till sans igen efter den fruktansvärda nervchock hon fått befann hon sig i sitt eget fridfulla hem, dit hon forslats i eftertelefonerad sjukvagn.

Dagen därpå bars hr Rosendelund upp på en af stadens tidningsredaktioner af ett par stadsbud. Han var nästan helt och hållet inlindad i vadd och bandage. Det enda man kunde se af honom själf var ett sorgset stirrande, rödkantadt öga och ett par stripiga mustascher, i hvilka det smärtsamt ryckte och skälfde.

»Ni har väl hört det?» frågade han svagt.

»Förvisso,» svarade redaktionssekreteraren. Fru Zätterblom har lämnat upp en sensationell artikel med följande rubriker: »Upprörande mordförsök mot maka. Brottet afvärjdt af en modig väninna. Hårresande detaljer. Motivet till förbrytelsen? Har den höga lifförsäkringen lockat? Är dödsstraff tillräckligt för detta mänskliga vilddjur.»

Från bandagebyltet kom en suck så tung, att redaktionsgolfvet buktade sig.

»O du milde!!! Nej, det förhåller sig inte alls på det viset. Ser ni, hustru min och jag hade varit och sett på brottningarna i cirkus kvällen förut. Vi kommo att resonnera om dem, och undra hur det skulle kännas att brottas och hvem af oss som kunde vara den starkaste. Jag höll naturligtvis styft på, att jag var det, men min hustru påstod lika ifrigt, att det var hon som var det. Ingen ville ge vika och för att få ett definitivt svar på den uppställda frågan beslöto vi att hemma taga en liten vänskapsmatch i brottning. Utom äran skulle segraren få hundra kronor. Vi började och höll just på med andra omgången, när fru Zätterblom på sitt lömska sätt listade sig in, öfverraskade oss och som en rasande furie kastade sig öfver mig oskyldiga varelse.»

Och med en ännu tyngre suck reste sig hr Rosendelund mödosamt upp och lät de båda stadsbuden bära ut sig från redaktionen.

ETT STRECK I RÄKNINGEN.

Notarie Corneliusson är tillsammans med några andra unga jurister anställd hos den bekante advokatfirman Knifvander i Göteborg.

Han är en mycket hygglig ung man. Arbetar så litet som möjligt, festar så ofta tillfälle ges och har de allra uslaste affärer hvilka han emellertid har godt hopp om att snart kunna reparera genom ett giftermål med fröken Lovisa Zätterblom enda dotter till grosshandlare Zätterblom som deklarerar för 25.000 kr. om året. Flickan förefaller tillmötesgående, fru Beata Zätterblom är god och nådig och äfven den som kinkblåsa kände Zätterblom synes på väg att mjukna upp.

Lifvet ler således soligt och varmt mot notarie Corneliusson.

Härom kvällen var emellertid notarien, som under en längre tid af hänsyn till planerna på den Zätterblomska dottern och förmögenheten lefvat ett asketiskt lif, ute och roade sig en liten smula.

När han på förmiddagen därpå rätt sent vaknade, hade han ett lika suddigt som obehagligt minne af den föregående aftonens tilldragelser. Han påminde sig svagt och otydligt ett med mat öfverlastadt bord, ett helt batteri flaskor, musik och skrål. Han hade visst grälat med någon, blifvit utkastad, gått vilse i allén, i ett gathörn dansat rundt med en äldre dam och i ett annat slagits med en polis —

Notarien kallsvettades — du store St. Antonius hvad skulle gamle Zätterblom säga, om han finge reda på eländet!

Först vid fyra-tiden på eftermiddagen kom notarie Corneliusson upp på sitt kontor. Han var inte arbetshågad och inte arbetsduglig och han tänkte inte arbeta. Han längtade bara efter deltagande människor, och han skyndade sig att utgjuta sitt kvalda hjärta för sina båda kamrater, notarierna Hjärtén och Saxgren. Särskildt uppehöll han sig vid, hvad den fördömde gamle bitvargen Zätterblom skulle säga och göra, om han finge reda på historien.

Hjärtén hvisslade sakta, knep ihop ögonen, snodde tummarne fundersamt om hvarandra och sände en frågande blick bort till Saxgren.

Saxgren blinkade gladt gillande tillbaka, och Hjärtén reste sig upp, gäspade och sade, att han skulle gå ut ett slag och få sig en näsa frisk luft. Fem minuter efter hans försvinnande hördes en ursinnig rigning på den Knifvanderska telefon, som notarie Corneliusson hade till åliggande att sköta.

Notarien ryckte till sig luren och hans vana öra uppfångade följande med en ondsint röst framhvästa ord:

»Det är grosshandlare Zätterblom. Hvad är det för historier jag hör om notarien, hva'??! Ni har blifvit utkastad från en af våra bättre restauranter, ni har ute på gatan antastat äldre aktningsvärda damer, ni har råkat i delo med polisen. Tror ni, att en person, som uppför sig på det viset, kan ha hopp om att bli upptagen som medlem i en aktningsvärd familj, hva??!»

Notarien reste sig upp, blodröd i ansiktet och skälfvande i knävecken. Han bugade sig djupt och vördnadsfullt för telefonen, kippade efter luft och stammade:

»Jag försäkrar grosshandlarn att — hm — att det är alldeles emot mina eljest — — exemplariska vanor — det var så ömmande omständigheter — en kär barndomsvän, som skulle resa — resa till Kina — och affestas — och jag är så lite van vid sprit — en vidrig dryck i sanning.»

Notarien tystnade och lyssnade misstänksamt in i luren, ur hvilken hördes ett svagt fnitter, sedan ett frustande gapskratt och till sist en afringning.

Ett par minuter senare kom notarien Hjärtén in igen. Corneliusson gaf honom en misstrogen och genomträngande blick, hvilken dock maktlös studsade tillbaka från Hjärténs fryntliga, af välvilja och menlöshet skinande anlete.

Efter en kvart reste sig notarie Saxgren, sträckte lättjefullt på sig och sade, att han måste gå ut och få sig en cigarr.

Två minuter efter det dörren fallit igen efter Saxgren pinglade notarie Corneliussons telefon.

Notarien tog luren och lyssnade in i den:

»Det är grosshandlare Zätterblom,» sade en gnatig och ondsint röst. »Jo, det är sköna historier man får höra om en person, som man tänkt anförtro sin dyrbaraste klenod åt. Notarien blir utsparkad, ofredar kvinnor och råkar i gurgel med polisen — — —»

Notarie Corneliusson, som tydligt och klart kände igen Saxgrens röst och förstod, att han var utsatt för blodig drift, afbröt svadan med ett hånskratt och slängde utan ett ord till svar upp telefonluren och ringde af.

När notarie Saxgren kom ut från cigarraffären, där han varit inne och telefonerat till Corneliusson, såg han ledsen och slokörad ut. Skämtet hade misslyckats — Corneliusson hade tydligen anat oråd och förstått, att man dref med honom.

Saxgren blef stående på trottoaren och svängde fundersamt spatserkäppen mellan fingrarne.

Så hvisslade han till en lång gäll hvissling — hvilken ypperlig idé!!

Med bevingade steg skyndade han tillbaka in i cigarraffären, öfvertygade sig om, att klockan icke var så mycket, att man behöfde frukta för att grosshandlare Zätterblom efter middagen hunnit tillbaka till sitt kontor och anhöll, att man ville be grosshandlaren, så fort han komme in, att ringa på notarie Corneliusson, som hade en ytterst viktig angelägenhet att rådgöra med honom om.

Efter väl förrättadt värf återvände notarie Saxgren upp till det Knifvanderska kontoret, där han mottogs med ett hånfullt och elakt leende af Corneliusson och en beklagande blick af Hjärtén.

Det var tyst i rummet och det låg oväder i luften. Af Corneliussons sätt att rafsa i papperen och skrapa med pennan kunde man förstå, att han satt och retade upp sig till en hög grad af ilska öfver det hänsynslösa gäckeri kamraterna drifvit med honom.

Strax efter det att klockan slagit fem ringde det åter i notarie Corneliussons telefon.

Han slet med raseri luren till sig och lade den till örat beredd på att återigen få höra en gyckelmakare utge sig för grosshandlare Zätterblom.

»Är det notarie Corneliusson?» hördes en gnatig och obehaglig röst. »Det är grosshandlare Zätterblom Ni har önskat ett samtal —»

Notarie Corneliusson lutade sig tillbaka i stolen med luren mot örat.

»Jaså,» sade han med ett gäckande skratt, »det är gubben Zätterblom, som är ute och går igen. Goddag på dig, gamle skojare. Hur lefver världen med dig

och din pösande gemål och din fagra dotter, hvars slantar jag snart skall taga hand om?? Hör du, gamle gosse, har du hört talas om, hvad jag gjorde i går kväll, hva'? Att jag var full som en kaja, att jag blef utkörd från stans finaste krog, att jag svängde om med en gammal mamsell och slog en polis gul och blå. Hvad säger du om svärsonen din, du gamla förhärdade syndare? — Jaså, du ringde af — nåja, du märkte, att jag genomskådade dig och förstod, att du var en utsändning från mina båda fina kamrater, Hjärtén och Saxgren. Jo-o, man kan inte hjälpa, att man har ett skarpt hufvud.»

Och notarie Corneliusson vände sig om och smålog ironiskt åt Hjärtén och Saxgren, som sågo välmenande och oskuldsfulla ut.

Knappa tio minuter senare klef Zätterbloms springpojke in på kontoret med ett egenhändigt bref till notarie Corneliusson från grosshandlare Zätterblom.

Notarien slet upp kuvertet och hans vettskrämda ögon flögo utefter raderna —.

»Ert uppförande är minst sagdt oförsynt. Ni ber, att jag skall ringa på er för en viktig angelägenhets skull, och när jag gör det öfverhopar ni mig och min familj med smädelser och skymford. Ni är tydligen full, men detta ursäktar er icke. Min dörr är hädanefter obevekligt stängd för er.

Jacob Zätterblom.»

JUNGFRUN.

Herrskapet Blomsterblads ha flyttat ut till den landtliga villan.

Andra dagen var en Tychobrahedag för ensamjungfrun Soffi. Hon krossade en fin kristallskål, välte ut ett bläckhorn öfver en del viktiga papper och slog näsan af en »snöklocka».

Sådant där hände ju allt emellanåt för Soffi, men olyckan ville, att hr Blomsterblad just fått sin semester och befann sig hemma som åsyna vittne till eländet. Och han hade inte fru Blomsterblads undergifna sinne och milda väsen, utan tog itu riktigt på skarpen med Soffi och förklarade för henne tydligt och eftertryckligt, hvilken jämmerlig varelse hon var, hur underhaltigt hennes arbete, hur minimalt hennes förstånd och hur drumligt hennes sätt att röra sig.

Soffi tog på sig sin hatt, stack poesialbumet under armen, knyckte på nacken, neg och sade adjö och for med första tåget in till staden.

Fru Blomsterblad grät och vred sina händer.

»Nu har du ställt det vackert för oss!!!» sade hon snyftande. »*Hvar* skola vi få en ny jungfru ifrån???!»

Hr Blomsterblad svarade inte, utan gick ner till landthandelsbutiken och telefonerade in till tjänstekontoren i staden och beordrade ut en jungfru med nästa tåg.

Till en början var han mycket stram i tonen.

»Hör på,» sade han. »Jag vill ha en extra prima

jungfru, skicklig i matlagning, punktlig som ett urverk, flitig som en myra, stark som en björn, lätt som en fjäder på handen, fin och proper, höflig och belefvad, rapp i vändningarna, gladlynt, älskvärd, med fördelaktigt utseende och med mycket små pretentioner ifråga om lön och fritid.»

Men när han utan afbrott i fem timmar suttit på butiksdisken vid telefonen och hela tiden från alla håll och kanter fått »nej», det ena blekare än det andra till svar på sina förfrågningar, om det fanns prima jungfrur på lager, slog han af på sina fordringar och förklarade sig nöjd med sekunda vara, ja, i nödfall med ren utskottsvara.

»Det gör ingenting,» sade han, »om hon är till åren, inte kan något och inte orkar så mycket, om hon är ful och vanskapt och ett hår af hin, om hon är oduglig och opålitlig och behäftad med alla möjliga skavanker. Vi se inte på lönen — arbetaren är sin rikliga lön värd — och hon får anse sig som familjens mest aktade och värderade medlem. Pianot står till hennes förfogande och, om hon skall bort på någon fest, äfven fruns bästa kläder. Hon får tillbringa sin myckna lediga tid i förmaket eller i hängmattan och äta vid vårt bord — — —»

Hr Blomsterblad skulle med glädje sträckt sig ännu längre, om någon jungfru stått att få, men det gjorde det inte, och han hade därför ingenting annat att göra än att återvända hem.

»Jag hade ämnat skaffa dig en präktig tjänarinna,» sade han till fru Blomsterblad, »men så kom jag att tänka på en sak. Det är ju för löjligt, att vi två ensamma personer skola behöfva en särskild människa för vår uppassning. Jag begriper inte, hvad det är att göra i det här huset! Här går du och Soffi dagarna i ända som två osaliga andar om hvarandra och plocka

och stöka med — ja, jag förstår inte med hvad. Den lilla städningen är väl undangjord i en handvändning och den lilla matlagningen är ju bara ett angenämt lekverk. Hvad ta ni er till hela långa dagarne?? Sofva ni eller läsa ni romaner? — För *arbete*, det finns det då inte i det här huset. Hvad gjorde ni t. ex. i går, i förgår, veckan förut och hela förra året?? *Hvar* är det synliga resultatet af allt ert s. k. arbete? Det kan väl för katten gubbar inte spårlöst försvinna??!»

Hr Blomsterblad gjorde en sekunds uppehåll och fortfor sedan med oförminskad kraft:

»Det får bli en annan ordning här i huset. Vi draga in på den absolut onödiga jungfrun, och du åtar dig att utföra den lilla smula arbete som förekommer i vårt hem. *Något* skall du väl i fridens namn utfylla tiden med.»

Fru Blomsterblad protesterade energiskt och föreslog, att hr Blomsterblad skulle skrifva ett vackert bref till Soffi och innerligt be henne om öfverseende och förlåtelse.

Hr Blomsterblad å sin sida försäkrade med många kärnfulla ord, att han ville bli fattig och utarmad, lida tusende dödars kval och blifva evigt osalig hällre än att i sitt hem återtaga det mänsklighetens utskum som hette Soffi. Och sedan talade han med innerlig värme och djup rörelse om gångna tiders ljufva kvinnor, om sin mor och mormor och mormormorsmor och utbredde sig därefter öfver skönheten och behaget i det husliga arbetet, denna aldrig sinande lyckokälla för en älskande kvinna, som brinner af åstundan att tjäna en afgudad make och förljufva hans lif.

Fru Blomsterblad föreslog en kompromiss och lofvade åtaga sig allt arbete inom hemmet med villkor likvisst, att hr Blomsterblad gjorde början och under

en veckas tid nu medan han hade semester, skötte hushållet och visade att verkligen *en* person kunde rå med allt slafgörat.

Herr Blomsterblad var inte vidare förtjust öfver förslaget, men utsikten att för all framtid spara in en dyr tjänarinna talade latin på ett sådant sätt, att han slog till och sade ja.

Det blef den andra dagens morgon. Hr Blomsterblad uppfattade med sina halfslutna ögon att klockan var åtta.

»Se så!» sade han retligt», nu har den där lata varelsen Soffi försofvit sig igen. Jag har ju sagt ifrån, att jag vill ha kaffet på slaget half. Det är inte mycket jag begär, men kaffet i ordentlig tid på sängen det är ett af lifsvillkoren för min trefnad.»

»Soffi har ju gått, snälla barn,» sade fru Blomsterblad gäspande, »och du har åtagit dig att sköta hushållet — gå upp och koka kaffet själf!»

Det svartnade för hr Blomsterblads ögon och han sjönk vanmäktig ihop bland kuddarne.

Så funderade han skarpt en stund, talade därefter hälsolära och beskref lifligt, hvilket gift för den mänskliga organismen kaffe är, och sedan nationalekonomi redogörande för hur många millioner kronor vi för det eländiga kaffet årligen skicka åstad till utlandet. På grund af hvad han anfört ansåg han, att morgonkaffet för någon tid borde indragas.

»Ämnar du inte gå upp???» frågade fru Blomsterblad ogillande. »Du har mycket att göra. Du skall borsta kläderna och skodonen —»

»Ska — ska — ska —??»

»Och du skall städa alla rummen,» fortfor fru Blomsterblad lugnt. »Du vet, hur noga du är med att det är dammfritt, hur du går och stryker med fingret på dör-

rarne — och glöm inte bordsfötterna och stolbenen — matrummet behöfver också skuras — du vet, hur stort värde du sätter på bländhvita golf — och glöm inte frukosten på slaget half tio. Och, kära du, låt den inte bli *för* dålig, utan så att en anspråkslös människa kan äta den utan tårar, som du brukar säga. Till middagen ha vi tingat på abborre — försök att fjälla den ordentligt och att få den ätlig —»

Hr Blomsterblad hade satt sig upp i sängen och stirrade med hotfulla blickar på sin hustru.

»Hvarför ser du så missbelåten ut??» frågade fru Blomsterblad mildt. »Faller det sig obekvämt för dig att göra en smula nytta?? Jag inbillade mig annars, att du skulle finna det kärt och nöjsamt att få glädja mig med dessa små tjänster, visserligen obetydliga, men vänliga och därför af ett visst värde. Gläder det dig inte att passa upp mig, som du ju dock en gång lofvade att älska och förljufva lifvet för?»

»Jo, förbaskadt!» bet hr Blomsterblad till. »Alldeles infernaliskt gläder det mig!»

»Vänta litet,» sade fru Blomsterblad, »sydde du i knapparna i mina underkläder som jag visst bedt dig ett par tusen millioner gånger om? Gör det annars i dag, är du hygglig. Skrif upp det på ett papper, så du kommer ihåg det. Och jag köpte ett dussin näsdukar i går, som jag ödmjukt och ängsligt ber dig namna på de små stunder romanläsningen lämnar dig lediga. Om du ville ägna en liten tanke åt mina strumpor, som vid det här laget väl sakna både tår och häl, så skulle jag bli rörd ända till tårar.»

»Om du tror, att jag ger tappt, så bedrar du dig,» afbröt henne hr Blomsterblad, som nu kommit upp och hunnit halfvägs i kläderna. »Jag skall vid Sankt Anto-

nius visa dig hur ett hushåll skall skötas med kraft och med reda!»

Och han bjöd också redligen till. Vid niotiden hyfvade han in genom sängkammardörren de borstade kläderna med afslitna hängare och sönderpiskade knappar. Kl. half 10 svepte han in i matsalen och frågade efter trappstegen för att från köksväggarne kunna plocka ner ansjovisarne, som flugit dit, när han med ett hammarslag sprängde sönder burken. Vid frukosten förklarade han, att han önskat göra en spenatomelett, men att denna i ett anfall af trilskhet förvandlat sig till ett slags välling, litet konstig till utseendet, men närande och kraftig.

Frampå förmiddagen penslade han jod på knäna, som under hans försök att skura matsalsgolfvet fått vatten i sig. För att slippa vidare ligga på knä tog han assuransssprutan och spolade öfver golfvet med resultat att folket i våningen under höll på att dränkas. Kl. 12 förklarade han att han gått af i ryggen, att armarne voro förlamade, att benen icke buro honom och att han höll på att dö. Kl. 2 uppenbarade han sig öfverhöljd med abborrfjäll, som fru Blomsterblad fick plocka af honom, kl. half 3 var han, medan han dammade möblerna, vansinnet nära. Han sparkade omkull borden och hånskrattade åt stolarne, som han kallade »fördömda tusenfotingar».

Vid kaffedags på e. m. släpade han sig ner till stationen och telegraferade till Soffis mamma inne i staden, och vid åttatåget var han nere och mötte Soffi med häradsdomarens finaste skjuts. Han tog henne varmt i hand, dunkade henne hjärtligt i ryggen och förde henne i triumf hem till fru Blomsterblad, som satt och såg lugn och obesvärad ut.

KANINERNA.

Herrskapet Blomsterblads ha varit ute och hyrt sig sommarnöje på landet.

»Ska vi odla kaniner i år också?» frågade fru Blomsterblad stelt vid hemkomsten.

»Nej!!» bet hr Blomsterblad tvärt af och snurrade in i sitt arbetsrum, hvars dörr han kraftigt klämde igen efter sig.

Den Blomsterbladska kaninodlingshistorien lyder så här:

Förra sommaren just när Blomsterblads flyttat ut till sitt sommarnöje fick hr Blomsterblad fatt i en liten bok, som hette »Sveriges små rikedomskällor». En af de små rikedomskällor, som i boken beskrefvos, var kaninodling.

»Kaninen,» stod där, »bör icke saknas vid något landthem. Han är ett lifligt och lustigt litet djur, som barnen kunna leka med, han är förnöjsam i fråga om födan och lifnär sig på gräs och affall, han växer mycket hastigt och är efter några månader duglig till slakt. Hans kött är välsmakande och närande. Det skulle för vårt land betyda en årlig vinst på många millioner kronor, om folket ville som bisyssla upptaga kaninodlingen.»

Efter att ett ögonblick ha funderat på saken beslöt hr Blomsterblad att göra ett försök i smått med kaninodling för att kanske sedan med mera allvar och i ut-

sträckt skala ägna sig åt den intressanta, roande och lönande handteringen.

På middagen när han for ut till sommarnöjet hade han i en låda med sig två kaninungar, som han för 10 öre stycket köpt af en pojke.

»Tänk dig, bara 10 öre stycket för de små söta djuren!» sade han förtjust till sin fru. »Nu få de gå här kring husknutarne och äta gräs hela sommaren, och frampå hösten, när de blifvit stora och tjocka, slakta vi dem och få oss en härlig söndagsstek — en stek, märk det väl, min kära vän, som kostat oss endast 20 öre, och som, medan den hoppat omkring här i trädgården, beredt oss många glada stunder.»

»Steken?!» frågade fru Blomsterblad nervöst.

»Nej, kaninerna,» svarade hr Blomsterblad irriterad. »Och ett annat år utvidga vi verksamheten. Vi köpa, låt oss säga, tusen kaninungar à 10 öre stycket, det gör 100 kr. för allesammans, och sedan sälja vi dem på hösten för 1 kr. stycket. Det blir en liten nätt avance det.»

»Jaaah,» sade fru Blomsterblad dröjande, »matematiskt sedt är det ju riktigt, men — — —»

»Se så, inga invändningar!» sade hr Blomsterblad. »Matematiken är den säkraste af alla vetenskaper, och *jag* räknar aldrig fel.»

— — —

Nåja, de små kaninungarne trifdes förträffligt. De blefvo tama som hundar, de lekte med barnen i trädgården, hoppade muntert upp på verandan till fru Blomsterblad, som förtjust tog dem i knäet och kelade med dem, de lade sig att sofva bredvid mopsen Dick i hans korg, och när hr Blomsterblad kom ut på middagarne och på långt håll hvisslade, skuttade de honom muntert till mötes för att ur hans hand taga de små sockerskor-

por han enkom för deras räkning köpte och hade med sig i fickorna.

Kaninerna, som redan första dagen döpts till Per och Johan, växte och frodades — —

En lördag i slutet af augusti kom hr Blomsterblad hem utan att ha med sig den vanliga söndagssteken. Han hade glömt den. Men han ville inte vidgå det, utan sade lugnt och värdigt:

»*Glömt* steken??! Tror du jag glömmer något? Neej, inte. Jag köpte med flit inte något kött — vi skola ha kaninerna i morgon.»

»Ska vi äta upp Per och Johan?? Är du alldeles galen, Gösta??» utbrast fru Blomsterblad förfärad och tryckte bleknande den ena handen mot hjärtat och den andra mot magen.

»För tusan, kalla dem inte vid namn!!!» röt hr Blomsterblad. »Säg *kaninerna!*»

»Och hvem skall du få, som vill mörda dem?» frågade fru Blomsterblad. »Per, som är så söt, och Johan som är så snäll!»

»Mörda?» fnös hr Blomsterblad ursinnigt. »*Slakta*, menar du. Det skall jag — jag — nej, jag menar, att jag skall be drängen göra det.»

Och han sprang ut till drängen och bad honom göra det.

Drängen såg inte vidare villig ut, men svarade efter en stunds funderande och sedan hr Blomsterblad tryckt en blank krona i hans hand:

»Ja, jag får väl det då. Det är välan bäst jag stoppar dom i en säck och dränker dom?»

»*Dränker??* Är Pettersson galen?! De skola slaktas ordentligt — vi skola ha dem till middag i morgon.»

»*Kaninerna??*» frågade Pettersson med gapande mun. »Uschiane då, det är ju alldeles som katter — —»

Hr Blomsterblad brydde sig inte om att svara utan rusade tillbaka in till fru Blomsterblad, som satt blek och stel i sin stol och med slutna ögon för att slippa se hr Blomsterblads mordiska uppsyn.

En kvart senare öppnades dörren och jungfrun stack in sitt förgråtna ansikte.

»Hvar skall jag lägga de små liken?» frågade hon med en snyftning.

»*Liken?!*» skrek hr Blomsterblad ursinnig. »Är Soffi från sina sinnen?? Säg kaninerna, för tusan! Jag tror hela huset har gripits af vansinne. Nu vill jag inte höra ett ord mer om kaninerna, förrän de i morgon vällagade och delikata stå på bordet framför oss och vi med god — jaha, just *god* och strykande aptit hugga in på de läckra stekarna.»

Hela natten drömde hr Blomsterblad om kaninerna, vid frukosten hade han ingen aptit, och när det frampå förmiddagen började fräsa i grytan ute i köket, flydde han ut i skogen för att slippa känna det otäcka matoset.

Det blef middag och man hade satt sig till bords. Hr Blomsterblad hade i hemlighet med många dyra eder lofvat sig själf, att han skulle äta kaninsteken med god smak. Och för att friska upp aptiten tog han efter hvarandra tre bräddade glas bränvin.

Nu öppnades dörren och jungfrun satte ner stekfatet på bordet bredvid hr Blomsterblad.

»Lille Per ligger här åt höger,» sade hon med en snyftning, »och lille Johan åt vänster.»

Och därmed försvann hon ut ur rummet.

Hr Blomsterblad satt likblek och stirrade, kippande efter luft, ner på stekfatet.

»*Jag* kan inte äta,» sade fru Blomsterblad med vibrerande stämma, »men *du* vill kanske ha lårbenet af lille Johan — — — —??»

Det blef för mycket för hr Blomsterblad. Han reste sig från bordet, smet servietten i golfvet och störtade ut.

När han frampå eftermiddagen kom hem igen, såg han nere i trädgården en kulle, på hvilken stod en sten med namnen Per och Johan ditmålade.

Hr Blomsterblad tror efter den betan icke på, att kaninodlingen kan blifva någon liten rikedomskälla vare sig för honom eller för andra.

EN FLYTTNING.

Kontrollör Simonsson hade i tio år bott på samma ställe och haft det så bra, som man öfver hufvud taget kan ha det, när man hyr af och äter hos ett kvinnfolk, åt hvars alla nycker man är prisgifven, och hvars alla enfaldiga påhitt man utan en suck måste tåla.

Fröken Lina Svensson, »mamsellen», som kontrollören envisades att kalla henne, både när han talade till och om henne, stod vid trettio års ålder utan både far och mor, men ägde i stället ett litet kapital, hvars räntor godt räckte till hennes små behof, och dessutom det gamla fädernehemmet, som låg i stadens utkant, omgifvet af en trädgård, ända till öfverflöd rik på rabatter med färgstarka blommor, mattor med långt, mjukt gräs och lummiga träd, som skänkte en ljuflig skugga, när sommarsolen brände het där ute på gatan.

Det var fyra rum i det lilla huset, och de föreföllo fröken Lina så tröstlöst stora, så ödsliga och ängslande tomma. Två hade varit mer än nog åt henne. Och när kontrollören, som på den tiden bara var en vanlig postexpeditör, kom och ville hyra de två andra rummen, så fick han det. Han fick det så innerligt gärna. Han var så ståtlig och myndig, och han hade en klang i sin röst, som kom fröken Lina att skälfva ända ned i fotsulorna af bara respekt.

Kontrollören var inte tacksam för att hon öppnat sin fristad åt honom. Tacksam? Hvarför skulle han vara

tacksam? Han betalade hundra i månaden för mat och två små kyffen till rum här i utkanten — det kunde sannerligen vara mer än nog. Och så drog kontrollören in genom Annefrids hvit- och grönmålade grindar och tog det lilla huset i besittning med så mycken barsk myndighet, som hade fröken Linas farfars far med svett och möda och många försakelser byggt upp det endast och allenast för *hans* räkning.

Och fröken Lina, som kunnat vara fri och oberoende och mått innerligt godt på sina små räntor, kröp ihop i de två minsta, tarfligast möblerade rummen och tänkte allt ifrån det hon uppstod på morgonen allt intill det hon lade sig på kvällen endast på, hur hon skulle kunna ge sin hyresgäst full och hederlig valuta för de hundra kronor han den förste i hvarje månad, utan ett ord och utan en blick, lade vid hennes tallrik.

* *
*

Kontrollören tyckte om rosor och inte om några andra blommor, och så småningom lät fröken Lina de gamla blommorna, som hon varit van vid, ifrån det hon var barn, maka åt sig och rosor komma i stället, tills hela trädgården slutligen var som en enda rosengård. Rosor hvart man såg, hvita, gula, röda rosor och alla nyanser däraf, rosor, lätta och eleganta, med endast några få blomblad, som käckt och fritt gungade öfverst på den fina stjälken, rosor, dubbla och fasta, som läto det tunga hufvudet till hälften sjunka. Staketet doldes af en rosenhäck och på befallning af fröken Lina föll trädgårdens lummigaste lön, för att klängrosorna utanför kontrollörens fönster skulle få mera sol. Och tacksamma för gåfvan sköto rosorna fart som aldrig tillförne, slingrade sig behändigt uppför gallerverket,

som »mamsellens» konstförfarna fingrar uppsatt, och när fönstret stod öppet, sände de en och annan strålande och gladlynt blomma in mellan gardinerna för att — dock alltid förgäfves — söka locka fram ett erkänsamt leende från konstrollörens ättiksura ansikte.

Hvarje morgon, när han gick till sitt arbete, bröt kontrollören en ros för sitt rockuppslag, och när han på eftermiddagen kom hem, gjorde han en rond i trädgården för att undersöka, om rosorna blifvit ordentligt omsedda och vattnade, allt under det han funderade på, *hur* det skulle sett ut här inne, om inte *han* öfvervakat det hela.

Att kontrollören var en ovanligt renlig och ordentlig människa kom fröken Lina mycket snart underfund med, och det blef ett af hennes största bekymmer, hur hon skulle kunna hålla det så fint och propert åt honom, som han hade rättighet att fordra för de där hundra kronorna. Hon gjorde ett märke under bordskifvan för att få just den sidan inåt soffan, kontrollören önskade, hon mätte upp afstånden med aln för att få möblerna att stå precis på de för dem bestämda platserna, och när hon nalkades skrifbordet, darrade hon från hufvud till fot vid tanken på, att hon kunde råka förändra det inbördes afståndet mellan sakerna där.

Trots allt detta lyckades hon aldrig vara sin hyresgäst till lags. Hvar gång kontrollören kom hem från sitt arbete, hörde hon honom sucka där inne i sina rum, sucka och pussa och mumla. Så drogs det på stolar, flyttades på småsaker, och till sist öppnades dörren, och i öppningen visade sig kontrollörens mulna ansikte med de missbelåtna hängande mustascherna. Kunde han få låna en dammhandduk, en *ren* dammhandduk??

Med maten var det också en sorglig historia. Kontrollören hade aldrig talat om, hvilka hans favoriträt-

ter voro, men genom att studera den olika syrlighetsgraden hos det där draget kring hans mun, hade fröken Lina tämligen snart kommit på det klara med, hvilken mat han tyckte om, och från den dagen kom ingen annan på bordet. Hon försökte få den så välsmakande som möjligt och gjorde sitt allra bästa, för att inte flugor och smolk skulle komma i, men — ja, *sådan* mat, som kontrollören hade rättighet att fordra för sina hundra kronor, det fick han inte, det måste hans värdinna till sin skam och stora förtviflan medge.

Hon brukade sitta med hjärtat i halsgropen, ända tills hennes gäst expedierat den första munsbiten eller det första skedbladet soppa. Då visste hon genast, hur pass hon misslyckats. Han gjorde aldrig någon anmärkning, men hans ansikte fick ett förvånadt, upprördt uttryck, under det hans ögon stirrade ut i luften och hans käkar med vild energi arbetade på den inmundigade födan. Han sköt sällan tallriken ifrån sig, utan tvingade sig för det mesta att äta, *men* med ett utseende, som om det varit rama giftet han förärde.

Det var ändå knappast det värsta! Det hände ibland, att det trots all aktsamhet kom en fluga i maten, och när så illa var, nog skulle hon hamna borta hos kontrollören alltid! Efter en sådan händelse hade han matskräck i flera dagar, och under de närmaste månaderna var det en gifven sak, att han, hvar gång han satte sig till bords, framsuckade en vänlig fråga, adresserad till ingen, om inte flugorna kunde skummas bort ute i köket, eller om det var alldeles nödvändigt, att det skedde här inne.

* * *

Hvad kontrollören tänkte om fröken Lina? Han hade på det hela taget inga sympatier för kvinnfolk.

Varelser, enfaldiga, lata, oordentliga, stackare, som inte kunde reda sig själfva i lifvet, men som voro sluga nog för att räkna ut, att de kunde lefva som parasiter på männen, låta dem slita och släpa. »Mamsellen» hade han särskild aversion emot, eftersom hon var det kvinnfolk, omständigheterna tvingade *honom* att ha att göra med.

Hur hon såg ut, visste han inte; han brukade aldrig se på henne, men för öfrigt kände han henne till punkt och pricka. Hon saknade totalt ordningssinne, hon kunde faktiskt inte gå in i hans rum, utan att sätta stolarne på sned, dra ner bordduken åt ena sidan och ställa till en riktig Jerusalems förstöring på hans skrifbord. Något förstånd på matlagning det hade hon då inte häller. Maten var för salt eller för litet salt, och flugor och småkrafs —

Tio långa år hade gått. Kontrollören hade fått gråa flammor i det korpsvarta tillbakastrukna håret, och kring den stränga munnen låg ett orubbligt drag af missnöje med allt i denna eländiga värld och i synnerhet med allt innanför Annefrids hvit- och grönmålade grindar. Fröken Lina hade blifvit en fyrtioåring med fyllig gestalt, ett finhylt, godmodigt ansikte och ett par blåa vänliga, ängsliga ögon, som tycktes vilja be om förlåtelse för allting.

Hände det så, att fröken Lina fick besök af sin syster, som var gift uppe i Norrland, och som hon inte sett sedan föräldrarnes död för tio år se'n.

Fru Beata var en fullkomlig motsats till sin syster, liflig och hurtig och med ett visst något öfver sig, som skvallrade om, att det var *hon*, som styrde det norrländska hemmet med man, barn, tjänstefolk och allt.

De två första dagarne sade fru Beata ingenting om förhållandena i huset, men vecket mellan ögonen blef

allt djupare, och mera olycksbådande för hvar gång kontrollören bad om dammtrasan eller gjorde något annat, som fru Beata fann mindre tillbörligt och icke på sin plats.

På tredje dagen drog hon fröken Lina ner bredvid sig i soffan, såg henne in i ögonen, som voro rödkantade af gråt, och sade med en ton af det mest absoluta ogillande:

»Men, kära barn, *hvarför* har du den där grobianen gående här?»

Fröken Lina ryckte till och gjorde en förfärad åtbörd bortåt dörren till kontrollörens rum.

»Det är *ditt* hus,» fortsatte fru Beata utan att låta sig bekomma. »Hvarför visar du honom inte på dörren?»

Mamsellen sjönk alldeles ihop och såg så liten och skuldbelastad ut.

»Han betalar *hundra* i månaden.»

Fru Beatas öfverläpp krökte sig spotskt.

»Nå, än se'n? Behöfver du hans pängar? Har du inte utan dem tak öfver hufvudet? Har du inte nog af dina räntor?»

»Jo-o-o,» medgaf fröken Lina dröjande, och hennes ansikte fick vid denna framställning af saken ett mycket häpet och förvånadt uttryck. Hon behöfde verkligen inte de där förfärliga hundra kronorna, som hon ändå aldrig, aldrig i lifvet kunde göra rätt för!

»Och att tänka sig,» fortfor fru Beata med stigande hetta, »att du i tio års tid gått och tagit emot snubbor och snäsor af den där! *Har* du inte?»

»Jo-o-o,» kom det mycket tyst och mycket långsamt från mamsellens darrande läppar.

»Låt honom flytta! Låt honom smaka på hur det är hos andra! Låt honom riktigt pröfva på det —»

Fru Beata fortfor att tala, men fröken Lina, som satt i sina egna tankar, hörde ingenting.

Tänk att hon inte hade behöft detta! Inte hade behöft ta emot dessa hundra kronor, som legat öfver henne som en mara, därför att hon aldrig kunnat göra skäl för dem, aldrig kunnat ge kontrollören tiondedelen af hvad han haft rättighet att fordra. Hon hade hela denna långa tid gått under trycket af hans ogillande, känt hur han vägt hennes arbete mot de hundra kronorna och alltid funnit det för lätt, mycket för lätt.

Den kvällen grät fröken Lina sig till sömn.

* * *

Nästa dag, då kontrollören sin vana likmätigt öppnade dörren för att be om dammhandduken, reste sig fröken Lina och sade med en lugn värdighet, som var alldeles ny för henne:

»Jag *har* dammat i kontrollörens rum.»

»Det syns inte!» bet han genast till och drog igen dörren, men icke så hastigt, att ej fröken Linas svar hann glida in genom öppningen.

»Det är bäst kontrollören flyttar till ett bättre ställe.»

Kontrollören blef stående vid dörren, orörlig af bestörtning.

Hvilket infamt kvinnfolk! Be *honom* flytta!

Han stötte upp dörren, och utan att visa sig kastade han ut till fröken Lina:

»I dag är det den tjugonde juli — den förste augusti flyttar jag!»

På kvällen hade han en annons inne i tidningen, och de följande dagarne fick fröken Lina ur brefbärarens hand ta emot massor af bref, på hvilka stod »Passabelt hem» och så adressen. Hvilken skam för henne! Han

hade inte haft större pretentioner, än att hemmet skulle vara passabelt, och dem hade hon inte kunnat uppfylla! Och han, som betalt *hundra* —

Kontrollören lät lugnt brefven hopa sig, och då inga fler tycktes vilja komma, tog han det första bästa brefvet ur högen och bröt det. »Två stora, soliga, elegant möblerade rum, egen ingång, omsorgsfull uppassning, delikat mat» o. s. v. Han log ett bistert leende. Så lätt var det alltså att få ett lämpligt ställe! Han hade bara behöft ta ett svar ur högen. Och han hade i tio runda år gått och dragit sig för en flyttning! Han skref ett par ord på ett brefkort och bestämde sig för de båda rummen.

Den förste augusti tog han för första gången fröken Lina i hand, bugade sig stelt utan att se på henne och flyttade in i sin nya lägenhet.

För två timmar sedan hade kontrollören tagit sina rum i besittning, och nu satt han i sin gungstol och gungade sakta af och an.

Jo, han hade råkat vackert ut! Två smala, ihopklämda rum med klumpiga möbler och väggarne fulla med porträtt af fruns släktingar och bekanta, öfverträffande hvarandra i afskräckande fulhet. I rummet intill slamrade utan afbrott en symaskin, och från rummet uppöfver hördes ett ideligt skrapande af fötter. Utanför inte ett träd, bara ett smutsgult hus midt emot och långt där nere den gråa, dammiga gatan, där kärror och vagnar utan uppehåll rasslade fram. Och frun! Hvilken fruktansvärd varelse! *Hur* hade hon upptagit hans befogade anmärkningar! Hvilken gallsjuk uppsyn hade hon inte! Och hvilken röst! Kontrollören måste i sitt stilla sinne af allt hjärta lyckönska hennes man, som för tre veckor sedan haft turen att dö bort från alltsamman.

Men han själf! Hvad skulle han göra? Stolen gick allt häftigare af och an —

På kvällen lämnade kontrollören sina rum, efter att ha betalat hyran för en månad, och flyttade bort till ett hotell. Lukten af damm från de sällan piskade mattorna och sängkläderna, springet i trapporna och all oron för öfrigt drefvo honom redan följande dag därifrån och bort till ett pensionat, efter beskrifningen att döma ett sannskyldigt paradis. Efter två dagar hade han fått öfvernog af »paradiset» och hamnade hos en änkefru, som gjorde lifvet så surt för honom, att han måste ta sitt pick och pack och fly.

Kontrollören kände sig som ett träd, lösryckt från stranden och slungadt ut midt i den hvirflande strömmen. Hvart skulle han ta vägen, hvar skulle han söka lugn och ro? Han hade försökt tio ställen och råkat värre och värre ut. Med stigande bitterhet tänkte han på »mamsellen». Hvilket infamt kvinnfolk! Att efter tio långa år öppna dörren för honom och be honom gå — gå! Det var ett streck så svart, så svart, att han ville kväfvas af vrede vid tanken därpå. Det hade varit si och så med åtskilligt på Annefrid, men han hade vant sig vid stället, vant sig vid de små nätta rummen, vid tystnaden, vid stillheten under lönnarne, vant sig vid själfva mamsellen, vant sig vid rosorna, vid allt —!

Han reste sig häftigt, hostade för att få strupen klar, grep hatt och käpp och rusade ut. Det blef för outhärdligt att sitta här i detta fördömda rum, där allt från det största till det minsta gaf ifrån sig den mest intensiva vantrefnad.

Han gick och gick utan mål, tog af till vänster, svängde åt höger — hur hade han kommit hit? Där låg ju Annefrid — det hvit- och grönmålade staketet — rosenhäcken bakom. Han gick närmare och stödde sig

mot staketet. Allt var sig likt — det hvita huset med de gröna fönsterbågarne skymtade fram mellan träd och buskar, gräset låg mjukt och fint, de guldgula sandgångarne voro konstmässigt krattade, och där gick mamsellen och satte stora strutar af tidningspapper öfver törnrosorna för att skydda dem mot nattfrosten. — Ja, det var mamsellen, som gick där — det slog honom hur ungdomligt och lätt hon rörde sig, och hur frisk den solbrända kinden var som hon vände åt honom.

Nu gjorde hon en rörelse, såg upp och mötte hans ögon. En lätt rodnad spred sig öfver hennes ansikte, hon hälsade med ett gladt litet leende, närmade sig och räckte honom öfver staketet de fyra högröda rosor hon just skurit af.

Han såg på henne med en genomträngande blick. Nej, hån kunde det inte vara — hennes ögon voro för goda till det. Så bugade han sig stelt, grep rosorna, mumlade något otydligt, lyfte på hatten och skyndade bort.

Men från den dagen gick kontrollörens väg till och från posten alltid förbi Annefrid, och ödet fogade det vanligen så, att fröken Lina just vid de tiderna befann sig i trädgården och i närheten af det staket, kontrollören hade att passera. Och för det mesta fick dagens vackraste ros då lämna sin buske och vandra öfver staketet till kontrollör Simonssons rockuppslag. Det hände också vid sådana tillfällen, att kontrollören blef stående för att prata bort en stund, och att det ättiksura draget kring hans mun vek undan för ett leende, som gjorde hans ansikte till något af det vackraste fröken Lina kunde tänka sig.

En dag i midten af september stannade inte kontrollören vid staketet utan fortsatte bort till grinden, in i trädgården och fram till »mamsellen», som med lätt

uppdragen kjol för det våta gräsets skull stod och röfvade en rosenbuske på dess sista knopp. Han tog hennes hand, tryckte den hjärtligt och kastade sig utan förberedelser in på sitt ämne.

»Kära fröken, låt mig få tillbaka mina små rum! Jag har blifvit så bortskämd här — jag har växt fast — jag sliter så ondt där ute. Ack, jag ber er, låt det bli som det förut var!»

Han hade blifvit blek och rösten lät hes och aflägsen.

Fröken Lina såg upp på honom med sina sorgsna ögon. Allt, allt i världen kunde hon göra för honom bara inte detta. Hon kunde inte ta emot dessa förfärliga pängar och känna det så, som hon kännt det under dessa tio år.

Hon sade honom det, och hennes blick mötte hans, frimodig och klar. Hon ville inte arbeta för pängar. Hon kunde inte göra rätt för dem. Hon *kände* det så.

När kontrollören gick ut genom Annefrids grindar, kände han sig som en bruten man. Lifvet hade ingenting att ge honom. Han hade ett arbete, som inte intresserade honom, och när han kom hem till hyreskasärnen, där han bodde, väntade honom vantrefnad, vantrefnad och alltid vantrefnad så länge han lefde och andades.

Under två dagar spanade fröken Linas ängsliga ögon förgäfves efter kontrollören, men den tredje såg hon honom öppna grinden och komma uppför gången. Hon hade knappast hunnit resa sig, förrän han var inne hos henne. Han hälsade inte, tog henne inte i hand, han stod framför henne med hatten i hand och med ett underligt förpinadt utseende.

»Jag ber er inte ta emot mig för pängar, tag emot mig utan dem! Låt mig dela ert hem — jag *behöfver* er och

Annefrid. — Om ni nu låter mig gå, så har jag ingenting, ingenting — —»

Kring fröken Linas läppar darrade ett lyckligt leende, hennes ögon fylldes af tårar, och hon tog hans hand intill sig och smekte den sakta och ömt.

ALDRIG I LIFVET.

Förr i världen var det en liten stad tämligen si så där med små historier ständigt i svang, men på sistone hade den så totalt ömsat karaktär, att den blifvit rakt till ett ordspråk för sin stora sipphets skull.

Det var fabrikörskan Brumbergs förtjänst alltsamman. Det visste hon, och det var hennes stolthet här i lifvet. Hon hade, alltifrån det hon lyckades bemäktiga sig den af alla efterfikade platsen vid fabrikör Brumbergs sida, satt sina små svarta, skoningslösa ögon i goda vänner och bekanta, tills de lite hvar börjat grufva sig öfver sitt framfarna lif och allvarligt lofva bot och bättring för framtiden. Inte af kärlek till det rätta, sådant förekommer så ytterst sällan, utan af respekt för fru Brumberg.

Se saken var den, att om en stackars svag människa gjorde sig skyldig till den allra minsta lilla gliring från den snörräta linie, på hvilken fru Brumberg i stadigt majestät vandrade fram, så kunde hon vara så säker som aldrig det att bli bortglömd nästa gång det vardt gille hos fabrikörns. Och för något sådant var det icke *en*, som utsatte sig. Inte för att det var så kolossalt trefligt hos Brumbergs, åh nej, det skall alla veta, att det inte var, utan därför att den, som inte var med på kalaset, upptogs som aftonens samtalsämne och i och

med detsamma blef så godt som den dåligaste varelsen i hela stan.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Fru fabrikörskan befann sig för tillfället i en mycket upprörd och — det är beklagligt att behöfva tillägga det — ganska retlig sinnesstämning.

Det hade alltid varit hennes fasta beslut, att hennes enda barn, Anna, skulle göra ett parti så glänsande, att folk skulle få *minst* gallfeber af'et, och så drar flickungen ett groft streck öfver alla dessa trefliga beräkningar genom att efter en förtjusande utfart i det gröna komma hem alldeles dödligt förälskad i jägmästare Halling. — Nå ja, *då* hade ju saken inte tett sig så afskräckande, jägmästaren var visserligen fattig som en kyrkråtta, men af fin familj, ståtlig, belefvad, uppburen, och fru Brumberg måste med en suck medgifva, att hon alltid i sitt hem mottagit honom med en viss oförsiktig, uppmuntrande värme. Nej, inte alltid, endast till den dag ryktet som en löpeld spred sig, att det vackra Almnäs utanför staden sålts till en grefve, en rik grefve, som, till råga på allt, inte var gift! *Då* hade fru Brumberg ögonblickligen blåst till reträtt och isnat till i den grad, att det ville till en af kärlek totalt förblindad jägmästare för att inte observera och förstå vinken. — Att tänka sig att ha en grefve, en riktig, lifslefvande grefve på mindre än en half mils afstånd ifrån sig! *Rakt* att ta på hyllan! *Om* inte — fru Brumberg rynkade hotfullt pannan — denne välsignade jägmästarn varit! — Och på gårdagens soaré hade grefven, lång, smal och öfverväldigande förnäm, uppenbarat sig, nådig mot alla, men ridderlig, *kolossalt* ridderlig mot bara en enda — *Anna*!

A-a-a-hhh! Fru Brumberg slöt ögonen och försjönk med stilla hänryckning i gårdagens stolta minnen.

Men nere på gatan stod jägmästare Halling och repeterade med bultande hjärta sitt väl öfvertänkta lilla tal: »Goda fru Brumberg, det är tvifvelsutan ingen hemlighet, att jag länge, länge beundrat och älskat. . .»

Så vred han upp mustascherna, klarade rösten med en hostning, sköt upp och drog ner manschetterna, tittade gatan upp och gatan ner, och då ingenting mer fanns att förhala tiden med, satte han sig i långsam rörelse uppför herrskapet Brumbergs trappor. Andfådd finge han för all del inte vara, när han framförde sitt ärende, men trots den långsamma uppmarschen kunde han, då han stod inför fru Brumberg, för andnöds skull knappast få fram ett enda begripligt ord. Han stammade, hostade, hackade och sade saker och ting alldeles på tvären, men fabrikörskan var nådig nog att ändå förstå honom.

Ack, det gjorde henne *så* ondt! Hon värderade honom o, så högt, men ge honom sin dotter, *det* kunde hon inte. Kära hjärtandes, hvad skulle han *föda* en hustru med??

Jägmästare Halling förklarade med ödmjuk ifver, att han så gärna ville vänta, endast han vore säker på sin lycka.

Fabrikörskan skakade energiskt på hufvudet. Hon afskydde långa förlofningar och drog på rak arm fram fem exempel på sådana, hvilka slutat på ett ohyggligt sätt! Nej och tusen gånger nej, hon kunde ej säga annat. Jägmästaren bad, bönföll, vädjade till hennes ädla modershjärta — *förgäfves!* Och då han i full förtviflan hämtade in Anna till sin hjälp, förklarade fru Brumberg med sin hvassaste röst i sitt eget och sin mans namn och vid allt hvad heligt och dyrt var, att jägmästare Halling aldrig, *aldrig i lifvet* skulle få hennes dotter till äkta. Det ena skarpa ordet gaf det andra, och då jägmästare Halling med tunga steg gick ner för trappan, hade han

en tydlig förnimmelse af, att han nu kunde låta allt hopp fara.

För att påskynda händelsernas gång sände fru Brumberg samma dag bort Anna långt in i en obygd, för att hon där i en stilla prästgård skulle få tillfälle riktigt klargöra för sig det himmelsvida företräde en rik grefve hade framför en fattig jägmästare.

Hvad som förefallit hos Brumbergs blef snart kändt ute i staden, och det fanns alltför många oförlofvade flickor, för att inte en storm af ovilja och raseri skulle väckas till lif. Så skamligt handladt mot den stackars präktige Halling! Så tarfligt, så uselt, så hjärtlöst! Man skulle få *se*, att stadens ungherrar efter detta — alldeles som innan Halling kom — inte skulle ha ögon för någon annan än den där Anna Brumberg och hennes hundra tusen. — — — — — —

Tiden gick. Hos Brumbergs låg det oväder i luften. Fabrikörn, som helt och hållet gick upp i sin affär, satt dagarne i ända på kontoret, totalt bragt ur humör af arbetarnes begäran om löneförhöjning, och fru Brumberg vandrade omkring där uppe i våningen som ett åskmoln, färdig att bryta ut i blixt och dunder af vrede öfver att Anna, trots det, att hon fått veta hur genomskinligt ifrigt grefven frågade efter henne, alltjämt höll fast vid den där jämmerlige jägmästaren. Den ende, som höll humöret uppe i huset, var unge Figge Blom. Denne gentleman var brorson till fru Brumberg, och man måste få en fullt korrekt uppfattning af hans enkla person, när man hör, att fabrikörskan hade honom i sitt hem *endast* af den orsak, att fabrikörn dagligen skulle ha anledning att på sina knän tacka en nådig försyn, som inte skänkt honom någon son.

Det var något mycket säreget med unge Blom. Det fanns inte spår till ondt i honom, men det oaktadt var

han till ständig förtret öfverallt och för alla. Hans sjuttonåriga, gängliga armar och ben hade en hårresande förmåga att utan ringaste orsak och utan afsikt lemlästa saker och ting, och hans unga hjärna framkläckte tidt och tätt små idéer, egnade att framkalla den allra största villervalla och uppståndelse.

Det var en vinterafton. Fabrikörn knogade nere på kontoret, fabrikörskan hade stängt sig inne i sängkammaren med en fruktansvärd hufvudvärk, jungfrurna tvättade nere i brygghuset, och junker Blom befann sig öfverlämnad alldeles åt sig själf, något som städse visat sig vara till hans egen och hans medmänniskors skada.

Han tittade åt bokhyllan, gjorde en hånfull grimas åt de skamfilade bokryggarne, gäspade.

Hvad sjutton skulle han ta sig till?

Plötsligt kom det en glimt i hans ögon. *Om* han skulle klä ut sig och gå bort till pojkarne Löfving! — Med en suck af oändlig belåtenhet sträckte han på sig. Tja, *det* skulle han göra!

Lugnt och sansadt vidtog han alla förberedelser, hämtade in ett helt fång af fabrikörskans högstegna kläder, valde med omsorg ut alla erforderliga plagg, placerade några handdukar här och hvar till fyllnad på sin gängliga figur, beskådade sig med välbehag i spegeln och fann sig mogen för den lilla lustvandringen. Han sträckte på sig, höll med ett sirligt nyp upp klädningen och seglade gatan framåt så stolt som någonsin fru Brumberg. Ett par madamer hälsade och fingo en nådig nick tillbaka — fabrikörskan var känd för sin nedlåtenhet, och inte ville *han* bringa henne i vanrykte.

Plötsligt stannade han, tog ett stadigt grepp i båda sidor af kjolen, gjorde en tvär vändning och försvann in på en sidogata — alla goda makter, prostinnan och

rektorskan!!! *Tänk* om han mött dem och det kommit till samspråk!

Unge Blom tog ut stegen, tämligen kuslig till mods, snuddade förbi ett par damer, som hälsade, slant om hörnet och ämnade just falla in i en stilla galopp för att snarast möjligt sätta sig i säkerhet på pojkarne Löfvings rum, då han på något afstånd såg prostinnan och rektorskan dyka upp under en lykta. Utan ett ögonblicks tidsspillan, vände hr Blom ryggen åt de kommande, smet in i en gränd, högg fatt i ett plank i den vansinniga förhoppningen att trots kjolar och allt kunna praktisera sig öfver, föll efter några sprattlingar ner, gled längs planket, kikade försiktigt i hörnet, och höll på att gifva till ett tjut af glädje. Åh, där gick jägmästare Halling och han bodde alldeles i närheten!!

Med några raska språng var Blom hos honom, lät honom i flygande fläng veta, hur saken hängde ihop, och bad på det bevekligaste, att jägmästaren skulle rädda honom och ge honom en fristad på sitt rum.

Det är ganska troligt, att jägmästaren skulle sagt ett vresigt nej härtill, om inte unge Figge låtit honom veta, att det för endast några timmar sedan varit bref från Anna, och att han hade åtskilligt nytt att berätta.

Nejet, som Halling hade på läpparne, blef till ett ifrigt ja, och angelägen att så fort som möjligt få del af nyheterna, tog han Figge under armen och försvann med honom in i sin portgång.

En half minut senare träffades prostinnan och rektorskan utanför samma port. Joo då, hvad de hade båda *sett* och *förstått*! Bleka af sinnesrörelse kramade de hvarandras händer, nickade och försvunno åt hvar sitt håll.

Det gick som en hviskning öfver den lilla staden, och det dröjde inte många timmar, innan hvarenda männi-

ska, som något så när följde med, hvad som hände och skedde, hade reda på, att fru Brumberg smugit på så många bakgator som fanns, att hon stämt möte med jägmästare Halling, gått arm i arm med honom, i den tron att mörkret skyddade henne, och att hon följt med upp på hans rum!! Så *nu* visste man, hvarför hon inte unnat dottern sin att få jägmästarn! Att *tänka* sig! Du store, i hvilken bedröflig värld man lefde!

— — — — — — — — — — — — — — — —

När fru Brumberg följande morgon vaknade, kände hon sig så underligt betryckt, alldeles som om en olycka varit i annalkande. Förstämningen vek inte, och frampå förmiddagen beslöt fabrikörskan att friska upp sig med en promenad. Hon tog på sig, gick ut, men kände liksom inte igen sin egen stad. Ett par halfvuxna pojkar sände ett flatskratt efter henne, och borta i hörnet gaddade sig några madamer ihop, tittade på henne, tisslade, tasslade och tycktes ha ogement roligt.

Fru Brumberg sneglade in i butiksrutorna — bestämdt hade hon en sotfläck i ansiktet, eftersom folk bar sig åt på det viset. Med ett raskt beslut gick hon upp för närmaste trappa. Tillfället var ju lämpligt för att göra visit hos prostinnan, och hos henne kunde hon få reda på, om något var på tok.

Tamburdörren var olåst, och fabrikörskan steg på — du gode fader, hvad betydde detta?! En sådan mängd ytterplagg och hattar — kaffejunta tydligen och *hon* inte påstött!! Gripen af hemsk aning, öppnade fru Brumberg dörren till matsalen. Rummet var tomt, men ifrån förmaket trängde ett slammer af koppar och ett surrande prat. Öfver stojet hördes prostinnans salvelsefulla stämma:

»Kära vän, har du inte *hört* det??? Det är *så* ledsamt — vår stad som alltid haft så godt anseende. Ack ja,

vänta ett ögonblick skall du få höra. I går kväll, rätt sent, så där half åtta kommer Hulda Bodin och jag Vestergatan fram och ser på något afstånd Lovisa Brumberg. Hon häjdar sig, skyndar öfver gatan och försvinner bakom gathörnet — vi genskjuta henne — vi återfinna henne, tänk dig vår bestörtning, arm i arm med Halling — vänta ett ögonblick — vi se henne — både Hulda och jag — gå upp för Hallings trappa! Och, mina vänner, vi se henne *icke* komma ner igen!»

»Ja men, höres en välvillig röst, ni såg kanske fel —»

Midt upp i ett mångstämmigt försmädligt skratt svarar prostinnan:

»Såg *fel! Sällan*, min söta vän! Det är flera än vi, som sågo henne. Fråga t. ex. Selma Berg och Emma Dahl och madam Bengtson, Tvättbritta och en till. *Jag* är inte den, som dömer någon, men när Lovisa Brumberg, som ju på eget bevåg upphäft sig till moralens väktare här i staden, fastän *min* ställning bort göra *mig* själfskrifven till det, när hon, säger jag, handlar på ett sådant sätt, då lägger inte *jag* fingrarne emellan. Till *mig* kommer hon inte vidare —»

»Åh ja, ljuder en tjock, däst röst, vi håller oss väl lite hvar för goda att vidare ta' befattning med henne.»

Fru Brumberg, som blifvit stående ute i matsalen, kände hur benen veko sig under henne.

Hvad var detta? Drömde hon eller var det vilda feberfantasier? Var det en komplott för att komma henne och hennes ställning till lifs, eller var det — ah, *nu* förstod hon det! Hatten och handskarne hennes, som hon hittat inne hos Figge! Det var *han*, som spelat henne detta ödesdigra puts! — —

Men hvad var nu att göra?? Fabrikörskans hjärna arbetade under högtryck. Gå in och förklara saken? — Hon log bittert. — För att inte bli trodd! Vädja

till Halling? — *Han* hade ingen orsak att hjälpa henne, och *om* han gjorde det, så vore han ju jäfvig i alla fall. — Dra Figge inför rätta? — För att folk skulle tro, att han blifvit instruerad! — Nå, om hon skulle låta allt ha sin gång och med stolt förakt bära förkastelsedomen? Försaka sin ställning, som det kräft långa år af arbete för att vinna, bli undanpetad af prostinnan, bli till noll och intet — nej, aldrig, aldrig i lifvet! Hvad som hälst hällre än det!

— — — — — — — — — — — — — — — —

Det blef dödstyst inne i förmaket, då fabrikörskan Brumberg med gyckel i ögat och ett spefullt drag om munnen trädde öfver tröskeln.

»Jag ber tusen gånger om ursäkt,» log hon,» att jag stiger på så här objuden, men jag visste ju inte om kafferepet. Och så — ja, käraste min Malla, jag råkade höra din lilla nätta historia, och nu måste jag rättfärdiga mig inför dig och er alla.

Historien är sann från början till slut, men uttydningen — åh, käraste — så alltför galen! Du såg mig och jag undvek dig, *inte* för att jag hade ondt samvete, utan därför att jag hade viktiga saker att tänka på och ej var hågad för samspråk. Jag träffade vidare jägmästare Halling och följde med honom upp, men något otillbörligt ligger väl icke däri — säg, kära vänner — han är ju — *min dotters fästman!*»

»*Ah!*» Det gick som en susning öfver flocken.

»Låt mig förklara mig,» bad fabrikörskan, nu allvarlig och myndig som vanligt. »Ni vet, att Halling länge visat min dotter stor uppmärksamhet. Nå, för en tid sedan bad han så om hennes hand. Anna var fästad vid honom, och själf värderade jag honom högt. Dock ansåg jag, att ett giftermål mellan två så unga människor var något mycket allvarligt, rädd som jag var, att

det kunde vara endast ett tillfälligt tycke de fattat för hvarandra. För att pröfva dem, nekade jag dem mitt bifall till förlofningen, och skickade till yttermera visso bort Anna. Tiden har gått, men de ungas känslor ha förblifvit oförändrade. Anna, stackars liten, har sörjt mycket och senast i går fick jag ett bref från henne så sorgset och bedröfvadt, att det var mig omöjligt att längre pröfva och plåga henne. Jag följde mitt hjärtas maning och uppsökte genast Halling för att för honom förklara motivet till mitt handlingssätt och göra honom, som ju äfven, hvilket ni nog vet, tagit saken mycket hårdt, glad och lycklig. — Ja, mina kära vänner, där har ni nu historien i all sin enkelhet och på samma gång har ni fått reda på min dotters förlofning. Att kungörandet däraf blifvit lite egendomligt — det får ni skylla er själfva för. Till torsdagen kommer annonsen i tidningen, och på onsdagen hoppas jag få se er alla på en liten tillställning hos oss.»

EN SPÖKHISTORIA.

Lilly Roberg satt uppflugen i soffhörnet med handarbetet i knät och de lata händerna bakom hufvudet, försjunken i mycket behagliga rosenröda drömmar —

Det gick i tamburen, tog i dörrlåsen — som förvandlad satt fröken Lilly längst ut på soffkanten, stel och rak i ryggen med tårna beskedligt vända inåt och sydde för brinnande lifvet (med en nål, som tråden glidit ur!) ända tills hon med blicken, som smög efter golfvet, fick fatt i kanten på en randig bomullskjol, — puh, det var ju bara Betty!

Handarbetet fick en omild klatsch, så att det for utefter golfvet, och själf flög lilla fröken Roberg tillbaka upp i soffhörnet så långt in hon någonsin kunde och drog ett par icke alldeles dammfria fötter upp efter sig på det fina, nya möbeltyget. Det skulle faster Lova ha sett! Och hon skulle också ha sett hur ogeneradt jungfru Betty sträckte sina långa, smala armar i vädret och gäspade ut en hel orkan af lättja och dåligt humör!

»Är hon . . . *weg?*» frågade Lilly i en ton och med en gest, som om hon velat förpassa någon till jordens mest aflägsna hörn.

»Jaa—a—*hihhh!*» gäspade Betty på sitt säregna, våldsamma sätt. »Hon ska — ha inte hämtas förrän tie i kväll — jag vånne så sannt, hon *aldrig* komme igen, så frökens faster det är.»

»Ja, hvem tror du inte gör det, du dumma Betty! *Tänk* så stiligt, om det bara vore pappa, du och jag! *Jag* husmor och *du* min lilla hushållerska — fast du är ju för ung — sexton år duger absolut inte. Och fröken Lilly rynkade ögonbrynen, helt viktig öfver sina nyss fyllda 17 år. Men, se så, stå inte nu och se ut som ett laddadt åskmoln, utan kom och sätt dig här i soffan och var treflig, så skall du få höra något *förtjusande* —»

Betty kämpade ett ögonblick med sitt dåliga humör och blängde buttert bortåt soffan, men så småningom drogos mungiporna uppåt, pannan slätades ut, och rätt som det var satt jungfru Betty med uppdragna fötter i det andra soffhörnet och sken som en riktig smörblomma i ansiktet.

Och fröken Lillys rosenröda mun malde redan så ifrigt som den allra rastlösaste lilla kvarn:

»Först är det en sorglig historia, sen en glad och så en sorglig igen — ja, det är en hel kolossal hop. — Ser du, Betty, du — egentligen är jag *gränslöst* olycklig. Jag är — är (i en hemlighetsfull, hemsk hviskning) *förlofvad!*»

»*Hååähh!*» suckade ur djupet af sitt afundsamma hjärta jungfru Betty, som längtade efter skräddare Pålmans frieri, så att hon var färdig att stryka med på kuppen.

»Tschy-y!» tystade Lilly allvarligt. »Det sorgliga kommer i förklaringen. — Du vet, Betty, att — att mamma dog tidigt, och så hade jag bara pappa och faster Lova. — Nå, det hör då egentligen inte hit. — Men så, ser du, hade pappa en förfärligt god vän, som hette Bergman — ja, det heter han för resten nu med, för han lefver än. Han är kapten och har en son, som heter Frans, och *den* har pappa och farbror Bergman kokat ihop, att jag skall gifta mig med — *är* det inte

nedrigt?! — Jag har aldrig sett honom, men farbror Bergman har jag sett, och du må *tro*, han är inte för söt. *Precis* som en orangutang! Och sonen är *naturligtvis* hans afbild upp i dagen. Så är det *alltid!* förklarade fröken Roberg mycket eftertryckligt, totalt glömsk af hvilken häpnadsväckande motsats hon själf var till sin far, den fule lektorn. — »Här skall du få se, jag har honom på ett porträtt, där han är elfva år. Något senare har jag inte.»

Och Lilly stack ner handen i klädningsfickan, rörde om de hundrade småsakerna där och fiskade till sist upp ett illa medfaret porträtt, hvilket hon nu till yttermera visso suttit af på midten.

»Är han inte kolossalt otäck?»

»*Fasligt!*» tyckte Betty med känsla och öfvertygelse och mönstrade den lille pojken, som stod där med två svarta, stirrande prickar till ögon, halföppen mun och en tjock hårtofs ner i pannan. — »Han är lik — ja så sannerligen är han inte lik fröken Lovases lille mops!»

Och Betty slog till ett så bullrande, skramlande skratt, att Lillys afsky för unge hr Bergman minst tiodubblades.

»Ja, *är* han inte! — Pappa *vill*, att jag skall gifta mig med honom — han har gett farbror Bergman sitt ord —»

»Atsch! — *Lektorn!*» tyckte Betty öfverlägset och slog ut med armen.

»Och faster med — för han är *rik*. *Tänk* så tarfligt!»

»Vill fröken Lova't, då *blir* det.»

Betty hade inte respekt för mycket här i världen, men absolut för gamla fröken Roberg.

»Ja, är det inte förfärligt?? Men det allra förfärligaste är, att jag — tycker om en annan, kom det mycket fort och mycket belåtet. Det är förstås den *glada* hi-

storien det. Vänta skall du få höra. Det var i dag — hvarför stirrar du så kolossalt? — jag gick från spellektionen, och när jag kommer på gatan där vid parken, skenar det en häst *rakt* på mig! Jag står som förlamad, blundar af fasa och skall i nästa ögonblick vara *totalt* söndersmulad — då någon griper mig i armen och rycker upp mig på parkgången —!! Och kan du gissa, hvem *den* någon var? — Jo, du, den där andra som jag tycker om — som jag *tillber*. Så kolossalt vacker, lång, mörk som natten och *ståtlig*. Svart hår, svarta blixtrande ögon och små svarta, rysligt farliga mustascher. Det vackraste —»

»Jag tycker bäst om *ljusa* karar,» stack Betty in, angelägen att slå ett slag för sin fiskögde skräddare, som hade hår som lin och inte ett spår till skäggväxt.

»Nästan som Mefistofoles, ja förfärligt lik Mefistofeles.»

»Muff — Muffi,» sade Betty, uppgifvande det fåfänga försöket att få fram hela det krångliga namnet. »Är det någon af lärarne vid skolan?»

»Nej, hvad du är dum, Betty!» skrattade Lilly. »Det är ju — ju — hm — detsamma som den — den lede, kom det lite tveksamt.»

Bettys väldiga händer brakade ihop af förfäran.

»Du *mildaste* fader! Och *den* tycker fröken om?! — Säg — säg, hade han klöfvar till tår och — *svans*?» hviskade Betty, som fann en hemsk tjusning i allt rysligt.

»Usch, du dumma Betty, han var ju bara *lik!* — Och sen, du, så ville han följa mig hem, och jag vet inte hur det kom sig, men i stället för att bara svänga om hörnet och vara hemma på ett par minuter, blefvo vi gående rundt parken — rundt — rundt ända tills jag fick se faster Lovas smala ansikte borta i Mattsons hörn — då var det jag som neg, sa' adjö och rusade hem. — Men

kan du tänka dig så förargligt — nu kommer det *sorgliga* igen — jag vet inte, hvad han heter, och inte vet han, hvad jag heter eller hvar jag bor, för vi hade tusende andra saker att tala om, och så sprang jag hem genom Blomqvistens bakväg. — — *Hur* ska vi nu kunna hitta reda på hvarandra?

»Vet inte,» förklarade efter en stunds besinnande jungfru Betty, totalt handfallen inför detta kvistiga fall. »Han var väl resande på stan? — Ja, jag kan *tro* det. Jag har gudskelof aldrig sett någon, som varit lik den lede i denna stan — här fins bara *ljusa*, hyggliga karar.»

Det var den linhårige skräddaren, som åter var framme och spökade i Bettys trånga hjärna.

Fröken Lilly såg sig försiktigt omkring, makade sig tätt intill Betty och hviskade hemlighetsfullt:

»Jag vet, hur jag skall få reda på både hvad han heter och om han håller af mig och för resten på *allting*.»

»Nej men!» utbrast Betty förtjust och helt orolig om hjärtat. »Då kanske också — om — om skräddare Pålman — håller utaf —»

»Jaa då, som *ingenting!* Ser du — ja, du vet, att jag i vintras var och hälsade på tant Ström ute på landet. Hon är spiritist — det vill säga (i en låg, knappast hörbar hviskning) hon kan tala med — *andar!*»

Vid denna häpnadsväckande underrättelse kunde Betty icke få fram ett ljud, hon bara gapade, men det gjorde hon också med besked.

»Hon talade jämt och samt med dem genom — *bord*, du.»

Men nu hade Betty fått igen talförmågan.

»*Bord?*» utbrast hon förnärmad. »Tror fröken verkligen, att det går i mig?»

»Ja, just *bord!* Tant Ström och ett par bekanta satte

sig rundt omkring ett litet bord, och så lade de händerna på det, och så började det dansa, och så frågade de, och det knackade i bordet till svar eller också bugade det sig —. Hvarför ser du så *dum* ut? Man kan verkligen bli *nervös* af att se på dig! — Har du aldrig hört talas om borddans?»

»*Nej!*» bet Betty till.

»Jaså, ja, då har du fått det nu då,» förklarade fröken Roberg utan att låta sig bekomma. »Det är sannt, som jag säger, för jag har själf varit med om det. Man kan fråga om hvad som hälst t. o. m. om din gamle skräddare.»

Det afvisande i Bettys hållning försvann i ett nu, och inför denna lockande utsikt smalt hvarje spår af tvifvel bort ur hennes själ.

Fröken Lilly begagnade sig ögonblickligen af det lyckliga omslaget och förklarade vidt och bredt, hur man skulle gå till väga.

Eftersom de endast voro två, skulle de icke taga ett bord utan en tallrik, och de skulle ställa den på det glatta divanbordet, lägga händerna på den och vänta tills den började gå — ty *gå* skulle den alldeles bestämdt. Och sedan skulle de börja fråga först och främst hvem anden, som förde var (det hade tant Ström alltid gjort) och sen om allt möjligt. Lilly skulle läsa upp alfabetet, och för hvarje riktig bokstaf skulle tallriken rycka till, hvarefter bokstäfverna skulle läggas tillsamman till ord och meningar.

Det var alltsamman mycket enkelt, och det dröjde icke många minuter, förrän de båda flickorna hade allt klart, tallriken på bordet och händerna på den.

Lilly satt blek, men beslutsam, under det jungfru Betty kastade ängsliga, irrande blickar omkring sig och förstulet trefvade med foten under stolen för att

känna efter, om händelsevis något otyg förirrat sig dit.

Tiden gick, tallriken stod stilla, hopplöst stilla, så där inpiskadt envist, som om den riktigt satt sig i sinnet att inte röra sig ur fläcken. Det stormvärkte i de domnade armarne — —

Plötsligt och fullkomligt oförberedt gjorde det ett ryck i tallriken — Betty gaf sig bums till att hacka tänder, som hon haft betaldt för det, och Lilly kände något obehagligt kallt ila upp och ned efter ryggraden. Men fast höllo de båda. Och tallriken gled, svajade af och an, åkte — —

Det gick en stund, så tog Lilly mod till sig och frågade med mycket ostadig och mycket högtidlig röst hvem »anden» var, som förde. För att få fram svaret började hon sedan att läsa upp alfabetet, och tallriken markerade verkligen några af bokstäfverna med små glidningar, om af egen vilja eller på grund af nervösa ryckningar i de båda spiritisternas uttröttade armar, må vara osagdt.

Man hade fått B-e-l-, och nu kom det z till.

»B-e-l-z,» sade Betty ifrigt, »det blir Belz, det måtte vara en utländare — —»

»Nej,» sade Lilly nervöst, — »det blir Belz — — —»

Och så tog hon om alfabetet igen och, gripen af en ond aning, slant hon med svindlande fart öfver e't — men förgäfves! Tallriken ryckte till, just då e nämdes, och det af den helt naturliga grunden, att fröken Lillys egna nervösa fingrar gaf den en liten knuff. Men *det* märkte hon icke själf.

»Belze,» sade hon tonlöst, »bupp!» ifyllde Betty raskt, glad öfver, att också hon kunde hitta ett korn, men i detsamma kom hon att tänka på hvilken storhet, som bar detta namn, blef blek af förskräckelse och tittade

sig förfärad öfver axeln, fruktande att få se något rysligt där.

Lilly satt ett ögonblick som förstenad, men så småningom återvann hon fattningen och, harmsen öfver sin egen rädsla, skrattade hon till och utbrast helt öfvermodigt:

»Prat! Det var *du*, som ryckte i tallriken. Det är inte mer Belzebub än jag, du dumma Betty. Tror du att *han* skulle nöja sig med att så där fånigt dra i en gammal tallrik? Ne-ej du, han skulle allt komma själf — — —»

I detsamma ljöd en rask knackning på tamburdörren, och innan de båda flickorna visste ordet af, hade dörren öppnats och en ung mörklagd herre hunnit midt in i rummet.

Flickorna rusade upp och stirrade skräckslagna på främlingen, i hvilken båda trodde sig se den nyss förhånade potentaten och i hvilken Lilly dessutom till sin utomordentliga fasa igenkände sin räddare från i förmiddags.

Bettys tänder skallrade, hjärtat klappade vildt i halsgropen, knäna slogo maktlösa ihop och i nästa ögonblick låg den fega egoistiska Betty på alla fyra och kröp — kröp sakta och varligt under bordet, öfver golfvet och så — *vips* ut genom dörren!

Lilly var ensam med främlingen! Så *uselt* af Betty att lämna henne i sticket! Icke för att inte fröken Roberg själf gärna skulle gjort som hon och fördunstat — hon hade redligen bjudit till, men häjdats af främlingen.

Han stod nu alldeles intill henne, log helt vackert och sade med en röst, som lät förvånande mänsklig:

»Förlåt, att jag så här utan vidare stiger på, men det fanns ingen därute, som jag kunde be om lof, och jag — jag, var så ifrig att träffa er.»

Lilly reste sig. O, hur syndigt det varit af henne att leka med andemakter, och så förfärligt, att just *han* skulle vara denne —

»För öfrigt», tillade främlingen, »kanske mitt namn kan förklara min djärfhet.» Han log muntert. »Jag heter Be —»

»O, ja — ja — jag vet — jag vet!» afbröt Lilly honom andlöst, utom sig af fruktan att få höra det förfärliga namnet högt uttalas.

Men så skrattade han och nickade vänligt förstående:

»Jaså, farsgubben har underrättat?»

»Fa-arsgubben!» mumlade Lilly för sig själf. Hu då! Fanns det både far och son? Och var det månne fadern, som varit på tallriken?

Det blef en stunds tryckande tystnad. Lilly gled sakta och mycket behändigt bakom den stora länstolen för att ha den som sköld, och främlingen stod där, tydligen mycket brydd öfver det snäfva mottagande han fick. Var hon blyg eller missbelåten?

»Hvarför är ni så ovänlig, Lilly?» frågade han sakta och med djupt allvarliga ögon. »Ni har icke ens sagt välkommen —»

»Vä-älkommen,» stammade Lilly helt lydigt, ehuru hon fann en sådan fordran gå väl långt. »Var god och sitt ner, så skall jag genast gå efter — *pappa!*»

Det låg icke så litet hot i det ordet — »pappa»! Han var ju teolog och skulle nog sätta fart i den där gunstig herrn. Vänta bara!

»Åh, det är ju inte så brådt,» sade främlingen ifrigt. »Jag har så mycket att tala med er om — farbror kan jag ju få träffa sedan.»

Farbror! Fröken Lilly ordentligt sjöd af harm. Att *våga* kalla hennes goda, ädle, gudfruktige fader för —

farbror. En sådan där! Visserligen *hade* hon tillbedt honom, men det var i förmiddags innan hon visste — hu då! Det kokade inom lilla fröken Roberg, och innan den unge mannen tänkt på att häjda henne, sköt hon förbi honom som en vredgad liten blixt, rakt ut genom dörren.

Främlingen såg efter henne, osäker hur han skulle förstå hennes uppförande. En sådan ombytlig liten flicka! Så olik sig mot i förmiddags —

Tanken på förmiddagens angenäma äfventyr gjorde honom helt upprymd och kom honom att glömma stundens bekymmer.

Att tänka sig —

Där hade han, Frans Bergman, på senare tider gått och ansett sig skamligt uselt, ja, nedrigt behandlad. — Så fadern hade plågat honom med denna välsignade Lilly Roberg som han aldrig hade sett, men som man förlofvat honom med, då han ännu var en liten pojkbyting. Han afskydde henne djupt och innerligt — visste på pricken, hur hon såg ut — gamle Roberg naturligtvis upp i dagen — och Roberg som såg ut som en apa! Just som han tagit sin hofrättsexamen, kom det länge fruktade — faderns befallning att resa upp till den gemena småstadshålan och se på tösen — hälst fria, men i alla händelser *se* henne. Och hotet om indraget understöd satte kläm i befallningen. Han reste, kom fram till »hålan», men han gick *inte* till Robergs — det bar så för rasande emot — utan vankade i stället omkring i parken.

Då hände det!

Hästen skenade och han ryckte henne upp till sig på parkgången — en liten bedårande mö med stora, blå ögon, duniga kinder och en lång hårfläta slängande på ryggen. De hade promenerat i glömska af allt om-

kring dem, och så — ett tu tre var honspårlöst försvunnen bakom hörnet! Och han, som icke visste, hvad hon hette eller hvar hon bodde! Trafvat gata upp och gata ner, sprungit efter alla slängande hårflätor, kikat in i fönster och till slut efter en evighet kommit till ett skyltskåp med fotografier — och *där* satt hennes porträtt! En pojke stod och tvättade fönsterglaset. Om han kunde säga, hvem den damen var? Jo, fröken Roberg, lektorns dotter!

»Lilly!» Han hade visst ropat det högt, »Lilly!» — Och han hade funnit lektorns bostad och stod nu här, välsignande det goda öde, som fört honom till denna förtjusande lilla stad — — —

Hr Bergman svängde sig lite otåligt om på klacken. Hvarför kom hon då aldrig tillbaka?

Han besinnade sig ett ögonblick, men gick sedan med raska steg bort till den dörr, genom hvilken Lilly försvunnit, öppnade den, kom ut i ett annat rum och så in i matsalen — där hade han de båda flickorna igen!

Betty dök ögonblickligen ned på alla fyra och praktiserade sig på detta sätt till den unga mannens synbara förvåning ut ur rummet.

Lilly ville göra henne sällskap, fast på två ben, men häjdades af den förfärlige, som till och med lade sin hand på hennes arm — hu då, hvad den brändes!

»Lilly», sade han allvarligt, nästan strängt. »Hvarför behandlar ni mig på detta sätt? *Leker* ni med mig? Ni var så *god* i förmiddags så — så tillitsfull och nu — så förändrad. Har jag misshagat er? — Har jag varit ograntlaga, som trängt in här? Men Lilly — jag trodde mig i era ögon läsa att — jag — och jag — Lilly — jag älskar dig — säg vill du icke —

»O nej — nej — herr — herr Belzebub —»

Den unge mannen nästan kastade hennes hand ifrån

sig. Hur *kunde* hon? Hur kunde hon i ett sådant ögonblick slunga i hans ansikte detta namn, som hans kamrater, gycklande med hans mörklagda utseende, ibland på skämt brukade gifva honom?

Han vände raskt om och gick, utan att taga afsked, tillbaka in i förmaket för att sedan aflägsna sig. Just då han skulle gå ut i tamburen, öppnades dörren af — lektor Roberg.

Lektorn torkade ifrigt imman af glasögonen och fixerade med sina närsynta ögon den andre. Hvad månne den där var för en gök? »Den onde är lös» hade den enfaldiga Betty sagt, då hon vettskrämd kom flygande ner för trapporna emot honom. Hm — var det här kanske en friskytt, som jagade efter Lilly? Nå då skulle —

»Hvad vill herrn?» frågade lektorn stridslystet med händerna i sidan och sitt fula fågelansikte vändt upp mot den andres.

Den unge mannen bugade sig stelt.

»Känner farbror icke igen mig? Frans Bergman?»

»Jo, sannerligen är det inte du min gosse,» utbrast lektorn förtjust. »Jag har fått bref från far din i dag. — Så du har skjutit i vädret! — Det var mig en hjärtans stor glädje att få se dig. — Sitt ner min käre gosse, så skall jag hämta hit Lilly — sådant ansikte hon skall sätta upp, då hon får se dig!»

Lektorn skulle just beskäftigt rusa åstad, då Frans lade sin hand på hans arm, och nödgade honom att stanna.

»Nej, gör icke det,» bad han. »Jag har talat vid Lilly, och vi två hafva ingenting vidare att säga hvarandra. Hon — hon har visat bort mig. — Farväl, farbror.»

Lektorn stod där förvirrad och handfallen, och den

unge mannen redde sig till att gå, då förmaksdörren, som de sista minuterna stått på glänt och visat en viss underlig oro, sköts upp och Lilly gled in i rummet fram till herr Frans, som stod där mörk och bister, med ett mycket ångerfullt och mycket tillitsfullt utseende smög hon sin hand i hans.

Han ryckte till och vände sig om, men behöll hennes hand i sin.

Var det möjligt?! Där var hon ju igen hans flicka från i förmiddags, var där med sina goda, tillitsfulla ögon och sitt leende. Men hvarför detta omslag?

Lillys täcka hufvud lutade litet åt sidan, hennes ögon sågo rakt och ärligt in i hans, läpparne darrade, och så kom det nästan i gråt:

»Gå — gå icke! Jag tar tillbaka, hvad jag sade och — och vill så gärna att ni — ni stannar. Jag sa' det där dumma, därför att jag trodde, att ni var — var — Be — nej, jag kan inte tala om det nu, men jag *kan* förklara det riktigt en annan gång,» kom det mycket trovärdigt i en liten snyftning som dränkte fortsättningen af försvarstalet.

Ingen vrede i världen kunde hålla stånd mot dessa afbrutna ord och darrande läppar, åtminstone kunde icke herr Bergmans det.

När jungfru Betty, styrkt af vissheten, att lektorn var därinne i förmaket, vågade en liten, liten titt i nyckelhålet, hade hon så när fått slaget af förskräckelse — så sannerligen höll inte den lede hennes fröken om lifvet och lektorn — *lektorn* stod bredvid och såg belåten ut!!

———

EN LYCKAD KUR.

Patrik Svenson höll på att bli för fet.

Han var retlig, ur humör — hvarför skulle just *han* bli för fet? Han åt och drack inte mer än hvilken annan som helst, han gick upp i skaplig tid om morgnarna, och han trälade som en slaf på sitt kontor, men ändå, *ändå* skulle han bli fet, fetare, bli som ett klot! Hvarenda dag mätte han sin kropp, där den var som vidast, och han måtte ha kommit till mycket nedslående resultat, ty han snäste sina kontorister, svor öfver drängarne och behandlade sin stackars hustru på ett sätt, som väl skulle knäckt henne, om hon inte under sitt tioåriga äktenskap hunnit vänja sig vid lite af hvart.

Så en dag säger doktorn:

»Grosshandlaren har alldeles för mycket tankearbete (en gillande nick från patienten) och skulle ha godt af stark motion — snickring t. ex.»

När fru Svenson fick höra doktorns tokiga ordination, brast hon ut i ett kvittrande gladt litet skratt.

»O, min *kära* Patrik, *du* och snickring!!»

Hr Svensson sade ingenting, ingenting alls, *fast* han kunde ha dräpt henne med att tala om, hur han som pojke gjort en trästol, en alldeles utmärkt trästol, som bara hade ett enda litet fel, det, att den inte dugde att sitta på.

* * *

En middag, när fru Svensson kom hem, fann hon alla saker utflyttade ur det lilla rum, hon kallade sitt, och i deras ställe stod en hyfvelbänk och bredde i vräkig klumpighet ut sig framför fönstret.

Hon hann inte fråga något, inte opponera sig, inte sansa sig ens, förrän hr Svensson var öfver henne som en stormvind och, djupt förorättad, frågade, om det inte var hundratusen gånger viktigare, att hans, *hans* hälsa sköttes, än att hennes jämmerliga behof af lyx, bekvämlighet och syndig vällefnad tillgodosåges?

Efter middagen skulle hyfvelbänken och alla de nyanskaffade dyra verktygen invigas.

Grosshandlaren hade tagit af krage och manschetter för att vara ledigare i sina rörelser och spankulerade nu omkring i skjortärmarne för att se efter, om det inte händelsevis skulle finnas något där inne i rummen att laga.

Han stannade framför fru Svensons sybord, och ett triumferande leende skilde hans läppar åt.

Så som det eländiga bordet med spindelbenen plågat honom! Den usla tillställningen stod inte stadigt, utan vickade och vickade alltjämt, trots alla de papperstussar fru Svensson på älskligt fruntimmersmanér stoppat under det för korta benet.

Hade hr Svensson fått följa sin lifliga åstundan, så skulle det där vidundret till bord för länge sedan varit sönderhugget och instoppadt i spisen, men det var en gåfva af fru Svensons faster, och denna faster var en gumma, som man på grund af vissa orsaker inte gärna stötte sig med.

Nå, nu skulle det kureras!

Fru Svenson rusade upp, ställde sig med utbredda armar för att skydda sin skatt och lofvade under strida tårar, att hr Svenson skulle få förstöra hvad han ville,

ja, allt, bara han skonade bordet. Faster skulle aldrig, aldrig förlåta —

Grosshandlaren såg på henne, som om han först *nu* upptäckt, hvilken otillräknelig toka hon var. Han brydde sig naturligtvis inte om att svara, utan makade henne endast lugnt åt sidan, tog bordet och bar in det i verkstaden. Han skulle ta utaf de tre för långa benen och gifva dem samma längd som det korta — det där kolossala konstverket trodde inte den enfaldiga varelsen, att han skulle gå i land med!!! Gud vete, hvar hon i dessa tio år haft sina ögon, eftersom hon inte bättre förstod att uppskatta honom!

Han lade bordet på ryggen, tog ett ögonmått af benen och förde sågen med en viss öfverlägsen nonchalans.

Så gick han in till sin fru och ställde med tillbörligt eftertryck och med ett utmanande leende bordet framför henne.

Men leendet gled bort — det för korta benet hade blifvit för långt och de tre andra för korta. Bordet vickade värre än förut, vickade på ett sätt, som nästan rättfärdigade de tårefloder, fru Svensons ögon gåfvo aflopp åt.

Grosshandlaren slängde bordet tillbaka in i verkstaden och högg lös med sågen.

Så då!

Alla goda barmhärtiga makter! Han hade sågat af ett galet ben! Gjort ett af de för korta benen ännu kortare!

Hr Svenson sade ingenting, men öfver hela hans ansikte och långt ner på halsen trängdes svettpärlorna om plats.

Nu tog han mått igen, mätte med tumstock och måttband och passare, funderade, begrundade, beräknade

och han tog inte till sågen, förrän han var alldeles viss på sin sak.

Nu då!

Bordet sattes med en viss kläm i golfvet, för att det skulle förstå, att det inte var värdt att konstra längre, men — ja, det raglade, som hade det varit redlöst öfverlastadt.

Var bordet förhexadt? Hvarför höll det inte balansen? Hvar låg felet? Voro alla benen för korta eller för långa eller kanske ett eller två af dem. Ibland tycktes det halta på alla fyra benen, ibland stod det ordentligt på de tre och lyfte det fjärde i vädret.

Onda ögon — där hade han det! Hade inte fru Svenson något nyttigare att ta sig för än att sitta och nidstirra på det där viset och önska ondt? Han ville bara *fråga*.

Så smällde han igen dörren och reglade den. Bordet *skulle* göras i ordning!

Han arbetade i fem timmar, och när han sedan sparkade kvarlefvorna af bordet ut i förmaket, varierade längden hos bordsbenen mellan nio och tio tum.

Fru Svenson svimmade, men det bekom inte hennes man det ringaste. Han axlade småsjungande sin rock för att gå bort till Grand och få en munter afton. Men Kerstin, som förstod att frun höll på att dö, skickade bud efter hennes faster.

Faster kom.

* * *

Dagen därpå fick grosshandlare Svenson ett bref från sin frus faster.

»Min käre Patrik,» skref hon, »jag har visserligen hört, dels att du skall vara en tyrann i ditt hus, dels att

du ej skall kunna hushålla, men jag har vägrat att tro detta. Ditt sätt att behandla den dyrbara gåfva, jag gifvit min brorsdotter, jag menar det antika sybordet, har emellertid öppnat mina ögon, och jag inser nu, hvad du går för. Det kan inte falla mig in att lämna de penningar, min älskade aflidne make med flit och sparsamhet ihopsamlat, i dina vårdslösa händer, utan har jag denna dag ändrat mitt testamente därhän, att min kära brorsdotter, din hustru, *själf* kommer att förvalta de penningar, hon har att vänta efter mig. De uppgå nu till något öfver två hundra tusen kronor.

Vänligen.

Anne-Sofie Peterson.»

Patrik Svenson har upphört att lägga på hullet. Han magrar.

NÄR MAN GRÄFVER EN GROP —

Herrskapet Strömboms äktenskapliga sällhet var inte så synnerligen stor. Två gånger i veckan eller så ofta det blef fråga om hushållspängar behandlade hr Strömbom sin fru inte en bit bättre, än om hon varit själfve den orättrådige gårdsfogden, och vid de större högtiderna, när utgifterna svällde en smula, förde han regelbundet talet på skilsmässa såsom varande den enda möjliga räddningen för honom undan konkurs, fattighus och allt annat elände.

Men *ändå* ansåg fru Strömbom, att den största jordiska lycka, som kunde komma hennes båda döttrar till del, vore att de blefve gifta och väl försörjda — —

En dag frampå vårsidan, då hr Strömbom tycktes befinna sig i ett sådant humör, att man kanske kunde våga tala till honom, andades fru Strömbom varligt fram några försiktiga ord om lämpligheten af en liten badresa till Lysekil.

Hr Strömbom svarade inte, men öfver de guldbågade glasögonen såg han på sin fru, som om han dragit i tvifvelsmål, att hon hade kvar något af det obetydliga förnuft, han förut godhetsfullt tillerkännt henne.

En badresa! Och i dessa dåliga tider!

Fjorton dagar senare talade han med en viss inre glädje om, att han hyrt ett sommarnöje efter *sitt* sinne. Det låg inåt landet och det var en timmas järnvägsresa och fyra timmars åkning på kärra dit. Där be-

höfdes inga dyrbara toaletter, knappast kläder — — — Hedetorpet, som hr Strömbom förhyrt, var en liten bondgård med rödt. tämligen förfallet boningshus, och det låg så långt borta från all ära och redlighet, som det på något vis var möjligt.

När fru Strömbom första kvällen gick till sängs där borta, tänkte hon emellertid med mycket mildare känslor på sin make, än hon kunnat drömma om. Men så hade hon också fått reda på, att det strax i närheten fanns en mycket stor herregård hvars ägare hade den mindre vanliga takten att vara både ogift och oförlofvad.

Fru Strömbom hade sina båda döttrar med sig, Signe. en skönhet på tjugofyra år med klara blanka ögon, som sågo mycket nyktert på lifvets alla företeelser, och Greta, en ungdom, bakom hvilken skolans portar just varit så hyggliga att slå igen. Fröken Signe visade ett lefvande intresse för ägaren till det stora jordagodset, men unga Greta ryckte vanvördigt på axlarne och förklarade med vanlig energi att af allt otäckt i denna värld intet kunde vara så otäckt som gamla dryga bondpatroner.

Andra dagen efter ankomsten till Hedetorpet begaf sig Greta ut på långtur för att fylla den femlitersflaska hon så sangviniskt tagit på armen med smultron. Hon gick öfver berg och backar, kröp genom snår, hoppade och klättrade öfver diken och gärdesgårdar, coh när hon efter tre timmars vandring ändtligen hittade ut till landsvägen igen, hade hon ett dussin omogna smultron i botten på flaskan och ett styggt fotskaf på hälen.

Men tur hade hon i alla fall, ty borta i vägkröken kom just en kärra körande. Hon linkade så hastigt hon kunde ner på vägen, och då kärran kom fram, bad

hon med en inställsam liten nick att få åka med. Den åkande höll in hästen och såg ner på henne — — — —

Det var en ung man med frisk solbränd hy och ett par blå trohjärtade ögon. Så rodnade han, lyfte på hatten och gjorde plats bredvid sig i giggen.

Fröken Greta kände instinktmässigt, hur brydd den unge bonden måste vara inför henne, storstadsdamen, och i sin öfversvallande välvilja beslöt hon att söka jaga bort hans förlägenhet genom en liflig konversation i mera lättfattliga ämnen. Hon bredde ut sig öfver landtbruk och kreatursskötsel med så stor tillförsikt och gränslös okunnighet, att hennes körsven allt emellanåt tittade på henne så häpet, som om hon varit en liten vildinna från Söderhafsöarne. Men fröken Greta var ofantligt nöjd med sig själf och med hvad hon hade att säga, och när giggen stannade vid Hedetorpet, räckte hon den unge bonden nådigt sin hand och förklarade med nedlåtande vänlighet, att hon funnit åkturen ganska angenäm.

Mor Bengtson, Hedetorpets ägarinna, stod vid grinden, när Greta kom, och hon talade om, att »bonden» inte var någon mer eller mindre än den rike patron Lars Anderson på Heljaryd.

Dagen därpå kom patron Anderson på visit, men var trots den oerhörda möda han synbarligen gjorde sig inte alls till sin fördel. Han var ingen sällskapsmänniska och framför allt ingen fruntimmerskarl och han kände sig inför de tre damerna, som sutto där högtidligt uppspetade omkring honom, så eländigt bortkommen. Han rodnade, stammade, tvinnade sina stackars mustascher och plockade på urkädjan så nervöst, att det var en stor lättnad både för honom och hans plågade värdinnor, då han efter en förvånansvärdt lång kvart bockande och skrapande ändtligen tog afsked.

Fru Strömbom förklarade — så snart han försvunnit ur sikte — på sitt diplomatiska sätt, att han tydligen var en alldeles ovanligt söt och ädel och ofördärfvad människa, fröken Signe satt med halfslutna ögon och räknade efter, om väl två hundra tusen kunde vara nog för att förgylla upp så mycken landtlig tarflighet, och Greta bedyrade med eftertänksamt rynkade ögonbryn, att mister Anderson visserligen var en idiot, men att han ändå kunde anses gå vid pass en million gånger utanpå de tunnhåriga stadssprättar, som hittills slagit sina lofvar omkring »Skönheten».

Patron Anderson kom tillbaka den följande dagen och alla dagar därefter. Han hade alltid en antaglig förklaring till hands, än skulle han tala med mor Bengtson, än ha vatten till sin häst, än bjuda damerna på en åktur bort till Heljaryd. . .

Hvad hans egentliga ärende var, dolde han emellertid med ängslig omsorg. Mot fru Strömbom var han så ytterligt och så enerverande uppmärksam, att denna af naturen lite bräckliga dam måste uppbjuda all sin kraft för att inte emellanåt få hysteriska anfall; inför fröken Signe, hvars strålande uppenbarelse han med beundrande blickar följde, var han blyg och tafatt och något så när otvungen endast mot Greta.

»Jag hoppas innerligt, att den förfärliga varelsen snart måtte göra slag i saken!» suckade fru Strömbom en dag midt på högsommaren. »Det är så rysligt att ha honom gående och sittande och hängande här hvarenda dag och inte bli klok på, hvad han menar.»

Fröken Signe höjde en hårsmån på de runda axlarne, där hon satt framför spegeln och ordnade något med sina ögonbryn. Det var väl inte svårt att förstå, hur det stod till med den stackars token!

»Ja, jag tycker *verkligen*, att Skönheten kunde hjäl-

pa honom på trafven!» hördes en förebrående röst utifrån trädgården, och Greta stack in hufvudet genom det öppna fönstret. »Jag vill så grufligt gärna ha honom till svåger. . . .»

Fröken Signe satte i förskräckelsen en stor tuschfläck midt på näsan, och fru Strömbom for med ett ångestrop så högt ur stolen, att Greta, som förstod, att hennes inblandning i saken icke önskades, fann det rådligast att skyndsamt ta till reträtten bakom husknuten.

Men kommen för sig själf fortsatte hon sina små funderingar. Lars Anderson var just, hvad hon ville kalla en idealmänniska. Ståtlig och vacker, ägare af en gudomlig gammal herregård och snäll och rar och allt möjligt. *Bara* han ville fria! Ja, bara han ville det!

Fröken Greta suckade mycket djupt, och hennes lifliga ansikte blef allvarligt och fundersamt, och så satte hon sig att plocka sönder en prästkrage och fråga: Friar? Friar inte? Friar — — — inte! Nej, han friade nog inte. Så blyg som han var! Om ändå Signe ville vara så barmhärtig och uppmuntra honom lite! Men — men, kunde inte *hon*, Greta, ställa om — —???

På eftermiddagen lät ett nådigt öde patron Anderson och fröken Greta bli ensamma i syrénbersån. Fru Strömbom låg inne på soffan i ondartad hufvudvärk, och fröken Signe, som vid patrons besök regelbundet brukade få små anfall af huslighet, var i köket och gjorde i ordning kaffebrickan.

Patron Anderson föreföll nervösare än vanligt. Han skrufvade sig oroligt på bänken, knöt de seniga händerna, så att det knakade i dem, och såg för öfrigt ut som en man, den där ämnar kasta sig hufvudstupa in i ett halsbrytande företag.

»Fröken Greta,» började han plötsligt,» »fröken Gre. .»

»Har patron glömt, att jag heter bara *Greta?*» afbröt hon honom och såg honom leende in i ögonen. »Jag är ju inte stort mer än en skoltös. — När patron kallar mig fröken, känner jag mig så gammal — så hemskt gammal — ja, ungefär som Methusalem, ni vet.»

Patron Anderson hade sjunkit ihop och stödde sig tungt mot bordet.

»Men,» mumlade han utan att se på henne, »då bör ju också Gre . . . Greta kalla mig för Lars?»

Fröken Strömbom brast ut i ett kvittrande muntert skratt.

»O, du store värld, så lustigt! Patron är ju *dubbelt* så gammal som jag! Egentligen borde jag väl säga *farbror*..»

»Nej, för all del, gör inte det!» bad han förfärad. »Jag skall nog ändå komma ihåg, hvilken himmelsskriande skillnad i ålder, det är emellan oss,» tillade han i en nästan bitter ton och utan att se upp.

Det blef en stunds tystnad. Så lutade sig Greta tillbaka med händerna bakom hufvudet och följde med djupt intresserade blickar några hvita, ulliga moln där uppe.

»Tycker inte patron,» frågade hon med en lätt darrning i rösten, »att det är gräsligt trist att bo *alldeles* ensam på landet?»

Patron Anderson ryckte till och blodet sköt upp i hans solbrända ansikte.

»Jo!» sade han kort och afvisande.

»Om jag vore som patron, så skulle jag bli kär och gifta mig,» fortfor den unga damen i en ton, som om endast den allra ädlaste välvilja och ömmaste moderliga omtanke dikterade hennes ord.

»Det där förstår inte Greta,» mumlade hennes offer,

hvars ansikte nu, sedan allt blodet lämnat det, blifvit askgrått. »Ni vet inte, hvad kärlek är . . .»

»Nej *hör! hör!*» utbrast fröken Greta sårad och tog sina ögon från molnen för att i stället låta dem fixera den olyckliga varelse, som vågat betvifla hennes insikt i föreliggande ämne. »Jag har varit förtjust — låt mig se! — fyra gånger och dödligt förälskad *minst* två gånger!!»

Då patron Anderson föreföll alldeles tillintetgjord af det erhållna förtroendet, smålog hon belåtet och fortsatte i vänligare, nästan beskyddande ton:

»Om jag vore man och kär i någon, skulle jag bums falla på knä och fria. *Tänk* så glad hon, flickan, skulle bli!»

Lars Anderson reste sig häftigt.

»För Guds skull *tyst*, fröken Greta!» bad han och såg på henne med sorgsna, ångestfulla ögon. »En man friar inte, där han vet sig intet hopp ha!»

Och utan att vänta på svar gick han ut ur bersån och bort till fröken Signe, som röd och täck och klädd i ett hvitt förtjusande hushållsförkläde kom ut med en inbjudande kaffebricka på armen.

Greta satt som förlamad.

Var det inte som hon trott! Där gick den stackars arma människan och vågade inte fria af fruktan för en korg!

Under tre långa dagar var patron Anderson osynlig, men sedan kom han tillbaka igen. Gretas inkvisitoriska blick tyckte sig upptäcka, att han både magrat och bleknat på de dagarne, och hennes hjärta blödde för honom.

»Mamma,» sade hon en stund senare och i en ton, som om hon fordrade att bli hörd. »Skönheten *måste* hjälpa honom på trafven, om det skall blifva något af. Du go-

de fader, där sitter hon som ett sannskyldigt träbeläte. .»

»Mitt söta barn,» svarade fru Strömbom snäft och knastrande torrt, »det här förstår du inte alls. Men du kunde gärna lämna patron och Signe i fred för sig själfva *någon* sekund . . .»

Fröken Greta blef blossande röd och fann intet ord till svar.

Kanske hon gått i vägen och hindrat *henne* att vara vänlig och *honom* att förklara sig??

Från denna stund undvek hon med systematisk noggrannhet att korsa patron Andersons vägar och att uppehålla sig inom räck-, hör- och synhåll för honom. Så ofta han syntes på sin fux borta vid grinden, ryckte hon hatt och bok till sig och satte af inåt skogen och visade sig inte igen, förrän patron på Heljaryd galopperat hem till sitt.

Men något frieri hördes inte af.

* * *

Greta hade på någon vecka fått till sig sin allra käraste vän, Elsa Petterson, för hvilken hon till sin gränslösa lättnad fått utgjuta sitt bekymrade hjärta.

»Du måste hjälpa mig att få honom att fria!» sade hon och såg upp på vännen med bedjande ögon, hvilka nyss kritiskt granskat några hallon med misstänkt utseende. »Han gör det *aldrig* af sig själf! — Jag har hittat på ett *alldeles* ofarligt sätt. I eftermiddag, när han kommer hit, så ro vi ut på sjön, Signe, Lars, du och jag. När vi kommit ett stycke från land, säger jag: O se, *hvad* är det? Och jag lutar mig ut öfver båtkanten du med, och så kantrar båten. Den är förfärligt osäker och murken, och den kommer att gå till botten som en

gråsten. Ja, så ligga vi där och plaska — Signe simmar som en fisk, men det vet inte Lars, utan naturligtvis slår han sina kraftiga armar omkring henne och räddar henne i land. Då är saken klappad och klar — det är den ju alltid vid sådana tillfällen. Lars är stolt som en kung, Signe förvirrad, tacksam och lycklig, mamma rörd till tårar, ger sin välsignelse —»

»Och vi då?» frågade fröken Petterson, hvars stora ögon blefvo ännu större och fulla af förebråelse. »Skola vi drunkna som kattungar för att ge allvar åt äfventyret?»

»O, älskling, hur *kan* du tro?» utbrast Greta bestört. »Vi simma naturligtvis också i land, men vi kunna ju göra det med så förskräcklig långsamhet, att Lars och Signe hinna klarera sitt!»

»Jag vet inte,» sade fröken Petterson en smula ohågadt. »Jag tror inte jag har lust. När jag är hungrig, sätter jag mig alltid på tvären, och nu efter badet är jag halfdöd af svält. Om,» tillade hon drömmande, »jag får en stor och bra tjock smörgås med nykärnadt smör och gräslök på, så *kanske* jag visar mig litet tillmötesgående — —»

* * *

Signe och Elsa hade gått i förväg, och Greta och patron Anderson kommo nu med raska steg utför gångstigen, som slingrade sig genom småskogen ner till sjön.

»Så underligt, Greta,» sade patron Anderson och såg ner på den unga flicka, som med nästan dansande steg gick bredvid honom, »att ni föreslagit den här roddturen. Eljes har ni ju på sista tiden försvunnit, så snart det varit er möjligt!»

Hon gaf honom en snabb, forskande blick.

Hu, så allvarlig han såg ut och hvad hans ögon voro mörka och dystra! Kanske hade han föresatt sig att tala just i dag, och så hade hon dragit ett streck öfver hans beräkningar genom att tvinga sig och Elsa på honom och Signe.

»Vi ska bara ro en liten, liten stund,» sade hon blidkande och i skuldmedveten ton. »Se'n ska Elsa och jag hjälpa mor Bengtson nere på råggärdet *hela* eftermiddagen.»

Han mumlade något som hon inte hörde, men som lät ovänligt, och tog ut stegen för att hjälpa Signe och Elsa, som med förenade krafter sökte få ut båten, hvilken låg till hälften uppdragen på land.

Fröken Greta suckade.

Hon ville sannerligen inte gå i vägen, nej, inte för något pris i världen! Nå — hon log muntert vid tanken därpå — han skulle snart få ersättning för den här lilla missräkningen!

Man hade lyckligt och väl kommit ombord . . .

Patron Anderson, som satt vid årorna, hade skjutit den hvita tyghatten tillbaka på det tjocka bruna håret och såg utåt den glänsande vattenytan med ögon, som hade alls ingenting af glädje och lifslust i sig, Greta satt uppkrupen i fören, Elsa Petterson plaskade tanklöst med handen i vattnet, och fröken Signe, som fått akterbrädan för sin del, föreföll allt annat än förtjust öfver denna färd i en båt, som endast med möda höll balansen och genom sprickorna i botten släppte in små syndafloder af vatten.

Båten hade kommit ett godt stycke ut på sjön, då fröken Greta gaf till ett häftigt utrop:

»Nej, se! O, se — se!»

Alla sågo åt sidan, Elsa och Greta böjde sig ifrigt ut

öfver båtkanten, och innan någon riktigt hunnit sansa sig, kantrade båten och sjönk bubblande ner i djupet.

Med ett par kraftiga arm- och benrörelser hade Greta, som af sugningen dragits ner, lyckats komma upp till vattenytan igen och blickade sig ifrigt omkring för att se, hur äfventyret vidare skulle utveckla sig.

På litet håll såg hon Signe och Elsa som, frustande och hostande och skakande vattnet ur ögonen, tydligen gjorde sig i ordning att af alla krafter sträcka in mot land . . .

»Var inte rädd, Greta!» hörde hon en röst bakom sig, och om armen kände hon ett fast grepp. »Det är inte alls farligt — jag skall hjälpa er i land!»

Hon vände sig häpen om och stirrade in i Lars Andersons bleka ansikte.

»Signe!» hviskade hon andlöst. »Hon är där — rädda henne — o, skynda!»

Greppet om hennes arm blef fastare, och ansiktet framför henne syntes ännu blekare och beslutsammare.

»Jag kan inte hjälpa mer än *en*,» sade han häftigt, »och det är *dig*, Greta, jag vill rädda!»

Fröken Greta kände sig fullkomligt maktlös, och hon skulle ha sjunkit ner i djupet, om inte Lars Andersons starka arm hållit henne uppe.

Viljelöst lät hon släpa sig fram genom vattnet, och hon gjorde inte det ringaste motstånd, när patron Anderson, kännande fast mark under fötterna, ömt och varligt tog henne i sina armar och bar henne upp på land . . .

Sista skymten af fröken Signes hvita klädning syntes mellan träden uppe i backen, och på stranden stod fröken Petterson med höjda ögonbryn och ett menande smålöje om munnen och vred vattnet ur sin långa, bruna hårfläta.

Greta gaf henne i förbifarten en förtviflad blick, gled tungt ner på marken och mumlade med nedslagna ögon:

»Jag är naturligtvis kolossalt tacksam, men — o, följ inte med hem! Mamma blir så ond, så ond, och — och det är så förfärligt alltsammans . . .»

Patron Anderson stod hög och rak framför henne och med rynkade ögonbryn. Så bugade han sig stelt, svängde sig om på klacken och gick med högburet hufvud sin väg.

Fröken Greta stretade mödosamt uppför gångstigen, och tårarna gledo snabbt utför kinderna.

Att Elsa inte kunde säga något, trösta henne, råda och hjälpa henne!!

Men fröken Petterson hade inte ett enda litet fattigt ord för sin bedröfvade vän, utan gick bara och hvisslade och hvisslade. Hon hvisslade också så retsamt falskt.

* * *

Det var dagen efter.

Patron Anderson satt inne på sitt kontor vid det med räkenskapböcker öfverlastade skrifbordet, men han arbetade inte. Han höll ögonen slutna och stödde hufvudet mot handen.

Dörren öppnades varsamt, och fröken Greta Strömbom gled sakta in. Hon såg så djupt olycklig ut, som om all jordens ve hvilat på hennes unga hjärta, och ur hennes bröst arbetade sig fram en suck så djup, att patron Anderson häftigt ryckte till och vände sig om.

Han sprang upp och stod i nästa ögonblick framför henne med strålande ögon och händerna längtansfullt framsträckta. Men han häjdade sig i samma stund och händerna föllo slappt ner.

»Var snäll och säg ingenting!» bad hon hastigt. »Låt mig tala, men se inte på mig — o, gör inte det! Det är så förfärligt — det var — det var jag, som med flit välte båten — ja, *det* var det!»

Patron Anderson glömde föreskriften och gaf henne en blick, full af bestörtning.

»Ja, det gjorde jag,» fortfor hon beslutsamt. »Jag ville tvinga er att visa, att ni älskade Signe — trodde ju, att ni var för blyg för att göra det af er själf, och jag ville så gränslöst gärna ha er till — till svåger. Nej, nej, säg ingenting! Jag hade inte en aning om att ni brydde er om mig — jag ser ingenting ut, säger mamma. Jag tycker kolossalt mycket om er, mer än om någon annan i världen, men jag *tror* inte att jag älskar er så där *ordentligt*,» fortfor hon, gripen af ett oemotståndligt begär att vara fullkomligt sann och hederlig och handla riktigt rätt mot denne ståtlige, allvarlige man, hvars blick så oafvändt hvilade på henne.

Patron Anderson smålog sorgset.

»Ni behöfver inte säga något mer,» sade han sakta. »Ni har så tydligt visat, att jag ingenting är för er, ni har alltid dragit er undan, aldrig uppmuntrat mig. Men det har varit så svårt för mig att uppge det, som jag af hela mitt hjärta längtat efter. Greta, käraste, jag har älskat dig så ömt — förlåt, att jag plågat dig! Jag skall inte göra det vidare — du skall slippa att se mig mer . . .»

Det kom en skiftning af förfäran i hennes ögon.

»Jo, det *vill* jag!» sade hon häftigt och med en underligt osäker röst, som föreföll henne själf alldeles främmande. »Ni skall komma som vanligt.»

»Nej, Greta,» sade han sakta, och hans fasta blick mötte hennes, »jag skall *aldrig* komma . . .»

Hon såg ned, och hennes läppar darrade. Att aldrig få se honom mer — inte i morgon — aldrig någonsin. . .

Så smög hon sakta sin hand in i hans stora, hårda näfve, höjde sig på tåspetsarne, och hennes läppar, som ännu darrade, hviskade tätt vid hans öra:

»Jag är så förfärligt glad, att båten välte, och — och att du räddade mig!»

KVINNOFÄJD.

Det vill inte mycket till, för att det skall bli kif och strid människor emellan.

Vi behöfva bara tänka på Pettersons och Andersons ....

De båda familjerna bodde på Stampgatan, Pettersons i tredje och Andersons i fjärde våningen. De hade hvar sin fyrarumslägenhet, som de voro innerligt belåtna med. Men så fanns det också alla slags nutida bekvämligheter, garderober och skrubbar i oändlighet och elektriskt ljus i trappan. De hade bott där i fem år och tänkte bo där om inte precis i all evighet så nära på, eller lifvet ut.

Men det skulle bli annat af!

Hr Petterson och hr Anderson voro barndomsbekanta, kompanjoner och oskiljaktiga vänner. De sutto på kontoret tillsammans, gingo hem tillsammans, och hvarenda kväll drucko de sina fyra toddar tillsammans, ena dagen i hr Pettersons rum, den andra i hr Andersons. Hvad den ene tyckte och tänkte, nickade den andre alltid god mening till.

Fru Petterson och fru Anderson hade stått i butik tillsammans och voro nu så goda vänner, att de inte gjorde visiter hos hvarandra utan bara »sprungo inom» när som hälst och alltid köksvägen. De kysstes både när de kommo och när de gingo och litet emellan.

De unga Pettersönerna, sju till antalet, och de lika

mångtaliga unga Andersönerna rotade i samma sandhögar, lurade hvarandra på frimärken och beto smakbitar ur hvarandras äpplen.

Det var sålunda en sannskyldig idyll, det Pettersonska och Andersonska samlifvet.

Men det skulle, som sagdt, bli annat utaf ....

* * *

En dag fick fru Anderson besök af sin moster, den till en ganska aktningsvärd ålder hunna fröken Bina Lundström. Moster Bina hade mycket utbildade sympatier och i synnerhet antipatier. Fru Petterson tyckte hon inte om, ja, hon kunde rent ut sagdt inte för sitt lif tåla henne, och när hon blef nödsakad att resa och inte längre personligen kunde göra tillvaron sur för »människan där nere», skickade hon till sin systerdotter en korg med en idealiskt vacker kattunge i.

Kattungen var för fru Petterson som salt i surt öga. Hon hade nämligen en hund, doggen »Primus», som hon afgudade, trots det att han visst inte var värd det. Och doggen Primus afskydde kattor, han hatade dem med ett hat så vildt, som endast en hund kan hysa, han drog i härnad mot hela kvarterets alla kattor, han slogs med dem på lif och död och kom hem sargad, söndertrasad, blodig och tjutande af ilska och smärta. Det var något för fru Petterson att ta emot och plåstra om det!

Och nu hade det kommit en katt i *samma* hus! Att gamla fröken Bina var en dålig människa, det hade fru Petterson alltid haft fullkomligt klart för sig, men att hon skulle vara till den grad usel och genomdålig att skicka en katt, det hade ändå ingen kunnat drömma om.

Men Andersons voro utom sig af förtjusning öfver katten. Fru Anderson knöt ett rödt sidenband om halsen på honom och kysste honom oftare och med mer ömhet än sin egen man, och de unga Andersönerna gjorde allt hvad de anständigtvis kunde för att i sin omåttliga kärlek krama lifvet ur den lilla ångestfullt jamande »Lina».

Det var inte längre så helt med enigheten familjerna emellan. Herrarne voro sig lika och drucko hvar kväll sina fyra toddar i skönaste endräkt; Petterson ägnade inte skymten af en tanke åt doggen Primus, och Anderson skänkte ingen åt katten Lina. Men emellan de öfriga familjemedlemmarna kom det en viss spänning, för att använda ett mildt och oförargligt uttryck. Fruarne kysstes inte vidare, när de träffades, och det var alldeles gifvet, att med hvilket ämne de än började sina samtal, så slutade de alltid med att, i figurlig mening förstås, kasta hunden och katten i ansiktet på hvarandra. Pettersons småttingar slogo vatten på Lina, och Andersons barn kastade småsten på Primus. Och de båda familjernas fyra jungfrur trätte på hvarandra, så att det hördes öfver hela huset. Det var ett fyravåningars stenhus!

Saken utvecklade sig alldeles på det sätt, som man kunde vänta.

Fru Anderson skref anonyma bref till värden och klagade i »lidande hyresgästers» namn på Pettersons gemene dogg och frågade i desammas namn, om inte värden med stöd af någon lagparagraf kunde sätta munkorg på det usla hundkreaturet. Hvad fru Petterson beträffar, så satt hon i timvis nere på värdens kontor och frågade om och om igen, ifall inte Andersons kunde åläggas att klippa klorna och dra ut tänderna på sin otäcka katt.

Så en eftermiddag kom doggen in till sin matmor med blodig mun och ena ögat hängande halfvägs ut ur hufvudet. Samtidigt hittade fru Anderson sin lilla Lina med afbiten nacke i kökstrappan. Hon gick direkt in till fru Petterson i köket och höll fram katten emot henne. Hon darrade så på handen, att fru Petterson fick ta flera steg tillbaka, för att inte få katten i ansiktet.

Säga något, det kunde fru Anderson inte.

Men fru Petterson kunde! Hon sade en hel hop, och det sista var detta:

»En katt! Herre gud, en katt! En katt — sådant elände — en katt — det kan man få tusen af! Men min hund — min hund — katten har rifvit ut ögat på min lilla hund.»

»Jag önskar — — det — hade — varit — ditt — eget!!!» svarade fru Anderson långsamt, blek som vax ansiktet.

Och sedan hon lagt den sargade lilla katten midt på köksbordet på den nytvättade hvita duken, gick hon sin väg, gick utan att se sig tillbaka.

* * *

Samma kväll satte fru Petterson en bastant krok på sin köksdörr, och fru Anderson gaf genast ordentligt svar på tal genom att sätta ett patentlås på sin, ett patentlås som var så fint och säkert, att det kostade tre kronor och tjugofem öre.

Det var slut med visiterna köksvägen!

Det kan tyckas, som skulle människor, äfven om de djupt och outsägligt hata och förakta hvarandra, kunna lefva tämligen i lugn, bara de ha hvar sin lägenhet att vara i, och säkra lås för dörrarna. Det kan så tyc-

kas; men faktiskt är, att lugnet blir så godt som intet, om lägenheterna ligga i *samma* hus. Man möts i trapporna, man har samma trappor att skura, man har sina rum öfver eller under hvarandras . . . .

Första gången fru Petterson och fru Anderson möttes i trappan, stannade de naturligtvis. De hälsade inte — det kunde man räknat ut på förhand — men de stannade och sågo hvarandra stint in i hvitögat.

Fru Petterson sade, att hon var glad, mycket glad, att hon ändtligen fått ögonen öppna för hvad fru Anderson verkligen gick för, och hon tillade, att hon aldrig, *aldrig* skulle upphöra att förakta sig själf för att hon varit blind så länge.

Fru Anderson å sin sida ville ödmjukligen anhålla att få återtaga titlarne med fru Petterson, eftersom hon nu en gång hade den lilla egenheten att vilja vara »du» endast med sådana människor, som hon kunde hysa aktning för.

Därefter skildes de, och när de sedan råkades, så sågo de inte åt hvarandra.

Men det var inte nog med detta.

Fru Anderson flyttade in sin gamla skramlande symaskin i rummet öfver Pettersons sängkammare, och hon sydde som aldrig förr, sydde till långt in på nätterna. Fru Petterson gaf lika godt igen genom att hyra ett gammalt skrälligt piano, i hvilket alla de små Pettersönerna fingo fritt husera.

När det var Pettersons vecka att hålla snyggt i trappan, torkade aldrig fru Anderson ej heller hennes sju barn ej häller hennes jungfrur sig om fötterna, och då fru Anderson stod förr enhållningen, sågo Pettersönerna, (herrn undantagen, men doggen Primus inberäknad) ut som riktiga lerklumpar om fötterna.

Ungherrskapet hade sitt för sig. När de unga Petter-

sönerna träffade på Andersönerna eller tvärtom, var bataljen ögonblickligen i full gång, och följden blef att dessa unga förut så hyggliga varelser gingo omkring med sönderrifna kinder och till hälften utslagna ögon, kort sagdt med ett utseende som riktiga små vilddjur.

Hvad jungfrurna angår, så hade de börjat inblanda svordomar i sina trätor. De behöfde dem med nödvändighet för att kunna ge ett någorlunda korrekt uttryck åt sina känslor.

Endast herrarne voro oberörda, de sågo ingenting, hörde ingenting, de voro på kontoret hela dagarne, och om kvällarne drucko de sina toddar i samma frid och sämja som alltid.

* * *

En dag fram i slutet af juni reste sig fru Petterson resolut från soffan, där hon legat och marterats af symaskinsbuller där uppifrån, rafsade igenom byrålådan, tog hyreskontraktet och gick och sade på rak arm upp våningen. Ingen mänsklig makt skulle kunna förmå henne att längre bo under samma tak som sådana som Andersons — *ingen!*

Redan samma dag gaf hon sig ut på spaning efter en annan lägenhet. Hon sprang på gatorna, tills benpiporna kändes sköra som glas, hon knogade uppför och utför trappor, släpade sig ur våning och i våning.

Det var många lägenheter, hon tyckte bra om, några som hon ville ha, men hon *fick* ingen — hon hade sju barn, vare det nog sagdt, hon hade sju lefvande barn!

Vid sextiden på eftermiddagen hade hon hunnit så långt ut som till Andra Långgatan. Där fanns en fyrarumslägenhet, som hon kunde få trots de sju lefvande barnen — hon tog den. Rummen voro fula och illa

omsedda, tapeterna skamfilade, dörrarne repiga, det var ondt om garderober — fru Peterson tog den ändå, tog den med stor och innerlig tacksamhet.

På kvällen talade hon om alltsamman för sin man. Hon beskref hur gränslöst hon lidit, talade på millimetern om, hur mycket hon magrat om lifvet, berättade hur det värkte i hennes plågade hufvud, hor hon darrade i kroppen — *de måste* flytta!

Hr Petterson blinkade och blinkade. Han hade endast en tanke — hur skulle det gå med hans och Andersons kvällstoddar? Men han hade varit gift i femton långa år och hade för länge sedan hunnit lägga bort ovanan att resonnera. Han resonnerade inte häller nu; han lofvade att göra allt, lofvade att hyra där borta på Andra Långgatan, lofvade att inte tala om saken för någon lefvande varelse.

Dagen därpå var han ute ett slag på förmiddagen, och då han kom tillbaka in på kontoret, gick han bort och smällde ett papper i pulpeten midt framför Anderson — det var hyreskontraktet!

Sedan snöt han sig ljudligen, hostade, putsade sina glasögon, trummade i pulpetskifvan, svängde sig om på klacken och stirrade ut genom fönstret med en slö, håglös blick.

Gamle Anderson flyttade pincenezen ett stycke upp på näsan, bredde ut papperet, såg på det, såg på Petterson, vred på papperet, vände på det. Men han sade ingenting, han bara lade ihop papperet, tog af sig pincenezen, som immat sig och torkade den.

— Hm, kom det i en skroflig hostning borta från fönstret, där Petterson stod, det fanns en lägenhet till ledig i samma hus.

Något mer blef inte sagdt om den saken. Anderson kröp ihop bakom en tidning, och Petterson lade sig

borta på soffan med ansiktet mot väggen — det arbetades intet något på kontoret den förmiddagen.

Då hr Anderson kom hem på middagen, låg fru Anderson till sängs med våta näsdukar på hufvudet.

Nu orkade hon inte mer, hon ville bara *säga* honom det. Hon *kunde* inte stå ut med att bo i samma hus som Pettersons. Hade inte deras odjur till ungar just i dag stoppat hela hennes breflåda full med dun, och hade hon inte öppnat lådan, och hade inte dunet yrt ut och flugit omkring i hela trappan, och var det inte hennes, fru Andersons tur att hålla rent —? Nej, hon *kunde* inte stå ut! Hon ville tusen gånger hällre bo ute på gatan med sina små barn; finge hon en vedbod att vara i, så skulle hon vara mer än nöjd. . .

Hr Anderson gick af och an några slag. Så stannade han.

Hon behöfde inte bo på gatan, inte i någon vedbod häller, man kunde ju hyra någon annan stans.

Fru Anderson *grät*, så tacksam var hon.

På aftonen lämnade hr Anderson henne ett hyreskontrakt — han hade hyrt borta på Andra Långgatan. Han lofvade henne också att inte förråda saken för någon, inte ens för Petterson.

* * *

Tiden gick — det var dagligen sammanstötningar familjerna emellan, det var ständigt nya oförrätter att lägga till alla de gamla, man hade att bära på. . .

Fru Petterson längtade efter den första oktober. Hon tänkte med en viss känsla af triumf på denna dag, denna dag, då hon skulle ta sitt pick och pack och sina små barn vid handen och gå sin väg, gå tyst och stilla och full af värdighet, gå och riktigt visa människorna där uppe, att hon inte, *inte* ville bo, där de bodde. . .

Fru Anderson hvälfde nästan alldeles samma tankar i sitt lilla hufvud.

De sista dagarne i september blef det oroligt både hos Pettersons och Andersons; det släpades på möbler, hamrades och bullrades, och den trettionde tidigt på morgonen var gården full med vagnar, som skulle hämta de båda familjernas flyttsaker.

Fru Petterson stod i sin tamburdörr och såg med en viss beklämning, hur karlarne släpade ner Andersons möbler, och fru Anderson föreföll inte vidare lätt om hjärtat, där hon hängde halfvägs ut genom sitt köksfönster och stirrade ner på Pettersons flyttlass.

Den första, som återhämtade sig, var fru Anderson. Hon hade inte behöft flytta för att komma bort från Pettersons, det förstod hon nu, men hon var ändå glad, *att* hon flyttade. Om hon hade stannat, skulle då inte Pettersons spridt ut, att det varit de, som måst taga till flykten?

Och fru Anderson fick brådt — hon ville inte vara den, som sist lämnade huset. Hon kastade på sig kappan, tog ett par af småttingarna vid handen och for ut till Andra Långgatan för att ta emot flyttsakerna, när de kommo. Hon gjorde en sväng genom rummen, såg med en suck, hur bristfälligt allt var och hur mycket sämre än i den gamla lägenheten — tst, det bullrade i kökstrappan! Säkert var det flyttkarlarne, som kommo. . . .

Hon skyndade ut i köket, öppnade dörren — midt emot sig på andra sidan förstugan hade hon en dörr, handtaget vreds om, dörren öppnades, och i öppningen visade sig — fru Petterson och doggen Primus! Och där bakom syntes Pettersons jungfrur i full fart med att packa upp.

Utan ett ord drogo sig fru Anderson och fru Petterson tillbaka i sina kök.

Det blef kväll efter en lång, besvärlig och tråkig dag. . . .

De båda herrarne sutto inne i Andersons rum och drucko sina toddar i skönare endräkt än någonsin.

Fru Anderson låg tillbakalutad i sin soffa och tänkte med en viss bitterhet på den lilla döda Lina. En katt var ändå bara en katt, och på det hela taget var det förfärligt dumt att ställa till så mycket väsen för en katt —

Fru Petterson i våningen intill lyfte för första gången sin hand mot doggen Primus och gaf honom utan ringaste orsak och utan att någon kunde begripa hvarför en ursinnig risbastu. . . .

KONTROVERSEN.

Hr Zätterblom var vid ett rätt dåligt humör efter det ganska långa meningsutbyte han haft med sin fru om kvinnans likställighet med mannen.

— Ja, kära Jakob, sade fru Zätterblom, som haft öfvertaget i diskussionen, triumferande, det är inte lönt du sätter dig på tvären, ty utvecklingen går ändå med oemotståndlig makt hän mot kvinnans likställighet. Jag har nu i två timmars tid hopat bevisen omkring dig, och du har inte kunnat gendrifva ett enda. Du har inte kunnat ge ett ordentligt svar på någon af mina framställda frågor, utan har bara hackat och hackat och inte fått fram ett enda begripligt ord — så dålig har den dåliga sak du försvarat varit. Och för att ge dig ännu ett bevis till de tusen jag förut lämnat, kan jag berätta för dig, att det här i tidningen står, att de norska damerna börjat åka skidor i byxor. Hvad säger du om det då?

— Åka de skidor i byxor?? upprepade hr Zätterblom med vänligt intresse. Det var kuriöst. Och kan det vara något nöje? Hvarför åka de inte som annat folk i backar och stup??

— Det är ju det jag säger, att de göra, afbröt fru Zätterblom nervöst. Så här sade jag: De norska damerna åka skidor klädda i byxor.

— Jag fattar inte din mening, förklarade hr Zätterblom med hjärtlig vänlighet, fastän jag gör mitt allra

bästa. *Hvarför* äro skidorna klädda i byxor?? Är det något sedligt syftemål —??

— Det har jag aldrig sagt, påstod fru Zätterblom med stigande hetta. Var god och hör på nu! De norska damerna åka skidor utför branter och stup iförda byxor.

— Jaså, det är branterna och stupen, som äro iförda byxorna —

— Visst inte! De norska damerna åka utför branter och stup i byxor.

— Är det många branter och stup i byxorna, som de norska damerna åka i?

— Jag har aldrig sagt något sådant, sade fru Zätterblom med skälfvande stämma. Jag har endast sagt att de norska byxorna åka skidor utför damernas branter — nej, jag menar att de norska skidorna åka i byxor — nej, nej jag menar naturligtvis, att stupen åka utför byxorna — nej, inte så — branterna — stupen —

— Skrif upp det åt mig, kära vän, tills jag kommer hem i kväll, sade hr Zätterblom vänligt. Jag har tyvärr inte tid att stanna hemma längre.

Och så gick han, medan fru Zätterblom satt kvar för sig själf och kippade efter luft.

RÖTMÅNADEN.

Rötmånaden är en underlig månad. Solen skrider rödglödgad och het öfver himlahvalfvet, och den stackars jorden och allt hvad däruppå är våndas under hennes förtärande soliga löje.

Spyflugorna surra fram, jätteormarne sticka upp sina hufvud ur hafvet, kalfvarne födas femhöfdade, hundarne få rabies, och människans hjärna blir mjuk som välling och hittar på historier, som Sanningen gråter åt och Det sunda förnuftet föraktar.

Här är en sådan historia.

Josua Svensson och hans gemål Zenobia ha användt hela sin ungdom och alla medelålderns dagar till att förtjäna slantar bakom hökeridisken i en af storstadens enklaste labyrinter. De ha inte haft tid med eller intresse för något annat.

Men så en vacker dag, när sparbanksboken blifvit tjock och fet och åldern strött hvitt i hr och fru Svenssons af naturen röda peruker, kommer bemälda herrskap plötsligt att tänka på, att det i lifvet finnes äfven andra värden än att hugga salt sill i nacken och att i hektovis utminutera kaffe och socker.

Nåväl de besluta att slå sig lösa, att roa sig, att för första gången under sitt långa lif lämna storstaden och med Boråståget uppsöka Naturen.

Det blef söndag och hr och fru Josua Svensson togo expressen till Hindås. Anlända dit stego de af tåget

och begåfvo sig upp i en backsluttning där prästkragarne stodo i hvita bugande klungor och ängssyran lyste röd. Medan fru Svensson, flat öfver naturens stora skönhet, bullade upp den medhafda bräckta korfven och den kalla potatisen på den öfver gröngräset utbredda tidningen, gick hr Svensson med cylindern skjuten bak på nacken småhvisslande in i den doftande furuskogen.

Efter en timme kom han tillbaka till sin fru.

»Säg,» sade han, »blåbär har ju vingar???»

Fru Svensson funderade länge och svarade sedan.

»Nääh, di växer bestämdt på pinnar.»

Hr Svensson såg beklämd ut och sade sorgset:

»Då skall du få se, att det är *skalbaggar* jag hela tiden har gått och ätit i skogen!»

DEN NYA VÅNINGEN.

Hr Zätterblom hade hälst velat stanna kvar på det gamla stället, men fru Zätterblom dref igenom sin envisa vilja och hyrde en ny våning, 400 kr. dyrare än den andra.

Med anledning häraf höll hr Zätterblom en längre nationalekonomisk föreläsning för henne för att söka klarlägga för henne nödvändigheten af att de enskilda samhällsindividerna prutade af på sitt syndiga behof af vällefnad och lyx.

Fru Zätterblom hörde tyst och småleende på. När hr Zätterblom på grund af absolut heshet efter två timmar måste afbryta sitt ungefär halffärdiga föredrag, sade hon mildt och vänligt:

»Ja, jag vet ju, att du anser alla kvinnor i fråga om affärsförstånd stå på svagsinnets gräns och att jag, din hustru, för länge sedan öfverskridit den, men inte förty förhåller det sig så, att vi gjort en mycket god och inkomstbringande affär, därigenom att jag hyrt den nya dyrare våningen.»

Hr Zätterblom sade något mycket fult och syndigt med en mängd onda och hånfulla utrops- och frågetecken efter.

»Jo, det är så,» sade fru Zätterblom förklarande och fortfarande mycket vänligt, »att i den här gamla våningen ha vi intet badrum, men det finns det i den nya. Vi bestå af dig och mig, sex barn och en tjänarinna,

summa summarum nio personer. Vidare kostar ett bad i Renströmskan 1 kr. plus 25 öre i drickspängar. I den nya våningen bada vi en gång i veckan. Det blir 9 bad à kr. 1:25 = kr. 11: 25. Därigenom att vi ha badrum och bada hemma, inbespara vi således kr. 11:25 i veckan eller den lilla nätta summan af 585 kr. pr år. Våningen är 400 kr. dyrare än den här — det blir sålunda en ren vinst på 185 kr., framtrollad af mig, som ju enligt din åsikt inte begriper ett dugg af affärer.»

Och fru Zätterblom lade de feta händerna i kors i skötet och såg blygsam ut.

Hvad hr Zätterblom beträffar, flög han som en liten ond blixt kors och tvärs i salongen med händerna desperat nerkörda i byxfickorna, och den lidande blicken i taket, liksom sökte han ofvanifrån tröst i sina bekymmer.

»Har jag kanske inte räknat *rätt??*» smålog fru Zätterblom och höjde en smula ironiskt på ögonbrynen.

»Joooo, då! Som den värsta aritmetik,» kraxade hr Zätterblom med sin af allt det föregående talande hesa och spruckna röst. »Men det är bara det lilla förbaskade felet, att vi inte bada en gång i veckan, inte ens en gång i måna —»

»Så *börja* vi med det nu i den nya våningen. Vi bada en gång i veckan och spara, som jag förut påpekat, 585 kr. om året.»

Hr Zätterblom gjorde halt framför henne. Hans eljes bleka ansikte liknade nu en glödande med ondska och vrede laddad eldkula. Han skrattade till ett bittert skratt och sträckte händerna hjälpsökande mot himmeln.

»Om vi alltså bada två gånger i veckan, spara vi in dubbelt så mycket eller 1170 kr. pr år?? Gör vi inte det, Beata?? Svara kvinna!!»

»Jooo,» sade fru Zätterblom efter en stunds ansträngande hufvudräkning. »Det har sin matematiska riktighet.»

»Och om vi bli ännu renligare och bada *fyra* gånger i veckan få vi en inkomst på 2340 kr. Inte sannt, det är *din* intelligenta åsikt om saken??? Bada vi en gång om dagen, springer inkomsten upp till 4095 kr. om året, och besluta vi oss för att bli vattendjur på allvar och krypa i badkaret en gång i timman, kommer vi upp till 98280 kr. På tio år och med ränta på ränta — —»

Hr Zätterblom tystades, när han hunnit till denna punkt, af ett lätt slaganfall. Doktorn kom, hr Zätterblom fördes till sängs och fick ett dussin blodiglar bakom hvart öra samt en isblåsa på hjässan.

* * *

Herrskapet Zätterblom hade flyttat in i den nya våningen, och man hade kommit så pass i ordning, att fru Zätterblom ansåg det lämpligt att börja ekonomiskt utnyttja badrummet. Hon skulle själf taga första badet.

»Kan du förklara den här inrättningen för mig»? sade hon och förde hr Zätterblom till det lilla badrummet, som smalt och mörkt låg inklämdt mellan korridoren och sängkammaren. »Hvar skall man få det varma badvattnet från?»

»Jo,» sade hr Zätterblom i den där järncylindern öfver eldstaden finns det vatten — det är som en ångpanna —»

»Ångpanna?» upprepade fru Zätterblom nervöst. »Ångpanna?!! Brukar dom inte explodera???

»Jojo men», försäkrade hr Zätterblom med ett grymt leende. »Det är nästan det roligaste dom vet.

För några år sedan exploderade i Stockholm en sådan där badrumsångpanna, väggarna störtade omkull, två våningar blefvo obeboeliga, halfva huset blef ramponeradt, hundrafemtio glasrutor i de närmaste byggnaderna sprungo sönder.»

»Och den stackaren som badade?? O, hur gick det med —»

»Asch, det fick man aldrig reda på. Hon försvann spårlöst.»

»Och nu hoppas du det skall gå på samma sätt med mig,» sade fru Zätterblom stelt. »Äsch, kom inte med några invändningar! Jag vet ju ändå att det är så.» Och med en snyftning slöt hon badrumsdörren efter sig.

* * *

Ja, under de tre närmaste timmarne badade fru Zätterblom.

Vi vilja inte ingå i några detaljer utan bara i stora drag redogöra för händelsernas rätt trista utveckling.

Fru Zätterblom tände upp eld under vattencylindern och klädde af sig. Hon hade glömt att taga stol med sig och lade därför kläderna på badkarskanten. I eldstaden blossade björkvedsbrasan, och efter en halftimme var det förfärande hett i det lilla badrummet. Blodet steg åt hufvudet på fru Zätterblom, det svindlade för ögonen och ett hjärnslag var i raskt antågande. Fru Zätterblom kastade upp dörren till korridoren — en isande kall luftström svepte in och kom hennes tänder att skallra och hennes hud att blifva gredelin och knottrig. I en fart drogs dörren igen.

Så kom hon att tänka på, att cylindern kunde explodera, om vattnet blefve för hett — o, den måste

tömmas! Hon vred på en kran öfver karet och gaf till ett gallskrik. Det var duschkranen hon vridet på, och från taket störtade ett stridt, iskallt rägn ner öfver henne, öfver badkaret och kläderna på kanten.

Så fann hon då till sist den rätta kranen, och vattnet kom störtande från cylindern. Det var bara ljumt, och det stod knappast ett kvarter öfver badkarsbottnen.

Nåja, man finge ju inte ha för stora pretentioner, man kunde inte begära att ha en hel sjö att plaska i, och ginge inte vattnet öfver hela kroppen, kunde man ju vända på sig, rulla rundt.

Och fru Zätterblom kröp i karet —.

Det gör oss ondt att behöfva säga det, men karet var inte afsedt för en så omfångsrik person som fru Zätterblom. Hon fastnade ungefär halfvägs och nådde inte ner ens till vattenytan.

Nåja, så kunde hon taga en vanlig afrifning då — ack, hon hade glömt att taga med både handduk och lakan! Ja, då kunde hon kanske i stället värma mera vatten och fylla det eländiga karet ända till randen — det fanns ingen mera ved inne!

Ett ögonblick funderade fru Zätterblom på att gå ut i köket och hämta jumgfrun till hjälp, men tanken på, att hon då skulle vara tvungen att passera förbi den öppna dörren till salongen, där hr Zätterblom satt och hånlog för sig själf, kom henne att afstå från denna plan.

Hon stannade kvar i badrummet, en timme, två timmar, ända tills hon hörde hr Zätterblom stöfla omkring i korridoren, taga på sig ytterkläderma och småhvisslande gå ut igenom tamburdörren. Då samlade fru Zätterblom ihop de drypande våta klädes-

persedlarne och flydde i paradisdräkt in i sin sängkammare.

Senare på aftonen höll hr Zätterblom ett skämtsamt föredrag öfver kvinnliga affärsgenier. Fru Zätterblom svarade inte. Hon kunde inte. Så förfärligt nös och så hostade hon. Men hon tog en hammare och några goda fyratumsspikar i verktygslådan och gick ut och spikade igen badrumsdörren till evig tid.

DE NYA JUNGFRURNA.

Herrskapet Zätterblom har ett svårt och evigt jungfrubekymmer.

Jungfrurna trifvas icke i det Zätterblomska huset. Fru Zätterblom ha de ingenting emot, hon är snäll, oförarglig, höflig och gör det mesta arbetet själf, men hr Zätterblom hata de.

Grosshandlare Zätterblom har den sunda åsikten, att hemmet är den plats, där mannen bör äga rätt att afbörda sig det onda humör, han under dagens lopp flitigt samlat ihop på sitt kontor, i sitt ämbetsrum eller under umgänget med andra obehagliga människor. Den lilla glädjen och nyttan bör han väl ha af den dyrbara inrättning, som kallas hem.

Hr Zätterblom är icke en man, som säger ett ord och gör ett annat. Tvärtom! Därför urladdar han sin vredes åskor i hemmet, och fru Zätterblom får självfallet tjänstgöra som åskledare.

I denna sin egenskap var fru Zätterblom till en början alldeles ypperlig. Vek och känslig af naturen, svimmade och upplöstes hon i tårar på ett sätt, som lifligt tilltalade hr Zätterblom och lättade upp hans dåliga humör.

Men hon *försämrades!* Hon blef barkad i huden, stålsatt i nerverna, ingenting förmådde rubba henne ur hennes jovialiska lugn, och en vacker dag var hon som åskledare betraktad totalt utsliten och värdelös.

Det var då grosshandlare Zätterblom kom på den genialiska idén att i stället använda husets tjänarinnor som afledare för sitt misshumör. Han grälade inte på dem, utan var endast blodigt ironisk och sade dessa ytterst känsliga varelser en hel del ganska giftiga saker.

Naturligtvis blefvo de desperata. De slogo i dörrarne, huserade som bärsärkar i diskbaljan, där den dyrbara porslinsservisen gick en snabb undergång till mötes, och togo till sist sitt pick och pack och sade med många ovänliga ord adjö och farväl samt lämnade den stackars fru Zätterblom att på egen hand reda upp de intrasslade husliga förhållandena.

Vid sådana tillfällen svek fru Zätterbloms goda humör och ett offer för den djupaste förtviflan grubblade hon sig gråhårig för att finna ett effektivt medel mot det ständiga jungfrueländet.

Hon fann till sist ett sådant medel.

* * *

I onsdags fick herrskapet Zätterblom nya jungfrur efter de två, som efter den senaste husliga stormen stolt lättat ankar och uppsökt en lugnare hamn.

I torsdags middag, när herr Zätterblom kom hem från affären, var han vid miserabelt humör, och fru Zätterblom kände en kväljande oro vid tanken på stundande husliga förvecklingar.

Efter första skedbladet soppa spred sig först ett sorgset, sedan ett lidande uttryck öfver hr Zätterbloms ansikte. Efter det andra skedbladet lade han skeden ifrån sig, sköt tillbaka tallriken, spände ögonen i fru Zätterblom och sade, vänd till henne, men med tydlig adress till husan, som sysslade inne i matsalen:

»Hvad är det här för giftblandning?? Sublimatsoppa???»

Fru Zätterblom skrattade till ett litet spasmodiskt skratt och sade i hopp att genom ett skämtsamt svar stilla hr Zätterbloms vrede och få honom på andra tankar:

»Så tokig du är, kära lilla Jakob! Det är ju Juliennesoppa och den är alldeles gudomligt god. Om man bjöde den åt en död, skulle han sätta sig upp —»

»Ja,» inföll hr Zätterblom mörkt, »han skulle sätta sig upp och stormsvära öfver den!»

»Hur kan du säga så!» snyftade fru Zätterblom i detsamma husan med en ljudlig smäll drog igen matsalsdörren efter sig för att skyndsamt gå ut och i köket för kokerskan rapportera, hvad herrskapet tyckte om maten. »Soppan är god och du kan väl låta bli att vara förarglig mot jungfrurna. Du vet ju, att de gå sin väg.»

Hr Zätterblom såg på henne med djupt ogillande.

»Du menar», sade han, »att jag stillatigande skall förtära hvad smörja som hälst? Kanske med ett lyckligt småleende på mina läppar? Jag skall icke till de tjänare jag själf — märk, *jag själf* aflönar få säga ett ogillande ord. Är det så?? Jag skall kanske mot bättre vetande vara tvungen att berömma dem? Eller skall jag gå omkring stum i mitt eget hus — — —»

»Ack, kära, kära, välsignade lilla Jakob,» afbröt fru Zätterblom och sträckte bönfallande sina sammanknäppta händer emot honom, »inte menar jag så! Du skall bara inte vara retsam mot dem. Du talar ju alltid om, att du är arbetarevänlig — hvarför då inte vara litet hygglig, mot jungfrurna också.»

»Åhnej du,» skrattade hr Zätterblom torrt, »ännu har gudskevarelof inte pigor fått rösträtt. Du får ur-

säkta mig, men ingen makt på jorden kan hindra mig att säga min mening högt och fritt om och till de praktexemplar till jungfrur du anställer för att förbittra lifvet för mig och göra hemmet till ett Gehenna. Vill du vara snäll och ringa på kokerskan, så att jag kan få anförtro henne mina små tankar om den här lifsfarliga anrättningen...»

Det var då, som fru Zätterblom kom ihåg sin goda idé.

»För Guds skull, Jakob,» sade hon ifrigt, »besinna dig. Var försiktig! Det duger inte att i våra dagar behandla tjänarinnorna hur som hälst. De här nya — jag tror — tror, att de äro — äro — anarkister!»

»*Anarkister??!*» frågade hr Zätterblom med sväfvande röst.

»Ja, ser du,» sade fru Zätterblom, djärft fortsättande på den osanningens väg, på hvilken hon slagit in. »Det finns nästan inga andra nu för tiden. De äro anstuckna af de modärna idéerna, förstår du. Förhållandena i lifvet ha nu en gång gestaltat sig på detta sorgliga sätt, och det är ingenting att göra åt det — —»

Och fru Zätterblom log ett lyckligt litet leende bakom servietten, hjärtinnerligt glad öfver att hennes lilla list till husfredens bevarande lyckats så väl.

»Anarkister,» upprepade hr Zätterblom nervöst med en skygg blick omkring sig, »anarkister med bomber i kjolfickan, revolver innanför blusen, giftflaska i byrålådan, hat och mordlust i sinnet, törstande efter borgerligt blod, i stånd till hvad som hälst — hvad skola vi taga oss till, Beata?!»

»Vi få väl *lugna* oss, kära du —»

»Lugna oss, när det gäller lifvet! Nej, tack du, här måste man gripa in med kraft,» hviskade hr Zätterblom hest. »Köra bort dem vågar ingen människa, det skulle

betyda detsamma som en exploderande bomb eller en knallande revolver. Vi måste behålla dem och göra det trefligt för dem, så att de blifva mildt och försonligt stämda, vi måste behandla dem på ett utsökt sätt med förståelse och hjärtlig välvilja —»

— — —

Att lämna en detaljerad skildring af den lidandets eftermiddag och natt som sedan följde för fru Zätterblom skulle kräfva alltför mycket tid, utrymme och tålamod, hvarför vi nu endast vilja så att säga snudda vid händelserna.

Nåväl, hr Zätterblom förtärde sin soppa med en för kokerskan ytterst smickrande aptit, steg upp och bugade sig för husan, när hon kom in i rummet, stängde artigt dörren efter henne, när hon gick ut, han var ute i köket och höll ett glänsande föredrag öfver frihet, jämlikhet och broderskap och anslog mot jungfrurna en så kordial ton, att fru Zätterblom blef alldeles utom sig af förtviflan. Han lofvade dem dessutom, trots fru Zätterbloms häftiga opposition, alla söndagar och två eftermiddagar i veckan fria, och när kvällen kom, lät han dem gå på teatern på de biljetter, han ursprungligen köpt åt sig och sin fru.

Och innan hr Zätterblom gick till sängs på aftonen reglade han omsorgsfullt alla dörrar i hela våningen och sköt tunga möbler framför dem, och på bordet vid sängen lade han upp två förfärliga skarpladdade browningrevolvrar, som fru Zätterblom var lifligt öfvertygad skulle brinna af af sig själfva och ömkligen döda henne. Det blef mycket litet sömn, luften var full af underliga ljud, det knäppte i väggarne, tog i dörrhandtagen, hr Zätterblom famlade efter revolvrarne, och fru Zätterblom var nära att få slag...

Morgonen därpå var fru Zätterblom totalt förbi, och

när hon så kom ut i köket och jungfrurna samstämmigt förklarade, att de aldrig i lifvet trifts så bra på något ställe och aldrig träffat på någon så snäll och skojig gammal herre som hr Zätterblom, då rann det rågade måttet öfver, och den snälla beskedliga fru Zätterblom, öfver hvars läppar aldrig ett ondt ord brukade hitta vägen, tog till att gräla så häftigt och oresonligt, att både Soffi och Sinobia funno sig föranlåtna att slå en knyck på nacken samt samla ihop sina grammofoner, sina cyklar, handklaver och andra tillhörigheter och stolt segla utför de Zätterblomska trapporna för att icke mera komma tillbaka.

Och tjänarinnebekymret har åter sänkt sig öfver det Zätterblomska hemmet. Fru Zätterbloms sorgsna ögon se ingen utväg ur eländet.

PÅ EGEN HAND.

Historien om hur lektor Johan Fontanell redde sig på egen hand har berättats så här.

Fontanells bor under sommaren ute på landet. Förra veckan fick lektorn mottaga en inbjudning att följa med direktör Silfverspets på en motorfärd utåt Göteborgs skärgård. Utflykten skulle äga rum på söndagens morgon med afgång från lilla Bommen kl. 8. Från Fontanells järnvägsstation gick första tåget icke förrän half 9 f. m. Följaktligen måste lektor Fontanell för att kunna gå ombord i tid ligga öfver natten i Göteborg.

»Kära lilla snälla Johan,» sade lektorskan Fontanell, »hur i all världen skall du kunna reda dig på egen hand inne i staden, hur skall du kunna vakna i tid, bli klädd ordentligt och komma riktigt ner till båten??? Jag måste väl följa med och hjälpa dig???»

Lektor Fontanell tittade upp på henne från sin tidning och såg obeskrifligt road ut.

Han hade ett mycket klart begrepp om, hvad han betydde för sin fru, att det var han som klädde och födde henne, bestod henne med en präktig våning och en angenäm tillvaro, skänkte henne huld och skydd och ridderlig omvårdnad, samt att hon utan honom skulle vara som ett rotlöst träd, ett skepp som råkat i drift och snart skulle slås i spillror mot lifvets klippiga strand. Men att hon, hans stackars beskedliga Josefina, skulle kunna vara *honom* till någon som hälst hjälp i lifvets svårigheter, det hade han inte den svagaste aning om och ej häller den ringaste erfarenhet af. Och han sade henne det med många mera skämtsamma än egentligen vänliga ord.

På lördagskvällen reste lektor Fontanell ensam in till staden med den af fru lektorskan iordninglagade resväskan och tog in i stadsvåningen.

Sängen stod bäddad i sängkammaren, och lektorn kröp till kojs. När han vaknade, var det full dager. Förskräckt ryckte han till sig sin klocka — den visade på half fyra och stod! Så för sjutton, hade han glömt att draga upp —

Vid tämligen retligt humör åkte han in i sina strumpor, sina tofflor och benkläder och gick ut i köket för att hämta vatten i tvättfatet.

Inför vattenledningen ökades hans misstämning afsevärdt. Hvilken idiotisk inrättning!! För att få vattnet att rinna måste man oaflåtligen trycka på vattenledningsknappen. Hvilken ofantlig mängd arbetskraft representerade inte detta! Lektorn gick in i sängkammaren, letade reda på blyerts och papper och började räkna. En liter vatten i sekunden, i hvarje hushåll en daglig förbrukning af minst 120 liter vatten, 30,000 hushåll i hela staden = 1×120×30,000=3, 600,000 sekunders daglig vattentappning. Vidare 3,600,000 sekunder = 60,000 minuter = 1,000 timmar, hvilka hvarje af årets 365 dagar åtgingo för att i Göteborg tappa vatten i hushållen!!!

Lektor Fontanell formligen baxnade inför dessa siffror. Och att tänka sig, att allt detta arbete kunde inbesparas, bara vattenkranarne, när de en gång öppnats, fortsatte att af sig själfva stå öppna ända tills man stängde igen dem!!!

Rustad med ett starkt snöre, som han lyckats leta fram, gick lektorn åter ut i köket, tryckte tillbaka vattenledningsknappen, band stadigt fast den, såg med nöje, hur vattnet fortsatte att störta fram, och satte tvättfatet under för att få det fyldt.

Angelägen om att taga vara på den dyrbara tiden gick lektorn, medan fatet fylldes, in i sängkammaren för att fortsätta sin toalett.

Det var alltså hängslena, som skulle spännas till — aj, för sjuhundratusen hakar, där rök knappen!!

Lektorn fann genast knappen, men hur skulle han få fast den igen? Sy fast den? Men nål och tråd, hvar skulle han få dem ifrån i den öde våningen? Lura fast den med lack eller gummi — dumheter!! Men man kunde kanske slå ett par små spikar genom hålen i nickelknappen och byxkanten samt kröka dem på andra sidan?

I en af sina skrifbordslådor hittade lektorn en hammare och några småspik. Spikarne voro för grofva att godvilligt gå igenom hålen i knappen och måste hamras dit, men för att detta skulle kunna ske, behöfdes ett fast underlag. Lektorn valde toalettens blankpolerade skifva. Han klämde med hammarens tillhjälp de fyra spikarne genom knappen och byxkanten, men de gingo längre, de gingo långt ned i toalettens mahognyskifva.

Det var med en viss obehaglig förvåning lektorn konstaterade, att han spikat fast sina byxor och inte kunde få loss dem. Han lirkade litet vackert med dem, försökte draga upp spikarne med naglarne, bröt af sin pennknif under samma bemödande och tog sedan full af raseri fatt i ena byxbenet och ryckte till af alla krafter.

I nästa ögonblick satte sig lektor Fontanell våldsamt ner på golfvet med de befriade byxorna i famnen. Han såg på dem med en viss oro — ja, mycket riktigt, knappen och en bit af byxorna hade stannat kvar på toalettskifvan, och det ena byxbenet hade rämnat från ofvan och ned till knävecket.

Det enda paret benkläder han hade tillgängliga i staden! Och inte en synål, inte en trådända i hela hu-

set! Febrilt rafsade han igenom toalettlådorna! Nå, ändtligen några af hans frus hårnålar! Han rätade ut dem, stack dem genom tyget på ömse sidor rämnen i byxorna, drog ihop det gapande svalget och vred tillsammans nålarne. Prydlig blef inte lagningen, men lektorn sade sig med sammanbitna tänder, att anständighetens fordringar åtminstone voro tillgodosedda —

När lektorn hunnit till denna punkt i sitt dystra tänkande, bleknade han och stödde sig tungt mot en stol — öfver sängkammartröskeln ormade sig en liten klar rännil af vatten — —

Den öppnade och bortglömda vattenledningskranen! Lektorn rusade genom den öfversvämmade korridoren och ut i köket, där vattnet forsade fram ur vattenledningsgapet ner i det öfverfylda tvättfatet och vidare ner på golfvet, förvandlande det till en liten insjö.

— — — — — — —

Det skulle kräfva alltför mycket trycksvärta för att i detalj redogöra för hur dåligt lektor Fontanell i fortsättningen redde sig på egen hand, hvarför vi måla händelserna med stora breda penseldrag.

Nåväl, han lyckades ställa till en svårare gas-explosion ute i köket, när han, i afsikt att laga sig en kopp té, öppnade graskranarne och först efter en kvarts letande hittade en tändsticka och strök eld på henne.

Och under sitt sysslande med gasspisen och kastrullerna blef han sotig om händerna. Han observerade inte denna ledsamma omständighet, förrän han satt en mängd fula kolsvarta hand- och fingeraftryck på sitt bländhvita skjortbröst, sin stärkkrage och sin ljusgrå, eleganta kostym.

I saknad af skoborste blankade han sina skodon med

hårborsten, och två minuter senare använde han i distraktion samma borste som klädesborste till den nya ljusa sommaröfverrocken.

Då han för att få en smula luft och svalka kastade upp ett par fönster i salongen, passade hans nya panamahatt, som låg i ett af fönstren, på att, buren af det starka tvärdraget, flykta ut och sväfva bort hela Linnégatan framåt —

Det var då, som lektor Fontanell, nu en bruten och härjad man, beslöt att uppgifva striden mot det vidriga och öfvermäktiga ödet och söka att i största obemärkthet skyndsamt fly hem till den skyddade fristaden i sommarnöjet.

Han lade sig på lur i det öppna fönstret och lyckades till sist från sin upphöjda plats i fjärde våningen med höga ångestrop och våldsamma gester ådraga sig den på gatan patrullerande poliskonstapelns uppmärksamhet.

Konstapeln kom upp, lektorn fick förklara sig, och i sinom tid ankom genom konstapelns barmhärtiga förmedling en täckt droska, i hvilken lektorn skyggt och ångestfullt kröp in för att anträda den två mil långa hemfärden ut till landtstället.

När lektorskan Fontanell frampå söndagskvällen ute på sommarnöjets gårdsplan hjälpte lektorn ur droskan, erbjöd han den sorgliga anblicken af en olycklig och i yttre hänseende totalt förfallen människa. Men lektorskan sade ingenting utan var samma goda, tåliga och tysta, älskande, tjänstaktiga maka som alltid.

Hvad lektorn själf beträffar, förefaller han efter denna sin utflykt på egen hand icke fullt så säker som förut, och af hans aktningsfulla sätt mot fru lektorskan att döma, synes han hafva fått en något högre tanke än hittills om den nytta hon gör i lifvet.

ZÄTTERBLOMS BLI VEGETARIANER.

Det slumpar sig ibland rätt underligt, som t. ex. för grosshandlare Zätterblom härom dagen.

Kl. 10 f. m. fick han ett bref, som brutalt meddelade honom, att han förlorat rena tusen kr. på en enfaldig affär, och kl. 10,15 kom boklådspojken och lämnade honom till påseende den i bokhandeln just utkomna »Ekonomiska kokboken» af dansken M. Hindhede.

Under vanliga förhållanden hade naturligtvis hr Zätterblom gifvit sjutton i kokboken, men förlusten af de tusen kronorna hade gjort hans sparsamma hjärta till ett enda blödande sår, och ordet »ekonomisk» på kokbokspermen kändes som balsam på detta sår. En möjlighet kanske att återvinna de förlorade tusen kronorna!

Hr Zätterblom bläddrade ifrigt i kokboken, såg, att den var tillägnad alla sparsamma husmödrar och att, enligt den, hushållsutgifterna kunde nedbringas till ett minimum. Ett ordentligt och sparsamt skött hushåll borde i fråga om maten icke kosta mer än 18 öre pr dag och person, försäkrade Hindhede. Och det Zätterblomska hushållet på fyra personer, som behöfde 40 kr. i veckan till matinköp!

Håret reste sig på hr Zätterbloms sparsamma hufvud, och med rasande fart ryckte han till sig papper och penna samt började räkna. Hela långa förmiddagen adderade, subtraherade, multiplicerade och dividerade han.

När han på middagen kom hem, kunde icke det nattsvartaste åskmoln se mera hotande och olycksbådande ut än han.

»Här måste *sparas!*» sade han utan att inlåta sig på någon förklaring, och hans ton var sådan, att fru Zätterblom trots sina 94 kg. lätt som ett aeroplan lyfte sig åtminstone två decimeter öfver stolsitsen.

»O, kära, dyra Jakob, hvad är det?» frågade hon med ängsligt fladdrande stämma.

»Här måste *sparas!*» upprepade hr Zätterblom med strängt allvar. »Tag denna kokbok — naturligtvis är den författad af en *karl* — och lär dig konsten att sköta ett hushåll. Författaren visar tydligt och klart, att maten i ett hushåll icke behöfver gå till mer än 18 öre pr dag och person.»

»Du milde fader,» suckade fru Zätterblom och kröp ihop i stolen, »*Aderton öre!*»

»Ja,» sade hr Zätterblom med en smärtsam ryckning i ansiktsmusklerna, »a-d-e-r-t-o-n öre. Vårt hushåll består af fyra personer. Efter 18 öre personen blir det 72 öre per dag och kr. 5.04 pr vecka. Är du med, Beata?»

»Jaaahhh,» andades fru Zätterblom svagt.

»För år blir det kr. 262:08. Och räknadt för de 27 år jag haft den »förmånen», att ha dig till hustru och husmoder, skulle det blifvit en summa af kr. 7,076:16.»

»Var skonsam, snälla Jakob,» bad fru Zätterblom ängsligt, »mina nerver stå inte ut.»

»Naturligtvis har inte vårt hushåll ställt sig så där billigt,» fortsatte hr Zätterblom med en stämma, som skälfde af undertryckt sinnesrörelse. »Vårt hushåll har ju varit grundadt på de mest vansinnigt slösaktiga principer —»

»Jag försäkrar dig heligt, kära, snälla lilla Jakob —»

»— vansinnigt slösaktiga principer upprepar jag ännu en gång. Det har för vårt hushåll gått åt 40 kr. i veckan till mat. För år räknadt utgör det 2,080 kr.

och för de 27 år vi varit gifta blir det den svindlande summan af 56,160 kr.»

Hr Zätterblom lät sin flammande blick svepa kring fru Zätterblom, som icke längre ägde kraft att göra några invändningar utan slapp och tillintetgjord fallit ihop i stolen.

»Vårt hushåll, sade jag,» fortfor hr Zätterblom, »har kostat 56,160 kr. Med ränta på ränta på de under årens lopp utlagda pängarne komma vi upp till 80 à 90 tusen kr. Och att då tänka sig, att vi, om du samvetsgrannt och på det ekonomiska sätt, som Hindhede lär, icke hade behöft att ge ut mer än 7,076 kr. och 16 öre!»

Fru Zätterblom gjorde ett svagt försök att afvärjande sträcka händerna emot honom, men orkade icke, utan sjönk slappt ihop igen, gifvande allt förloradt.

»Vi skulle då,» fortsatte hr Zätterbblom med eftertryck på hvarje ord, »haft bortåt 70,000 kr. mer i tillgångar, än vi nu ha. Det är inte min mening att vara på något sätt ovänlig emot dig, Beata, men du har varit en dyr, ja, en mycket dyr hustru.»

Under de närmaste minuterna talade hr Zätterblom för döfva öron. En barmhärtig medvetslöshet hade nämligen sänkt sig ned öfver fru Zätterbloms stackars plågade hjärna.

Sedan hr Zätterblom medels eau de cologne, ammoniak, eter och en karaffin vatten lyckats återkalla fru Zätterblom till lifvet, förklarade han som sin bestämda vilja, att den Hindhedeska billiga matlagningsmetoden för all framtid skulle användas i det Zätterblomska huset. Början skulle göras på måndagen sedan de den senaste torgdagen inköpta matvarorna förtärts.

Nåväl dagarne gingo, hr Zätterblom, som gjorde goda affärer, glömde totalt bort tusenkronorsförlusten

och hade inte det allra svagaste minne af den där lilla episoden med Hindhedes kokbok.

Så rann måndagen upp, och hr Zätterblom kom, glad och förväntansfull, ut i matsalen för att med strykande aptit intaga sin vanliga delikata frukost med en massa skön och god mat.

En häpen nästan skrämd blick sköt från hans öga ut öfver bordet, på hvilket syntes endast en soppterrin, två djupa tallrikar, ett tudeladt franskt bröd, en smörklick på en assiett, ett par skedar, en knif och ingenting mer.

»Ja, kära lilla Jakob,» sade fru Zätterblom fryntligt, »i dag börja vi på din önskan med Hindhedes matlagning. Jag följer till punkt och pricka hans anvisningar. Det kommer säkert att ställa sig riktigt glädjande billigt. Till frukost i dag få vi brödsoppa med smörgås.»

»Brö-ö-ö-ö-dso-o-oppa??» sade hr Zätterblom svagt och rörde misstänksamt med skeden i tallriken. »Hvad i himlens namn är brödsoppa????»

»Hvad det är?! Det är ett tusen sjuhundrafemtio gram vatten, fem hundra gram sönderkokt rågbröd och hundra gram socker. Vattnet kostar ingenting, rågbrödet går till $6^1/_2$ öre och sockret till 6 öre. Summa summarum 12 och ett halft öre. Det är afsedt för åtta personer, och efter som vi bara äro fyra, räcker det till frukost åt oss i morgon också. Jag är så glad, kära, älskade Jakob, för jag tror det kommer att bli så förfärligt billigt och bra.»

»Jag vet inte, hur det är,» sade hr Zätterblom med en suck, »men jag är visst sjuk — jag har så otäckt svårt att svälja.»

»Ät smörgås till,» sade fru Zätterblom vänligt och sköt till honom ett halft franskbröd. »Du behöfver inte vara rädd, att det är för dyrt — det är margarin.»

»*Margarin!*» skrek hr Zätterblom till, som stungen af ett dussin bålgetingar.

»Ja, Hindhede tillåter inte vanligt smör — det är mycket, mycket för dyrt — endast margarin och kokosfett. Kanske du vill ha det i stället!» frågade fru Zätterblom med en hel värld af ömhet i sin stämma.

Hr Zätterblom såg på henne med klotrunda ögon, i hvilka fasan satt, knep hårdt ihop munnen, reste sig upp, knycklade ihop servietten, slungade den i bordet och sade:

»Jag mår inte väl — jag har ingen aptit — jag blir sjuk bara jag ser mat — usch, det går som vågor inom mig —.»

Och hr Zätterblom vandrade till sitt kontor, men innan han gick dit, var han inne hos Hasselblads och fick sig en stadig frukost.

Fru Zätterblom tillbringade sin förmiddag i olika konditorier och tycktes inte kunna få nog med bakelser.

Hvad de Zätterblomska jungfruarna beträffar hade de med hot om ögonblicklig afflyttning tilltvingat sig fru Zätterbloms tillåtelse att laga i ordning åt sig hvad de kallade en »mänsklig» frukost med biff och smör och kaffe och ost och kallskuret i stället för den där »hemska» brödsoppan.

Till middagen fick hr Zätterblom kärnmjölkssoppa och stekta palsternackor. Fru Zätterblom berättade, strålande af glädje, att hela middagen inte gick till mer än 58 och tre tiondels öre, samt att soppan bestod af två tusen gram kärnmjölk, nittio gram margarin, hundra gram mjöl, hundratjugofem gram socker och hundra gram russin. Palsternackorna voro stekta i kokosfett, och allt lagadt efter Hindhedes recept.

Blek och lidande satt hr Zätterblom på sin stol, såg

ömsom på maten, ömsom på fru Zätterblom och han hade inte spår till aptit.

På kvällen fick hr Zätterblom, enligt Hindhedes recept, bröd, kokosfett, salt och ett glas vatten.

Dagen därpå åt hr Zätterblom alla mål ute, på onsdagen och torsdagen reste han bort till en grannstad för att få mat, och när han på fredagen återvände hem i hopp att fru Zätterblom skulle ha glömt bort hela Hindhede, fick han surmjölkssoppa och i kokosfett stekta rödbetor till undfägnad.

På eftermiddagen när hr Zätterblom på sitt kontor utan att kunna arbeta satt och stirrade stelt framför sig med tankarne ideligen snurrande kring hr Hindhede, kom jungfrun med ett bref från fru Zätterblom. Däri stod:

»Älskade Jakob!

Jag glömde i middags att be dig om hushållspängar för nästa vecka. Det är så förfärligt billigt med den här Hindhedeska matlagningen. Innevarande vecka har maten gått bara till kr. 3: 77, hvilket kanske delvis beror på din tillfälligtvis skrala aptit, som vi få hoppas snart blir bättre. Men om du ger mig kr. 4: 31, så räcker det alldeles säkert till nästa veckas inköp.

Din egen Beata.»

Hr Zätterblom strök sig med handen öfver pannan, där kallsvetten bröt fram, såg sig med vilda ögon omkring, skrattade hest och hemskt, slog knytnäfvarna i pulpeten och uttalade gång på gång namnet Hindhede med en massa fula ord i sällskap, samt ryckte till sist upp sin plånbok, plockade fram fyrtio kr. i sedlar, slängde in dem i ett kuvert och stoppade in till dem ett papper, på hvilket han med ilsken fart raspat ner:

»Gif katten i Hindhede och återvänd till gamla regimen!

Jakob.»

INNEHÅLL:

Zä
blo
oc
ann
hygg
fol
Cc
87